

ГОДИШЕН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
И
ДОКЛАД ЗА ДЕЙНОСТТА

„БОРИКА“ АД

2022 година

София, март 2023 г.

СЪДЪРЖАНИЕ:

1. Доклад за дейността.....40 страници
2. Доклад на независимия одитор.....6 страници
3. Годишен финансов отчет.....67 страници

ДОКЛАД

ЗА

ДЕЙНОСТТА

НА БОРИКА АД

ЗА 2022 Г.

СЪДЪРЖАНИЕ:

АКЦЕНТИ 2022.....	4
ОСНОВНИ ПОКАЗАТЕЛИ ЗА 2022.....	6
МАКРОИКОНОМИЧЕСКА РАМКА 2022 г.....	6
ФИНАНСОВИ РЕЗУЛТАТИ 2022 г.	7
УПРАВЛЕНИЕ И ПРОФИЛ НА ДРУЖЕСТВОТО	8
ОФИСИ И ПРЕДСТАВИТЕЛСТВА В СТРАНАТА	9
ДАННИ ЗА ЧЛЕНОВЕТЕ НА СД НА БОРИКА АД ЗА 2022, СЪГЛАСНО ИЗИСКВАНИЯТА НА ЧЛ. 247, АЛ. 2 ОТ ТЗ.	9
ПРИХОДИ ПО БИЗНЕС ЛИНИИ.....	11
РЕГУЛИРАНИ И ПЛАТЕЖНИ УСЛУГИ.....	12
БИСЕРА 6.....	12
БИСЕРА7-EUR.....	13
СЕБРА	13
ПЛАТЕЖНА СИСТЕМА БОРИКА И SWITCH.....	14
SWIFT.....	14
PGATE SAAS.....	14
КАРТОВИ УСЛУГИ.....	15
АТМ.....	15
ПОС.....	16
УПРАВЛЕНИЕ НА КАРТИ.....	16
КАРТИ И ПИН.....	18
SUCARD / WAY4	18
ЕЛЕКТРОННА ТЪРГОВИЯ.....	18
УДОСТОВЕРИТЕЛНИ УСЛУГИ	19
ФИНТЕХ УСЛУГИ.....	19
EFAKTURA.....	19
PSD2	19
ИНФОБАНК / INFOPAY.....	20
СОФТУЕРНИ УСЛУГИ	20
ИНФРАСТРУКТУРНИ УСЛУГИ	20
ПРОДАЖБИ И СЛЕДПРОДАЖБЕНО ОБСЛУЖВАНЕ	21
ПЛАТЕЖНА ИНСТИТУЦИЯ БОРИКА	21
НАЦИОНАЛНА КАРТОВА И ПЛАТЕЖНА СХЕМА	22
ОПЕРАТИВНИ РАЗХОДИ.....	23
РАЗХОДИ ЗА МАТЕРИАЛИ	24
РАЗХОДИ ЗА ВЪНШНИ УСЛУГИ	24
РАЗХОДИ ЗА АМОРТИЗАЦИИ	25
РАЗХОДИ ЗА ПЕРСОНАЛ	25
ДРУГИ РАЗХОДИ.....	26

БАЛАНСОВА СТРУКТУРА И ИЗМЕНЕНИЯ	26
<i>ОСНОВНИ БАЛАНСОВИ ПОКАЗАТЕЛИ</i>	<i>26</i>
<i>СТРУКТУРА НА АКТИВА</i>	<i>26</i>
<i>СТРУКТУРА НА ПАСИВА.....</i>	<i>27</i>
ТЪРГОВСКА ПОЛИТИКА	28
МАРКЕТИНГ И КОМУНИКАЦИИ.....	29
КОРПОРАТИВНА СОЦИАЛНА ОТГОВОРНОСТ	29
УПРАВЛЕНИЕ НА ЧОВЕШКИТЕ РЕСУРСИ	31
ИНФОРМАЦИОННА СИГУРНОСТ	34
ВЪТРЕШЕН ОДИТ	34
ИНВЕСТИЦИОННА ПРОГРАМА НА БОРИКА АД ЗА 2022	36
ИНВЕСТИЦИОННА ПРОГРАМА НА БОРИКА АД ЗА 2023	36
УПРАВЛЕНИЕ НА ФИНАНСОВИЯ РИСК	37
СЪБИТИЯ СЛЕД КРАЯ НА ОТЧЕТНИЯ ПЕРИОД.....	39
ЗАКЛЮЧЕНИЕ	40

АКЦЕНТИ 2022

Незабавни плащания в лева

Стартиралата през 2021 г. услуга за незабавни плащания в БИСЕРА6, базирана на правилата и стандартите на Националната картова и платежна схема Blink, и синхронизирана с паневропейската SEPA схема за незабавни плащания на ЕПС се развива с динамични темпове. В края на 2022 г. 6 банки и 2 платежни институции предоставят на крайните си клиенти възможност да превеждат суми до 30 хил. лева в рамките на 10 секунди. В процес на сертификация са още 8 банки и 2 платежни институции. Очаква се до края на м. март 2023 г. всички банки участници и Доставчици на платежни услуги (ДПУ) с право на достъп в платежна система БИСЕРА6 да внедрят услугата, осигурявайки възможност за получаване на незабавни плащания от сметка в сметка.

Услуги с добавена стойност

Внедряването на незабавни плащания дава възможност за разработка на услуги с добавена стойност чрез партньорства, т. нар. Blink VAPS (Value-Added Partnership Services). Тези услуги имат потенциал и могат да се развият така, че да достигнат различни пазарни ниши с ниско ниво на електронизация или нужда от засилване на дигиталната трансформация.

Mobile Lookup услуга за незабавни P2P плащания

Mobile Lookup услугата дава възможност на клиентите на ДПУ да превеждат чрез незабавни плащания малки суми пари до лицата, които са в списъците с контактите им в техните мобилни телефони. Базирана е на правилата и изискванията на Националната картова и платежна схема. Очаква се услугата да заработи в реална среда в началото на 2023 г., с успешното сертифициране на първите участници.

Внедряване на Борика Нова генерация (Борика НГ)

Завършена е миграцията на АТМ парка на всички клиентски финансови институции (ФИ) към новата среда на Борика НГ. В процес на финализиране на пилота е цялостното решение по фаза 1b) POS Acquiring & Acquiring CMS as a Service, както и на новата инвентарна система за ПОС устройства - Terminal Inventory System (TIS). Пилотен проект за ПОС устройства на ФИ, обслужвани по модел SaaS, бе осъществен успешно с първата такава институция, като вече се изпълнява миграционен проект за всичките й терминали.

Проектите за въвеждане на биометрични решения за автентикация приключиха с 16 от общо 18 финансови институции, като към края на 2022 г. още една институция е в пилотна фаза. Миграцията на виртуалните ПОС към новото 3DS MPI (Acquiring) решение бе завършено в първата половина на 2022 г.

Успешно бе пуснато в експлоатация решението за централизирано акцептиране на транзакции с карти на схемата UPI в България.

През 2022 г. е стартирано детайлното проучване и дизайн на решението в частта Issuing на програма Борика НГ.

SoftPos

За първи път тази година БОРИКА предложи на своите клиенти дигиталната иновация от ново поколение - Soft POS. Софтуерното решение, на практика превръща Android-базирано устройство с NFC в ПОС терминал, като осигурява безконтактни плащания към търговците. През приложението и уеб-базиран портал търговците могат да достъпват цялата информация за трансакциите, да управляват фирмения си профил и да задават различни настройки.

БОРИКА АНАЛИТИКС

Борика Аналитикс е уеб базирана платформа, която дава възможност за събиране, обобщаване и анализ на данни в реално време, и подпомага мениджърите и екипите на банките при вземането на навременни и обосновани решения. Тя е отговор на нуждата от обединяване и задълбочен анализ на данни за трансакции, карти, терминали и друга информация, която е налична в БОРИКА и представлява интерес за банковата общност. През годината стартира реализацията на първия етап от проекта, който ще даде възможност за анализ на картовите трансакции, от т.нар. National Switch. През 2023 г. платформата ще бъде надградена с възможност за анализ на пазарни картови продукти и e-commerce операции, а като трета стъпка проектът ще се разшири и с данни за платежните услуги.

INFOPAY

През 2022 г. продължи успешното развитие на мултибанкинг платформата InfoPay. Увеличен е броят на платежните институции – участници в нея. Платформата вече е достъпна за клиенти физически лица. През годината усилията бяха насочени към стабилизиране на услугата и създаването на интуитивен, разбираем дизайн на приложението. Добавени бяха услугите „Инициране на плащане“ и „ERP интеграция“.

Корпоративна социална отговорност

През 2022 г. БОРИКА продължи да подкрепя неправителствени организации и активно да участва в инициативи, свързани с осигуряването на по-добри условия за живот и образование на децата на България. Затвърдихме партньорските си отношения с SOS детски селища България, фондация „Нашите недоносени деца“, национален фонд „Свети Никола“ и инициативата “Българската Коледа“. За поредна година служители бяха благотворително в инициативата Postbank Business Run.

БОРИКА с отличие в Годишните награди Employer Branding 2022 на b2b Media

За първи път БОРИКА влезе в битката за титлата "Най-успешен работодател". Участниците бяха предизвикани да демонстрират своите оригинални стратегии и проекти за привличане, задържане, ангажиране и създаване на положителна нагласа сред служителите си. БОРИКА беше отличена с второ място в категория HR Strategy of the Year (in Pandemic Times).

ОСНОВНИ ПОКАЗАТЕЛИ ЗА 2022

МАКРОИКОНОМИЧЕСКА РАМКА 2022 г.

Възстановяването на световната и европейска икономика, след пандемичната криза, беше съпроводено с по-високи разходи за енергия, затруднения във веригите на доставка и силно нарастване на цените. Високото равнище на цените, особено на енергийните стоки, предизвика ускоряване на инфлацията още в края на 2021 г. до исторически нива.

Военният конфликт в Украйна усложни допълнително икономическите перспективи в света и особено в Европа. През месец декември отчетената инфлация в ЕС е 10.4%, а НСИ отчете размер на годишната инфлация (ХИПЦ) в България от 14.3%. В отговор на високата инфлация вече стартира процес на повишаване на лихвените проценти от водещите централни банки, което се очаква да доведе до допълнително ограничаване на икономическия растеж в ЕС. По-строгата парична политика на централните банки, ще доведе до увеличение на разходите, понижаване на покупателната способност на домакинствата, намаляване на бизнес инвестициите и на вътрешното търсене.

Бързото възстановяване след пандемията и конфликтът в Украйна доведе до съществена промяна в макроикономическата среда в България. От февруари 2022 г. глобалните икономически перспективи се влошиха значително, като очакваният растеж през тази и следващата години е по-нисък, а несигурността - по-голяма. Според прогнозата на БНБ към края на 2022 г., ръстът на БВП се очаква да достигне 3.4% за годината.

Положително въздействие върху потреблението оказа притокът на бежанци, като отбеляза пикови стойности в броя на платежните транзакции през месеците април и май, последвано от нормализиране.

Увеличаването на цените на енергийните ресурси (електрическа енергия, топлоенергия, горива) и последвалото увеличение на цените на всички други стоки и услуги, се отрази отрицателно като увеличение на много от разходите на БОРИКА и съответно намаление на печалбата за годината.

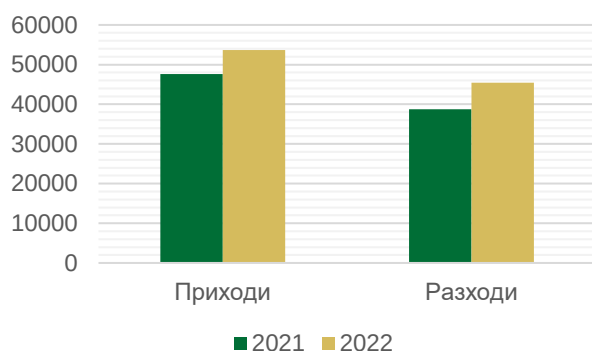
Макроикономическите показатели, отчетени в последната публикувана статистика на Министерството на финансите (МФ) към края на декември 2022 г. достигат:

Макроикономически Показатели	Период	2022 г., %
Реален годишен темп на растеж на БВП	Q3	2.9
Инфлация – средногодишно изменение	Q4	14.5
Частно потребление	Q3	4.0
Внос на стоки и услуги	Q3	9.2
Износ на стоки и услуги	Q3	9.7
Безработица	Q4	3.9

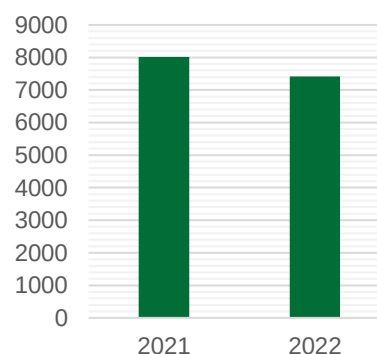
ФИНАНСОВИ РЕЗУЛТАТИ 2022 г.

Ключови показатели	2022	2021	Изм. 2022/2021,%
Финансови резултати (хил. лв.)			
Печалба преди лихви, данъци и амортизации (EBITDA)	15 089	14 569	3.6
Печалба /преди данъци/	8 248	8 909	-7.4
Нетна печалба	7 422	8 017	-7.4
Приходи от услуги	52 829	46 849	12.8
Общо приходи от дейността	53 668	47 618	12.7
Общо разходи за дейността	45 420	38 709	17,3
Балансови показатели (хил. лв.)			
Собствен капитал	72 369	69 714	3.8
Основни съотношения (%)			
Рентабилност на услуги (преди данъци)	16%	19%	
Рентабилност на услуги (след данъци)	14%	17%	
ROE - Възвръщаемост на капитала (след данъци)	10%	11%	
Коефициент разходи към приходи	0.85	0.81	
Коефициент приходи към разходи	1.18	1.23	

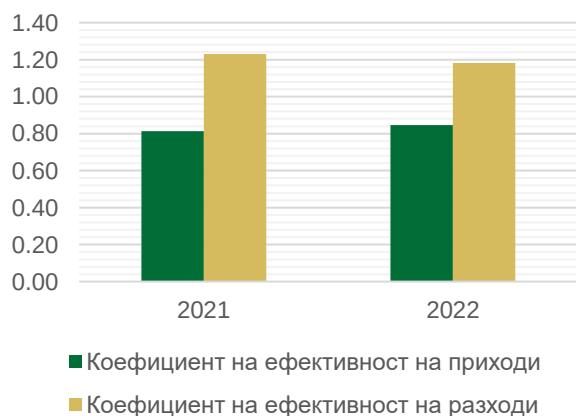
Общи приходи и разходи, хил. лв.

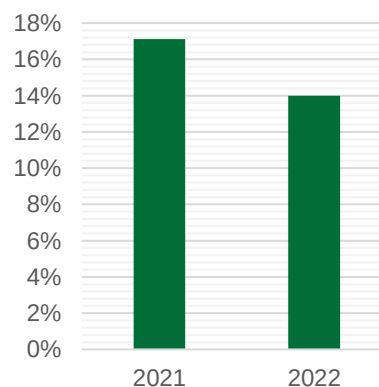
Нетна печалба, хил. лв.

Коефициенти на ефективност

Рентабилност след данъци, %

УПРАВЛЕНИЕ И ПРОФИЛ НА ДРУЖЕСТВОТО

Корпоративното управление на БОРИКА АД (Дружеството) е система с ясно дефинирани функции, права и отговорности на всички нива – Общо събрание на акционерите, Съвет на директорите, Одитен комитет, както и структури в Централата и регионите.

БОРИКА АД е непублично акционерно дружество. Акционери са БНБ с 36.11% и 19 търговски банки с общо 63.89% от капитала. Записаният и внесен основен капитал на Дружеството възлиза на 15 958 410 лв. и е разпределен в 1 063 894 бр. обикновени поименни акции с право на глас всяка с номинална стойност 15 лева.

Ръководството на Дружеството в лицето на Съвет на директорите (СД) се състои от 9 членове и състав, както следва:

- Калин Христов – председател;
- Цветанка Минчева – зам. председател;
- Мирослав Вичев – член;
- Тамаш Хак-Ковач – член;
- Георги Константинов – член;
- Татяна Иванова – член;
- Никола Бакалов – член;
- Петър Славов – член;
- Николай Спасов – член.

Лицата натоварени с общо управление са представени от Одитния комитет на Дружеството както следва:

- Райка Онцова – председател;
- Петя Димитрова – член;
- Иван Искров – член.

Дружеството се представлява и управлява от Главния изпълнителен директор Мирослав Вичев.

Към 31.12.2022 г. общият брой на персонала в Дружеството е 383 служители (към 31.12.2021 г.: 377 служители).

В състава на ключовия управленски персонал са включени членовете на Съвета на директорите, в т.ч. и Главният изпълнителен директор, както и членовете на Одитния комитет. За 2022 г. те са получили възнаграждения (заплати и други краткосрочни доходи) на обща стойност 1 192 хил. лв. (1 090 хил. лв. за 2021 г.).

ОФИСИ И ПРЕДСТАВИТЕЛСТВА В СТРАНАТА

БОРИКА АД има разкрити офиси извън централно управление в гр. София и представителства в следните градове:

Регион Запад: гр. Видин, гр. Монтана, гр. Враца, гр. Благоевград, гр. Кюстендил и гр. Перник.

Регион Север: гр. Велико Търново, гр. Плевен, гр. Ловеч, гр. Търговище, гр. Разград, гр. Русе, гр. Силистра и гр. Габрово, гр. Варна, гр. Добрич, гр. Шумен.

Регион Юг: гр. Пловдив, гр. Пазарджик, гр. Стара Загора, гр. Хасково, гр. Кърджали и гр. Смолян, гр. Бургас, гр. Сливен и гр. Ямбол.

Дружеството няма регистрирани клонове.

ДАННИ ЗА ЧЛЕНОВЕТЕ НА СД НА БОРИКА АД ЗА 2022, СЪГЛАСНО ИЗИСКВАНИЯТА НА ЧЛ. 247, АЛ. 2 ОТ ТЗ.

Съгласно Устава на БОРИКА АД, акционери и притежатели на акции, могат да бъдат само банки. Поради това условие, разпоредбите на чл. 247 ал. 2 т. 2 и 3 от ТЗ не са приложими за членовете на Съвета на директорите на Дружеството, т.е. не могат да бъдат придобивани, притежавани и прехвърлени от членовете на Съвета през 2022 г. акции на Дружеството, както и нямат права да придобиват такива.

Членовете на съвета на директорите: Калин Христов, Цветанка Минчева, Мирослав Вичев, Тамаш Хак-Ковач, Татяна Иванова, Георги Константинов, Никола Бакалов и Николай Спасов не участват в търговски дружества като неограничено отговорни съдружници и не притежават повече от 25% от капитала на друго дружество.

Петър Славов притежава повече от 25% от капитала на други дружества.

Участието на членовете на Съвета на директорите на БОРИКА АД в управлението на други дружества е следното:

- Калин Христов – Председател на Съвета на директорите на „Дружество за касови услуги“ АД;
- Мирослав Вичев - не участва в други търговски дружества като прокурист, управител или член на съвети;
- Тамаш Хак-Ковач – член на Управителния съвет и Главен изпълнителен директор на Банка ДСК АД; член на Надзорния съвет на ДСК Лизинг АД, член на Съвета на директорите на „дск Венчърс“ ЕАД;
- Татяна Иванова – член на Управителния съвет и Изпълнителен директор на ОББ АД, член на Надзорния съвет на ПОК ОББ ЕАД, член на Съвета на директорите на „Дружество за касови услуги“ АД;

- Никола Бакалов – Член на Управителния съвет и Главен изпълнителен директор на Първа инвестиционна банка АД, член на Съвета на директорите на Фи Хелт застраховане АД, член на Управителния съвет на Асоциация на банките в България;
- Цветанка Минчева – Председател на Управителния съвет на УниКредит Булбанк АД; Председател на Надзорния съвет на УниКредит Лизинг ЕАД и УниКредит Кънсумър Файненсинг ЕАД, Председател на Управителния съвет на „Съвет на жените в бизнеса в България“ (НПО);
- Петър Славов - Председател на Надзорния съвет на Прокредит Банк (България) ЕАД, Прокредит Пропъртийз ЕАД, Прокредит Едюкейшън ЕАД, Честно средно училище Дени Дидро ЕАД, член на Управителния съвет на сдружение Прокредит Здраве, член на Съвета на директорите на Прокредит развитие (България) АД;
- Георги Константинов – Изпълнителен директор и член на Съвета на директорите на ЦКБ Асетс Мениджмънт; член на Надзорния съвет на Централна кооперативна банка АД-Скопие;
- Николай Спасов – член на Управителния съвет и Изпълнителен директор на ТИ БИ АЙ Банк ЕАД, член на Съвета на директорите на ТИ БИ АЙ Бай ЕАД.

Дружеството няма сключени договори през 2022 г. с членовете на Съвета на директорите, както и със свързани с тях лица, съгласно изискванията на чл. 240б от ТЗ.

ПРИХОДИ ПО БИЗНЕС ЛИНИИ

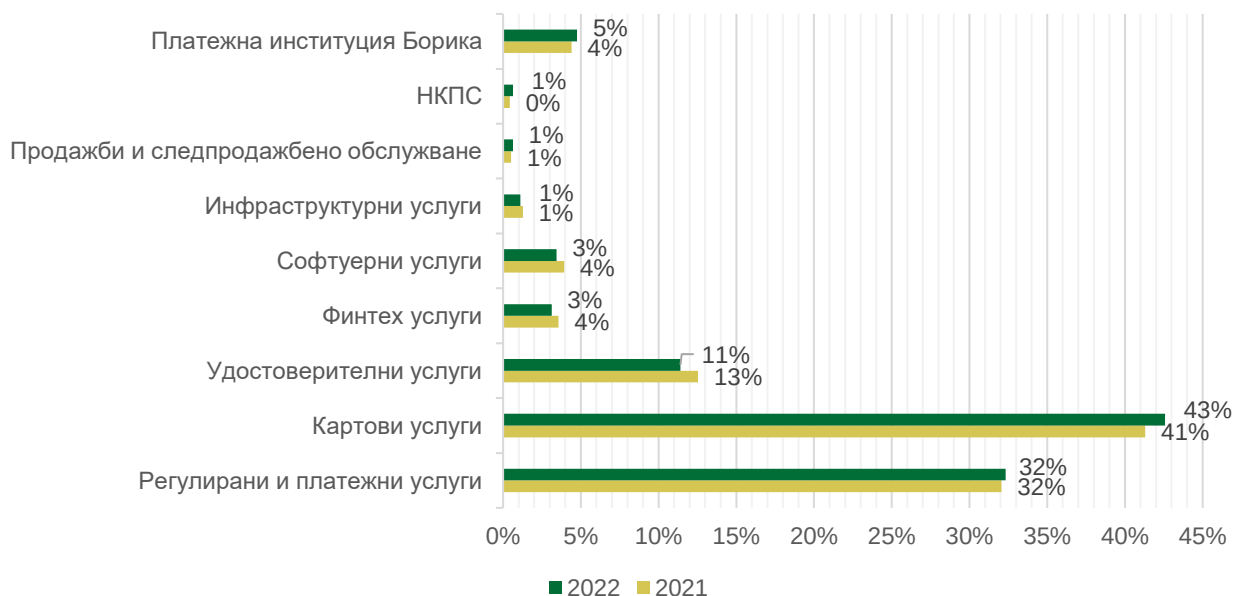
Приходите от услуги на БОРИКА АД за 2022 г. по бизнес линии, сравнени с предходната година са:

ПРИХОДИ ПО БИЗНЕС ЛИНИИ НА БОРИКА АД	Отчет 2022 г. (хил. лв.)	Отчет 2021 г. (хил. лв.)	Изм. 2022/2021, %
Регулирани и платежни услуги	17 077	15 017	13.7
Картови услуги	22 491	19 350	16.2
Удостоверителни услуги	6 026	5 877	2.5
Финтех услуги	1 648	1 671	-1.4
Софтуерни услуги	1 812	1 837	-1.4
Инфраструктурни услуги	587	594	-1.2
Продажби и следпродажбено обслужване	334	242	38.0
НКПС	339	197	72.1
Платежна институция Борика	2 515	2 064	21.9
Всичко приходи	52 829	46 849	12.8

Приходите от услуги достигнаха висок ръст в резултат на отпадането на всички ограничения в началото на годината, свързани с пандемията и последвалото бързо възстановяване от кризата, както и притока на бежанци, който също оказва влияние върху платежните трансакции.

В структурата на приходите на графиката по-долу се откроява изменението в относителния дял на Картови услуги, като делът им нараства с 2% за сметка на намаление дела на приходите от Удостоверителни услуги. Делът на приходите на НКПС и Платежна институция БОРИКА нараства с по 1%, а този на Софтуерни и Финтех услуги съответно намалява с по 1%.

Структура на приходите от услуги, %

РЕГУЛИРАНИ И ПЛАТЕЖНИ УСЛУГИ

Регулирани и платежни услуги	Отчет 2022 (хил. лв.)	Отчет 2021 (хил. лв.)	Изм. 2022/2021, %
БИСЕРА 6	5 213	5 075	2.7
Незабавни плащания	252	72	250.0
БИСЕРА 7	246	246	0.0
СЕБРА	1 599	1 498	6.7
Платежна система БОРИКА и Switch	8 496	6 997	21.4
SWIFT	1 011	1 129	-10.5
PGate SaaS	260	-	N/A
Общо приходи	17 077	15 017	13.7

След намаляване и премахване на голяма част от ограниченията, свързани с пандемията се наблюдава рязко нарастване на транзакциите при всички платежни системи.

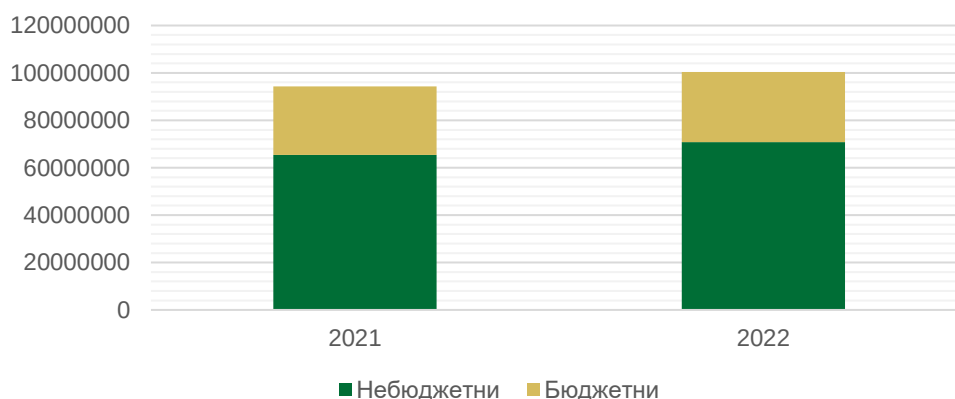
БИСЕРА 6

Общият брой на транзакциите през БИСЕРА 6 достигна 100 411 хил. бр., което е ръст от 6% спрямо предходната година (9.6% през 2021 г. спрямо 2020 г.). Небюджетните плащания се увеличиха с 8% (12% през 2021 г. спрямо 2020 г.), а броят на бюджетните плащания расте с 2%, (4.3% през 2021 г. спрямо 2020 г.).

Относителният дял на бюджетни към небюджетни транзакции продължава тренда от последните две години като се променя в полза на небюджетните и достига съответно 70:30 (69:31 за 2021 г.).

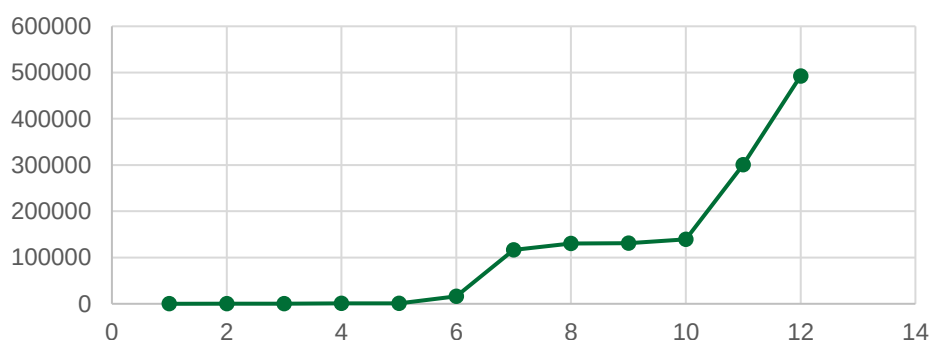
Сумите „пренесени“ с транзакциите в БИСЕРА 6 нарастват с 23% спрямо 2021 г., като за сравнение ръстът през 2021 г. спрямо 2020 г. е бил 17%.

Изменение на транзакции в Б6, бр.

Към края на годината в Незабавните плащания участват 8 доставчици на платежни услуги, а броят на незабавните транзакции достигна 1 328 хил. бр. Бързото увеличение на този нов вид транзакции се дължи на избора на някои от участниците да заменят пакетните плащания изцяло с незабавни.

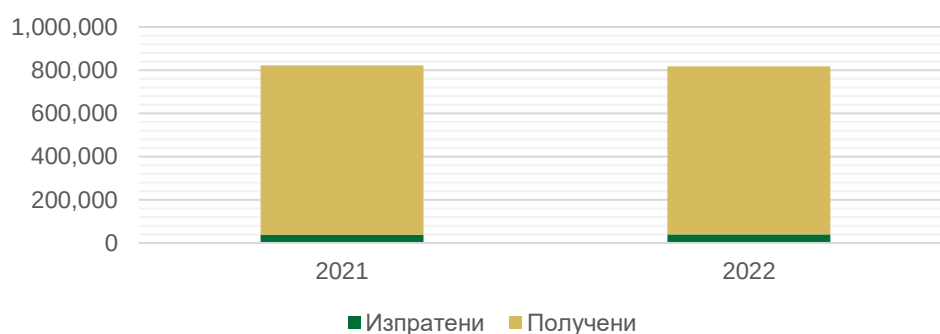
Ръст на незабавни плащания, бр.

БИСЕРА7-EUR

Общият брой транзакции в системата към края на 2022 г. е 792 хил. бр., което представлява спад спрямо 2021 г. от 1%. Намалението е изцяло генерирано от броя получени транзакции. При транзакциите изпратени от участниците в системата, се наблюдава ръст от 6.6%.

Изменение на транзакциите в БИСЕРА7 EUR, бр.

Броят на участниците в системата е 17, от които 14 директни и 3 индиректни участници.

СЕБРА

Броят на транзакциите през СЕБРА на годишна база отбелязва ръст от 10.6% спрямо 2021 г. (3.9% през 2021 г. спрямо 2020 г.). Сумата на одобрените бюджетни плащания нараства с 24.2% (12.9% през 2021 г. спрямо 2020 г.).

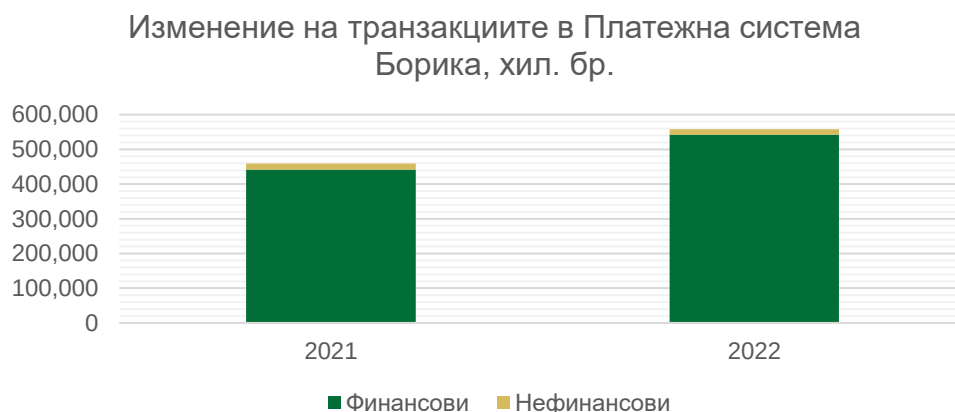
Статистика СЕБРА	2022	2021
Общ брой бюджетни организации в края на годината	5 607	5 137
Разпоредители, одобряващи плащания - всичко	215	179
от тях първостепенни разпоредители	116	114
други (второстепенни)	99	65
Брой потребители на системата	1 148	1 070
Одобрени плащания		
брой	3 528 680	3 190 018
сума	67 061 586 707	54 008 430 625

ПЛАТЕЖНА СИСТЕМА БОРИКА И SWITCH

С най-голям ръст от платежните системи, в резултат на бързото възстановяване на икономическата обстановка са транзакциите в платежна система БОРИКА.

Финансовите транзакции през периода нарастват с 23% в сравнение с 2021 г. (18.6% през 2021 г. спрямо 2020 г.), а нефинансовите намаляват с 10%, спрямо същия период.

Броят на участниците в платежната система БОРИКА към края на 2022 г. е 26, като 21 са търговски банки и 5 са платежни институции. Броят им намалява с една банка спрямо края на 2021 г., в резултат на сливане.

SWIFT

Приходите от Swift СБ намаляват с 10.5% спрямо предходната година, в резултат на отчетени през предходната година еднократни такси от внедряването на услугата Connector for T2 Bundle, в по-голям размер от тези през 2022 г.

PGATE SAAS

На база на съществуващия продукт PGate през 2021 г. беше реализирана възможност за обработка на всички видове платежни съобщения за незабавни плащания, като в допълнение беше предоставена и новата услуга, а именно PGate SaaS. Този продукт е привлекателен за редица банки на българския пазар и дава възможност за предоставяне на облачна услуга за интеграция с инфраструктурата за незабавни преводи и с други платежни системи при гъвкави финансови параметри.

Клиентите, които ползват услугата към края на 2022 г. са 6 на брой.

КАРТОВИ УСЛУГИ

Картови услуги	Отчет 2022 (хил. лв.)	Отчет 2021 (хил. лв.)	Изм. 2022/2021, %
АТМ	2 316	2 119	9.3
ПОС	6 588	5 380	22.5
Управление на карти	7 438	6 612	12.5
Карти и ПИН, вкл. нетни приходи от стоки	1 990	1 767	12.6
Електронна търговия	3 033	2 405	26.1
Sucard	467	381	22.6
UATP	296	316	-6.3
Управление на риск и съответствие	363	370	-1.9
Общо приходи	22 491	19 350	16.2

От началото на годината се наблюдава стабилно нарастване на картовите транзакции през ПОС терминали, особено на международните транзакции. Броят на транзакциите през АТМ расте с по-нисък темп, като за ръста допринасят отново международните транзакции, в резултат на притока на бежанци и премахването на ограниченията за пътуване.

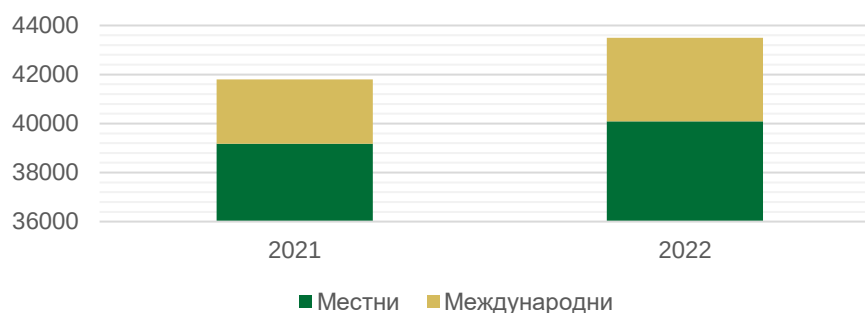
Структурата на финансовите транзакции, приети на АТМ и ПОС продължава да се променя все повече в полза на ПОС транзакциите. Относителният дял на АТМ към ПОС транзакции през 2022 г. е в съотношение 25:75 (30:70 през 2021 г.).

АТМ

Увеличението на броя финансови транзакции е 4% спрямо предходната година (4% през 2021 г. спрямо 2020 г.). Броят на местните финансови транзакции на АТМ расте с 2% (2% през 2021 г. спрямо 2020 г.).

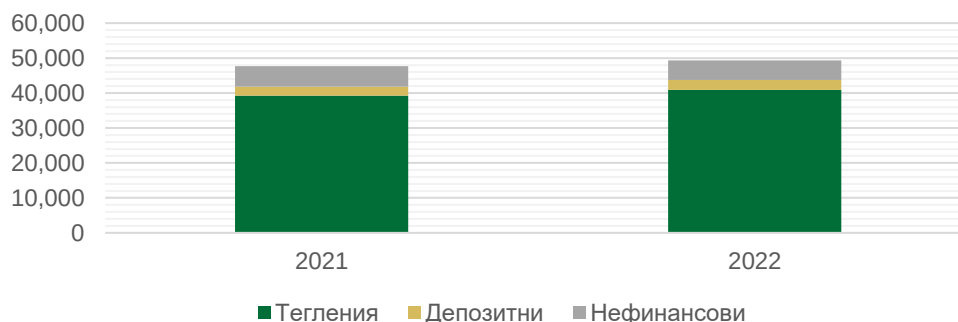
Броят на финансовите транзакции с карти, издадени в чужбина към края на годината достигна ръст от 30% (62% през 2021 г. спрямо 2020 г.). Най-голям ръст, от близо 60%, беше регистриран през месеците април и май 2022 г., като след това се наблюдава намаляване на темпа.

Изменение на местни и международни транзакции на АТМ, хил. бр.

От транзакциите на АТМ, тегленията нарастват с 4%, депозитните транзакции растат с 13%, а броят на нефинансовите транзакции намалява с 6%.

Изменение на транзакциите на ATM по видове, хил. бр.

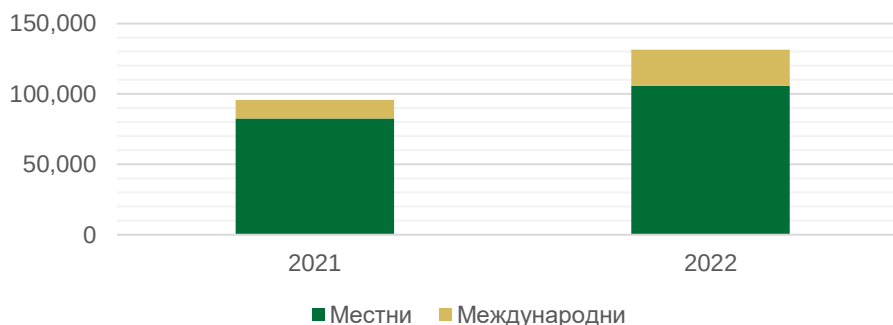
Към края на 2022 г. свързаните ATM към система БОРИКА са 1 762 бр. (1 945 бр. в края на 2021 г.). Намалението спрямо края на миналата година е в размер на 9%.

ПОС

Финансовите транзакции на ПОС нарастват много по-бързо от тези на ATM, като ръстът спрямо 2021 г. достигна 37% (19% през 2021 г. спрямо 2020 г.). Броят на нефинансовите транзакции намалява с 19.5%.

Транзакциите на ПОС с карти, издадени в страната нарастват с 28% спрямо 2021 г., а транзакциите на ПОС с карти, издадени в чужбина растат с 95% спрямо 2021 г. При международните ПОС транзакции най-голям ръст беше регистриран през април и май 2022 г.

Изменение на местни и международни транзакции на ПОС, хил. бр.

Поддържаните ПОС терминали в система БОРИКА към края на 2022 г. са 53 373 броя (49 598 бр. в края на 2021 г.). Нарастването е в размер на 7.6%.

УПРАВЛЕНИЕ НА КАРТИ

Върху транзакциите на издател влияние оказваха както ограниченията, свързани с пандемията, така и излизането на банки от система БОРИКА в предходната година. През 2022 г. това негативно влияние върху транзакциите е преодоляно.

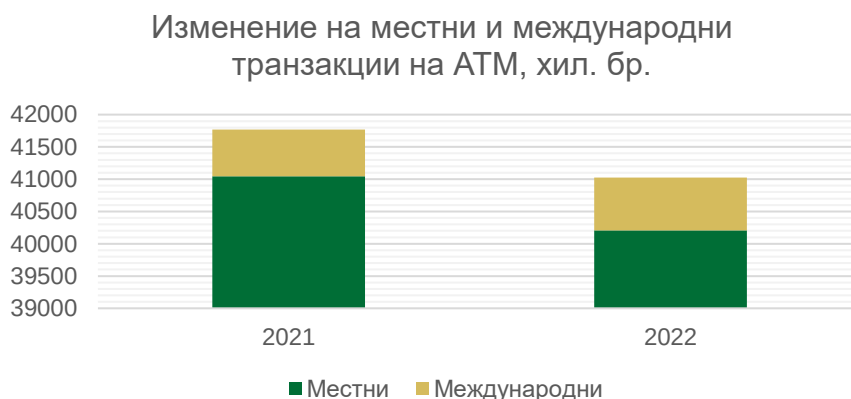
Общият брой транзакции на издател през 2022 г. нарасна с 19% спрямо предходната година (5% през 2021 г. спрямо 2020 г.). Броят на финансовите транзакции се увеличи с 20%, а този на нефинансовите и други транзакции - с 17%.

Относителният дял на ATM към ПОС транзакциите продължава бързо да се изменя в полза на ПОС транзакциите, като през 2022 г. достигна съотношение съответно от 28:72 (32:68 през 2021 г.).

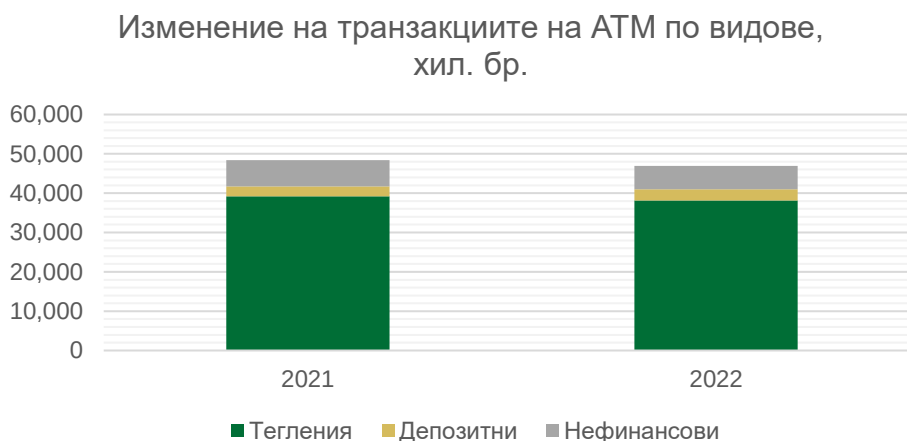
Транзакции на ATM

През 2022 г. финансовите транзакции на ATM намаляват спрямо 2021 г. с 2% (спад 4.3% през 2021 г. спрямо 2020 г.).

Броят на местните финансови транзакции на ATM намалява с 2%, а този на финансовите транзакции с карти, издадени в чужбина се увеличава с 13%.

От транзакциите на ATM, тегленията намаляват с 2.8%, депозитните транзакции растат с 13%, а броят на нефинансовите транзакции намалява с 10%.

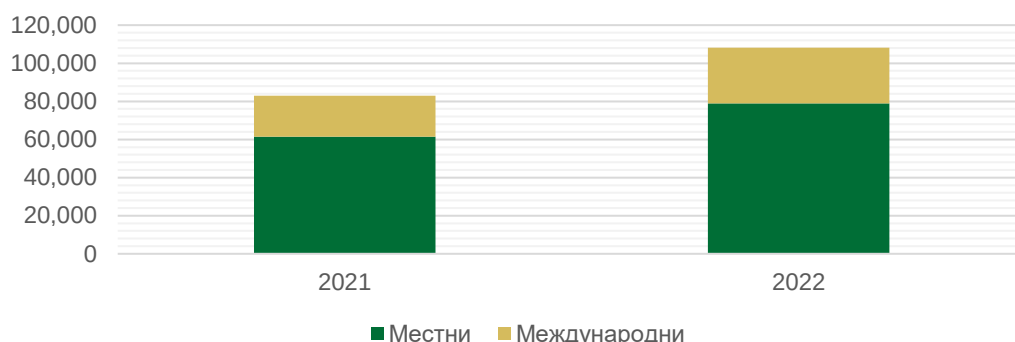

През 2022 г. относителният дял на местните към международните транзакции на ATM се запазва на нивото на 2021 г. в съотношение съответно 98:2.

Транзакции на ПОС

През 2022 г. общият брой на транзакциите на ПОС нараства с 29% спрямо 2021 г. Броят на местните транзакции на ПОС нараства с 29%, а при броя на международните транзакции на ПОС увеличението е с 35% спрямо миналата година.

Изменение на местни и международни транзакции на ПОС, хил.бр.

Относителният дял на местните към международните транзакции на ПОС се променя в полза на международните като достига съотношение от 74:26 (76:24 през 2021 г.).

Общият брой на поддържаните карти в системата е 2 359 хил. бр. (2 438 хил. бр. в края на 2021 г.). Намалението спрямо края на миналата година е 3%.

КАРТИ И ПИН

Общият брой на персонализираните карти за 2022 г. достигна 1 969 хил. бр. и се увеличава с 9% спрямо 2021 г. От всички персонализирани карти през 2022 г. в Дружеството се пликват 88% (през 2021 г. са 93%).

Броят на генерираните ПИН намалява с 4% за 2022 г. спрямо 2021 г.

Броят на електронно доставяния ПИН нараства с 91%.

SUCARD / WAY4

Нарастването на приходите спрямо 2021 г. се дължи на еднократни приходи от доработки, както и на приходи от миграция на клиент към бек офиса на WAY4.

ЕЛЕКТРОННА ТЪРГОВИЯ

Общият брой регистрирани карти в Системата за сигурни плащания през Интернет към края на 2022 г. е в размер на 2 245 хил. бр. (2 502 хил. бр. в края на 2021 г.), което представлява спад от 10% спрямо края на миналата година. Намалението се дължи основно на дерегистрация на неактивни карти в системата.

В Системата за сигурни плащания през Интернет (в частта акцептиране на плащания) в края на 2022 г. активните търговци достигнаха 2 447 бр. (2 184 бр. в края на 2021 г.), което представлява ръст от 12% спрямо края на миналата година.

Броят на транзакциите с карти на виртуални ПОС терминали нараства с 6% (спад от 6% през 2021 г. спрямо 2020 г.).

След завършване на миграциите на клиентите през 2021 г., нараства активното използване на предоставените нови услуги при електронните разплащания. Регистрираните активни токъни нарастват с 219% спрямо 2021 г., а автентикациите с карти растат двойно, спрямо миналата година.

УДОСТОВЕРИТЕЛНИ УСЛУГИ

Удостоверителни услуги	Отчет 2022 (хил. лв.)	Отчет 2021 (хил. лв.)	Изм. 2022/2021, %
<i>B-TRUST, вкл. нетни приходи от стоки</i>	6 026	5 877	2.5
Общо приходи	6 026	5 877	2.5

През тази година пандемичната обстановка се успокои и съответно множеството еднократни мерки за подпомагане на семействата и малкия и среден бизнес за преодоляване на икономическите последици от COVID 19 вече не са актуални. През второто полугодие обаче стартираха програми за електронно подаване на рецепти и електронно хоспитализиране на пациенти към НЗОК, което повлия върху интереса към електронни удостоверения.

Броят на издадените нови удостоверения за КУКЕП през 2022 г. спрямо 2021 г. нарасна със 7%, като основен принос към този ръст имат персоналните КЕП. Разгледани поотделно: при издадените нови персонални сертификати увеличението е 11%, а при издадените нови професионални сертификати увеличението е 3%.

Процентът на подновените удостоверения за 2022 г. е 85% от всички валидни подписи, подлежащи на подновяване през отчетния период.

За 2022 г. са издадени с 206% повече Облачни КЕП от издадените през 2021 г.

ФИНТЕХ УСЛУГИ

Финтех услуги	Отчет 2022 (хил. лв.)	Отчет 2021 (хил. лв.)	Изм. 2022/2021, %
<i>PSD2</i>	556	533	4.3
<i>eFaktura</i>	991	1 004	-1.3
<i>InfoPay/Инфобанк</i>	101	134	-24.6
Общо приходи	1 648	1 671	-1.4

EFAKTURA

Общият брой на издателите в системата е 764, от които 19 бр. са нови издатели, сключили договори през 2022 г. В сравнение с предходната 2021 г. има спад в броя нови издатели с 44%.

През 2022 г. броят фактури, преминали през системата eFaktura е над 8 мил., като под 1% от тях са от нови издатели. В сравнение с 2021 г., броят фактури, преминали през системата се увеличава с 1%.

PSD2

Увеличението на приходите спрямо 2021 г. е в резултат на включването на още един клиент към услугата през 2022 г.

Така към края на годината услугата XS2A Gateway се ползва от 15 клиенти, от които 11 банки и 4 платежни институции.

ИНФОБАНК / INFOPAY

Намалението на приходите се дължи на прекратяване на участието на един клиент в системата Инфобанк и на трудното навлизане на пазара на услугата InfoPay.

Стартът на услугата бе обявен в края на 2021 г. Като първа стъпка InfoPay се предлага основно за бизнес потребители, които притежават няколко фирмени сметки в различни банки. За физически лица услугата стартира през август 2022 г.

Причини за трудното навлизане на пазара на услугата се дължи на променената икономическа ситуация в страната. Голяма част от компаниите свиват или закриват своята дейност, което автоматично се отразява върху броя сметки, които поддържат в банките, и води до генерално съкращаване на разходите, вкл. и за допълнителни услуги за каквато се приема услугата InfoPay.

СОФТУЕРНИ УСЛУГИ

Софтуерни услуги	Отчет 2022 (хил. лв.)	Отчет 2021 (хил. лв.)	Изм. 2022/2021, %
Софтуерни услуги	1 812	1 837	-1.4
Общо приходи	1 812	1 837	-1.4

Приходите от софтуерни услуги се формират от приходи за развитие на продуктите и приходи от технически поддръжки.

Намалението на приходите от софтуерни услуги се дължи основно на прекратяването на поддръжката на няколко софтуерни продукта за един клиент, поради сливане. Това съответно води и до намаляване на приходите от развитие на тези продукти.

ИНФРАСТРУКТУРНИ УСЛУГИ

Инфраструктурни услуги	Отчет 2022 (хил. лв.)	Отчет 2021 (хил. лв.)	Изм. 2022/2021, %
Инфраструктура като услуга	587	594	-1.2
Общо приходи	587	594	-1.2

Към края на годината няма промяна в броя клиенти на услугата, а намалението спрямо 2021 г. се дължи на отчетен през предходната година еднократен приход по договор за обслужване.

ПРОДАЖБИ И СЛЕДПРОДАЖБЕНО ОБСЛУЖВАНЕ

Продажби и следпродажбено обслужване	Отчет 2022 (хил. лв.)	Отчет 2021 (хил. лв.)	Изм. 2022/2021, %
Кол център	334	242	38.0
Общо приходи	334	242	38.0

От 2022 г. бе обособена в самостоятелна бизнес линия услугата по обслужване на клиенти на търговски банки, сключили договор за това с БОРИКА АД.

Увеличението на приходите са дължи както на увеличаване на клиентите, ползващи услугите на кол центъра, така и на включването на обслужване на клиент за новата услуга SoftPos, предоставяна от БОРИКА от тази година.

ПЛАТЕЖНА ИНСТИТУЦИЯ БОРИКА

Платежна институция БОРИКА	Отчет 2022 (хил. лв.)	Отчет 2021 (хил. лв.)	Изм. 2022/2021, %
Акцептиране на плащания	2 503	2 054	21.9
Централизирано акцептиране	12	10	20.0
Общо приходи	2 515	2 064	21.9

Платежната институция БОРИКА обслужва девет търговеца и има инсталирани 470 физически и девет виртуални ПОС терминали.

Общият обем на транзакциите, акцептирани от Платежна институция Борика, нараства с 37% спрямо 2021 г. Броят на транзакциите расте с 11%. Големият ръст се дължи не само на големия ръст на обемите на транзакции на НАП, но и на включване на нови търговци към платежната институция.

През годината развитието на дейността на Платежна институция Борика беше съсредоточено в следните проекти:

- Разширяване на портфейла от търговци, обслужвани от Платежната институция БОРИКА;
- Централизирано акцептиране;

НАЦИОНАЛНА КАРТОВА И ПЛАТЕЖНА СХЕМА

Национална картова и платежна схема	Отчет 2022 (хил. лв.)	Отчет 2021 (хил. лв.)	Изм. 2022/2021, %
<i>Bcard</i>	318	197	61.4
<i>Blink</i>	21	-	N/A
Общо приходи	339	197	72,1

Към края на 2022 г. в Националната картова схема Bcard участват 25 Доставчици на платежни услуги и 3 компании, доставчици на неплатежни услуги, които предлагат на своите клиенти картовите услуги Bcard на Схемата:

- 6 ДПУ като Издатели на платежни карти Bcard;
- 22 ДПУ като Акцептиращи Институции за приемане на платежни карти Bcard;
- 3 Издателя на карти Bcard в ограничена мрежа;
- 5 ДПУ като Акцептиращи Институции за приемане на карти в ограничена мрежа.

В Националната платежна схема Blink участват:

- 24 ДПУ подписали споразумение за участие в НКПС като Институция на наредител и получател на незабавни плащания Blink;
- 8 ДПУ сертифицирани като Институция на наредител и получател на незабавни плащания Blink.

Издадените карти Bcard се увеличават с 70%, а реализирания транзакционен обем с тях за цялата година е нараснал с 47%.

Приходите от транзакции с тях отбелязват ръст от 52% спрямо 2021 г., а от транзакции в ограничена мрежа с 10%.

През годината развитието на дейността на НКПС беше съсредоточено в следните няколко проекта:

- Безконтактното приемане на карти Bcard беше разширено със сертифициране на ПОС терминали на още две банки и една платежна институция, с което безконтактното покритие достигна до около 78% от ПОС терминалните устройства на пазара, приемащи безконтактни карти Bcard;
- Успешна сертификация на терминали, обслужващи градския транспорт в София – около 4500 терминала. В началото на 2023 г. се очаква имплементация на около 500 терминала;

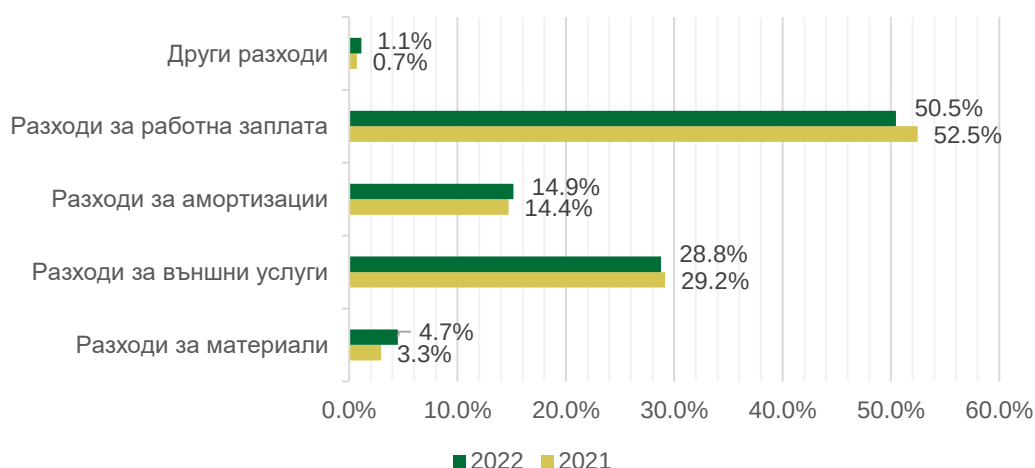
- Централизирано акцептиране – успешно завършена сертификацията за централизирано приемане на карти с бранда UnionPay. Извършиха се първите реални транзакции на терминални устройства на Централния акцептор. В ход е поетапно включване на терминалите на пилотните банки и планиране на дейностите по сертификация с доставчиците на платежни услуги и останалите вендори на пазара;
- Незабавни плащания Blink – приети са новите продуктови и технически правила за имплементация на услугата Blink P2P по мобилен телефонен номер. Паралелно с изготвянето на правилата започна процес по подготовка, проучване и анализ за разработване и на други Blink услуги с добавена стойност.

ОПЕРАТИВНИ РАЗХОДИ

Изменението на разходите за основна дейност на Дружеството през 2022 г. е следното:

РАЗХОДИ НА БОРИКА АД	Отчет 2022 г. (хил. лв.)	Отчет 2021 г. (хил. лв.)	Изм. 2022/2021, %
Разходи за материали	2 126	1 268	67.7
Разходи за външни услуги	13 001	11 215	15.9
Разходи за амортизации	6 741	5 524	22.0
Разходи за работна заплата	22 789	20 181	12.9
Други разходи	507	272	86.4
Всичко оперативни разходи	45 164	38 460	17.4

Структура на разходите, %

В структурата на разходите по икономически елементи най-голямо изменение се наблюдава в относителния дял на:

- разходите за работна заплата, който намалява с 2% в резултат на изпреварващия ръст на другите разходи (за външни услуги, материали и амортизации), в сравнение с този на персонала;
- разходи за материали, който се увеличава с 1.4% вследствие на увеличение на разходите за електрическа енергия.

РАЗХОДИ ЗА МАТЕРИАЛИ

Разходи за материали	Отчет 2022 (хил. лв.)	Отчет 2021 (хил. лв.)	Изм. 2022/2021, %
Разходи за горива	63	35	80.0
Електроенергия и топлоенергия	1 199	417	187.5
Материали за електронен подпис	267	262	1.9
Материали за карти и ПИН	246	192	28.1
Канцеларски и офис материали	130	138	-5.8
Рекламни материали	109	85	28.2
Активи под праг на същественост	100	136	-26.5
Други разходи	12	3	300.0
Общо разходи	2 126	1 268	67.7

Увеличението на разходите за горива, електроенергия и топлоенергия е следствие от сложната икономическа обстановка, дължаща се на увеличението на цените на енергийните ресурси, както в резултат на бързото следпандемично възстановяване, така и от конфликта в Украйна.

Причина за нарастването на материалите за карти и ПИН е ръстът в броя на персонализирани карти.

Увеличението на рекламните материали се дължи на отчетени разходи за печат и логистика на рекламни материали, свързани с рекламирането на Bcard, като платежно средство за разплащане в градския транспорт в гр. София.

В перо „Други разходи“ са отчетени средства за обновяване на работното облекло на служителите от търговската мрежа.

РАЗХОДИ ЗА ВЪНШНИ УСЛУГИ

Разходи за външни услуги	Отчет 2022 (хил. лв.)	Отчет 2021 (хил. лв.)	Изм. 2022/2021, %
Телекомуникационни разходи	803	718	11.8
Сервизни и лицензионни такси	8 494	7 535	12.7
Наеми и охрана	69	59	16.9
Поддръжка на офиси	113	106	6.6
Реклама	733	456	60.7
Одити и сертифициране	212	212	-
Застраховки	72	68	5.9
Данъци и такси	199	192	3.6
Квалификация и обучения	223	44	406.8
Консултантски услуги	1 532	1 382	10.9
Транспортни разходи	61	61	-
Текущи ремонти	327	238	37.4
Други разходи	163	144	13.2
Общо разходи	13 001	11 215	15,9

Увеличението на разходите за телекомуникационни услуги се дължат основно на нарастване на разходите за SMS известия, в резултат на ръст на техните цени.

При разходите за сервизни и лицензни такси увеличението спрямо 2021 г. е в следствие на ръст на променливи разходи, свързани с увеличаване на транзакциите на някои услуги, поддръжката на нови продукти и системи в Удостоверителни и Картови услуги, увеличение на постоянни такси за поддръжка в резултат на покупка на по-голям брой лицензи или индексация.

Големият ръст на разходите за реклама е в следствие от провеждането на няколко медийни събития и рекламни инициативи, свързани с незабавни плащания, Борика Нова генерация и новия проект Борика Аналитикс. За популяризирането на Blink бяха подготвена телевизионна и дигитална реклама, излъчването на които стартира през януари 2023 г.

Ръстът на разходите за консултантски услуги е в резултат на отчетени услуги по внедряването на различни проекти и развитието на нови услуги – консултантски услуги и сертификационни проекти по програма Борика НГ, ОКЕП и Отдалечена идентификация, НКПС, развитие на картови и платежни услуги.

Увеличението на разходите за текущи ремонти се дължи на отчетени разходи за ремонти в две от собствените сгради на Дружеството, както и други текущи ремонти.

Нарастването на разходите за квалификация и обучения се дължи на подновеното участие на служители в различни обучения и конференции след отпадане на ограниченията, свързани с COVID 19. Тази година бяха организирани и две семинарни вътрешни срещи за всички служители в Дружеството.

РАЗХОДИ ЗА АМОРТИЗАЦИИ

Разходите за амортизации през 2022 г. достигат 6 741 хил. лв., което е увеличение спрямо 2021 г. с 22.0%. Увеличението се дължи на внедряване на активи по програмата Борика Нова генерация, незабавни плащания, удостоверителни услуги, подмяна на ИТ оборудване, ремонт на представителства в страната и др.

РАЗХОДИ ЗА ПЕРСОНАЛ

Разходи за персонал	Отчет 2022 (хил. лв.)	Отчет 2021 (хил. лв.)	Изм. 2022/2021, %
Трудови възнаграждения	18 528	16 487	12.4
Социални осигуровки	2 239	1 979	13.1
Социални придобивки	2 022	1 715	17.9
Общо разходи	22 789	20 181	12.9

Нарастването на възнагражденията на персонала е в резултат на планирано увеличение на основните заплати на служителите от началото на годината с цел задържане на съществуващите и привличане на нови качествени специалисти. През годината бяха регистрирани и напускания на служители, заемащи старши ИТ позиции в областта на програмирането и инфраструктурата, което наложи, с цел запазване целостта на екипите, да бъдат преразгледани нивата на възнаграждения на ключови ИТ специалисти. Трудният пазар на труда, недостигът на професионалисти и силното конкурентно търсене от други компании създава сериозни пречки за задържане или привличане на компетентни специалисти.

Разходите за осигуровки се увеличават в резултат на увеличените разходи за възнаграждения, а така също и на нормативното увеличение на максималния осигурителен праг през 2022 г., спрямо предходната 2021 г.

Ръстът от 17.9 % на разходите за социални придобивки през 2022 г. спрямо 2021 г. се дължи на предприетата социална политика в Дружеството в подкрепа доходите на служителите.

ДРУГИ РАЗХОДИ

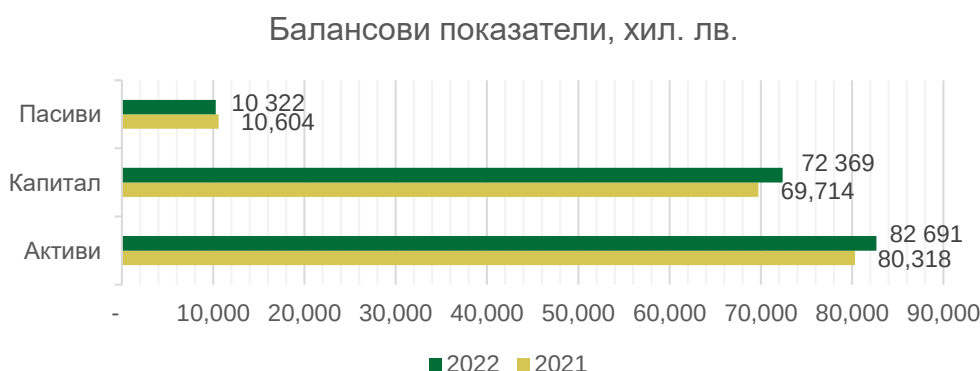
Нарастването на разходите за командировки и представителни се дължи на подновеното участие на служители в различни конференции след отпадане на ограниченията, свързани с COVID 19. Тази година бяха организирани и две семинарни срещи за всички служители в Дружеството, както и няколко вътрешни срещи по отделни структурни единици.

Увеличението на „Други разходи“ е в следствие основно от ръст на бракувани активи и в по-малка степен на увеличение на дарителската подкрепа от страна на Дружеството за подпомагане на благотворителни и социални каузи.

Други разходи	Отчет 2022 (хил. лв.)	Отчет 2021 (хил. лв.)	Изм. 2022/2021, %
Разходи за командировки	136	16	750.0
Представителни разходи	59	22	168.2
Други разходи	312	234	33.3
Общо разходи	507	272	86.4

БАЛАНСОВА СТРУКТУРА И ИЗМЕНЕНИЯ

ОСНОВНИ БАЛАНСОВИ ПОКАЗАТЕЛИ

СТРУКТУРА НА АКТИВА

В Отчета за финансовото състояние на БОРИКА АД за 2022 г. активите са на обща стойност 82 691 хил. лв., което е увеличение от 2 373 хил. лв. или 3% спрямо 2021 г.

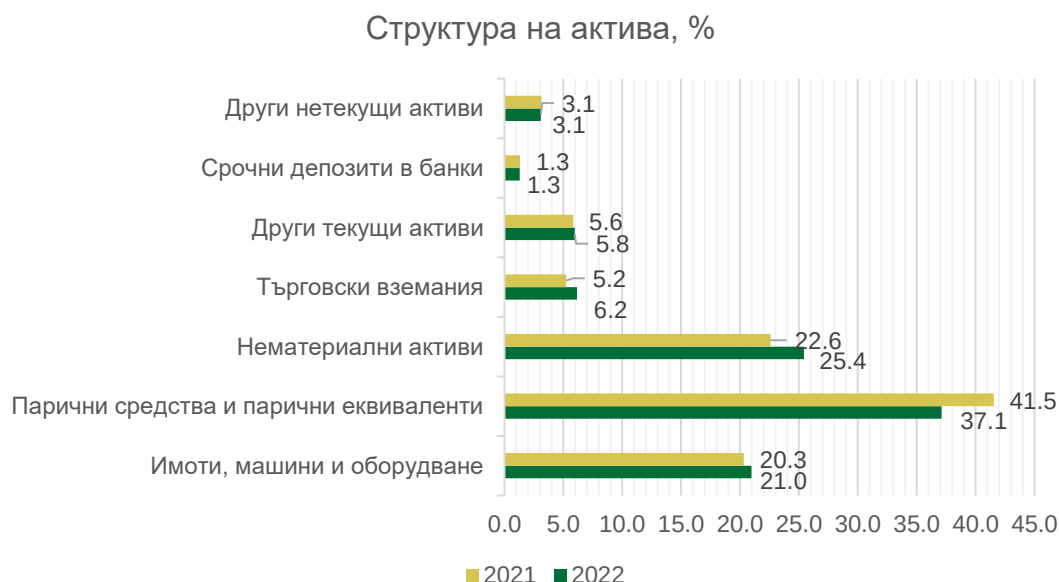
Нетекущите активи се увеличават с 3 873 хил. лв. или 10.4%, което е резултат основно от ръст на нематериални активи. Текущите активи намаляват с 1 500 хил. лв. или с 3.5%, в следствие на намаляването на паричните средства и еквиваленти.

Нетекущите активи имат относителен дял от 49.6% в общия размер на активите, а текущите активи съответно 50.4%. Това представлява увеличение на нетекущите активи, съответно намаление на текущите с 3.4% спрямо 2021 г.

В нетекущите активи (взети за 100%) с най-висок дял са нематериалните активи от 51%, следвани от имоти, машини и оборудване с 42%. Най-голям ръст при нетекущите активи имат нематериалните активи, които нарастват с 2 844 хил. лв. или 15.7% спрямо миналата година.

С най-висок относителен дял в текущите активи (взети за 100%) са парични средства и парични еквиваленти – 74%, което е спад спрямо 2021 г. от 3%. Следват търговските вземания с 12% и други текущи активи с 8%, при които се забелязва увеличение спрямо миналата година.

В общата структура на актива най-голямо изменение има в относителния дял на паричните средства и паричните еквиваленти, следвани от нематериалните активи:

СТРУКТУРА НА ПАСИВА

Собственият капитал на БОРИКА АД за 2022 г. е на стойност 72 369 хил. лв. Спрямо 2021 г. увеличението е в размер на 2 655 хил. лв. или 3.8%, което се дължи в най-голяма степен на увеличението на резервите, които нарастват с 7%.

С най-висок относителен дял в структурата на пасива е собственият капитал от 87.5%. От него (взет за 100%) с най – голям дял са резервите – 68%, следвани от основния капитал с относителен дял 22%.

Общите пасиви намалят с 282 хил. лв. или с 2.7%. Относителният им дял в структурата на пасива е 12.5%.

Нетекущите пасиви намаляват с 153 хил. лв. или спад от 5%. С най-голям относителен дял в структурата на нетекущите пасиви са задължения за лизинг от 37.5%, следвани от задължения към персонала при пенсиониране с 35.5%.

Текущите пасиви намаляват с 129 хил. лв. или 1.7%. За това допринася в най-голяма степен намалението на търговските задължения с 9%. Те заемат и най-голям относителен дял в структурата на текущите пасиви от 39%. Делът на пасивите по договори с клиенти е 37%, на задълженията към персонала е 12.6%, а на задълженията за други данъци е 6%. Задълженията за лизинг са с дял общо от 5%.

ТЪРГОВСКА ПОЛИТИКА

БОРИКА е компания с традиции в корпоративната политика и култура. Тя поставя качествената консултация, вниманието и индивидуалния подход към клиента на първо място, което допринася за изграждането на позитивен имидж, повишаване познаваемостта на марките и запазване на лоялността на клиентите.

Благодарение на поддържането на висок стандарт при обслужването на клиентите, БОРИКА успява да задържи и увеличи броя на клиентите си. Гарантираното качество на услугите е допълнено с професионално ниво на след-продажбена поддръжка. За това допринася и обратната връзка от клиентите. „Центърът за помощ“ е едно от ключовите предимства на компанията пред нейните конкуренти. Постоянното повишаване на компетентността на служителите в Центъра за помощ, както и следенето на често срещаните проблеми и тяхното превантивно решаване се оказват ключови за подобряване на работата, както и за повишаване на клиентската удовлетвореност.

БОРИКА има обособени два контактни центъра:

- Център за обслужване на крайни клиенти – на удостоверителните и финтех услугите, предлагани от БОРИКА, и на банки и финансови институции, с които дружеството има сключени договори за обслужване на обаждания на техни клиенти;
- Център за обслужване на корпоративни клиенти – обслужва корпоративните клиенти при възникнали инциденти със системите.

Доброто познаване на целевите пазари, се постига чрез постоянното проучване на пазарната среда и изменящите се потребности, проучване на правни, икономически, ценови и конкурентни фактори, които влияят върху маркетинговата политика на Дружеството и неговите продажби.

МАРКЕТИНГ И КОМУНИКАЦИИ

През 2022 г. бяха реализирани на живо на редица събития – конференции и семинари, чиято цел беше среща и представяне на нови услуги от портфолиото на БОРИКА пред настоящи и бъдещи клиенти на Дружеството.

Продължи традицията за участие в най-влиятелните конференции за финансовия сектор у нас: Fintech Summit и „Банките и бизнесът“, организирани от в. Капитал, финтех конференцията DigiPay, Финансов форум „Иновации“, инициатива на Асоциация „Банка на годината“, годишната конференция на в. Банкер и форума Banking Today, дело на Investor Media Group. В три от събитията участието беше съвместно с референтни партньори – Банка ДСК и ДЗИ, с фокус електронната идентификация за отдалечен онбординг на клиенти и IBS с Центъра за превенция от картови измами. Извън финансовия и технологичен сектор, БОРИКА се включи за пореден път в годишната среща на местните власти (НСОРБ) и в най-големия форум за годината на Българската асоциация за управление на хора (БАУХ). Фокус в участията беше отново отдалечената идентификация и подписване.

За разлика от предходните две години, през 2022 г. беше възобновено провеждането на клиентски семинари в присъствен формат. През юни, пред клиенти от банковия сектор, беше представена платформата BORICA Analytics, а по-късно през същия месец на едно място бяха събрани над 130 представители на банки, за запознаване с актуалния статус на проекта за незабавни плащания в лева. В края на годината се проведе традиционния картов форум за програмата БОРИКА НГ, както и среща на участниците в Blink.

Целогодишно беше реализирана дигитална реклама на услугите по електронна идентификация и подписване, с фокус различни сегменти: финансов и застрахователен, държавна администрация, човешки ресурси и др. БОРИКА имаше активно присъствие и в медиите, както с конкретни бизнес решения, така и на корпоративно ниво. Данните показват, че интересът към иновативните финтех решения се засилва.

През 2022 г. стартираха серия маркетингови проучвания, реализирани от външна агенция, чрез които бяха проследявани тенденциите и нагласите в потребителското поведение. В резултат на това бяха проведени национално проучване „Употреба и нагласи за електронния подпис“, дълбочинни интервюта за услугата InfoPay, както и омнибусно изследване за услугата 3DS. През годината се проведе и традиционните две вълни на изследванията „Клиентска удовлетвореност“, насочени към клиентите на електронен подпис.

КОРПОРАТИВНА СОЦИАЛНА ОТГОВОРНОСТ

През 2022 г. беше удвоена инвестицията в инициативи по Корпоративна социална отговорност. В резултат, освен дългогодишните партньорства, бяха финансирани и четири допълнителни проекта, в помощ на децата на България.

Фондация „Нашите недоносени деца“

През изминалата година беше продължена подкрепата за националната Програма за проследяване здравето, растежа и развитието на недоносените бебета, която пилотно стартира съвместно с Фондацията през 2021 г. Програмата обхваща семейства с доход под минималния за страната, като всички услуги и консултации със специалисти са напълно безплатни за тях.

В рамките на 12 месеца, семействата биват консултирани от: неонатолог, детски рехабилитатор, детски психолог, специалист по ранна детска интервенция, консултант по кърмене и ерготерапевт и др.

SOS детски селища България

В партньорство със Сдружението беше стартиран проект „Общуването - подкрепа за пълноценно детство и живот“, който включва логопедична помощ – професионална консултация и подкрепа за децата, за справяне с основни говорни затруднения и подкрепа на детското самочувствие и умение за общуване. Проектът обхваща деца от SOS консултативните центрове в София, Перник и Дрен. В края на годината беше реализирано и второ дарение за закупуването на музикална уредба, книжки и учебни пособия за децата и учениците от SOS центровете в Перник и София.

Национален фонд „Свети Никола“

Изключително ценна беше и подкрепата през годината за децата в неравностойно положение, на база партньорство с Фонда „Свети Никола“. По линия на здравно-социалния проект, 15 деца от центъра за настаняване от семеен тип в гр. Самоков получиха диагностика и пълно офталмологично лечение. Бяха закупени корекционни, диоптрични и защитни очила, подходящи за работа с видеодисплеи, с цел подобряване качеството на зрението им. Проектът обхваща и допълнителни контролни прегледи за проследяване на състоянието на децата след вече предприетите лечебни мероприятия.

Наред с това, Дружеството осигури и финансирането на едноседмични летни рехабилитационни лагери за 119 деца и младежи в неравностойно положение на възраст между 9 и 19 години. Летните лагери се организираха за 11-та поредна година от НФ „Свети Никола“. Благодарение на тях, децата успяват да продължат своите процедури и да получат подобрение или напълно лечение на заболявания като сколиоза, различни ставни и ортопедични проблеми и др.

Малко преди Коледа бяха дарени допълнителни средства за закупуването на зимни дрехи и обувки, както и организирането на Коледни тържества на деца, лишени от родителски грижи.

Българската Коледа

За поредна година БОРИКА подкрепи националната инициатива Българската Коледа. Текущата благотворителна акция (2022 - 2023 г.) е в полза на деца с редки заболявания – за навременно диагностициране, лечение и рехабилитация.

Допълнителни НПО

Фондация „Надежда за малките“ - неправителствена организация в обществена полза, регистрирана през 1997 г. Основен фокус е грижата за най-малките - новородените изоставени бебета и малки деца в риск от 0 до 3 години, които Отделите за закрила на детето и социалните служби настаняват в „Малките къщи“ – центрове за настаняване на деца от семеен тип, временно докато те бъдат върнати в родното им семейство, осиновени или поети от приемно семейство. За тях бяха осигурени средства за покриване на битови разходи и консумативи за къщите.

Национална мрежа за децата - създадена през 2003 г. като свободен алианс от неправителствени организации. От 2007 г. организацията отговаря за реализирането в България на международната програма PROCOPIL за борба с малтретирането на деца, съ-финансирана от Министерството на външните работи на Франция. Работи в посока защита правата и повишаване на благосъстоянието на децата и семействата в България. С дарените от БОРИКА средства бяха закупени специални храни за деца с увреждания, които не мога да се хранят нормално.

Асоциация на родители на деца с бъбречни заболявания – сдружението е създадено от родители на деца с бъбречни увреждания и мисията им е да подобрят качеството на живот на децата с бъбречни или урологични аномалии. Приоритет е осигуряването на подкрепяща среда, която да даде равни шансове на децата с бъбречни увреждания за реализация и качество на живот. Дарената от БОРИКА сума послужи за закупуване на монитор за Клиниката по детска кардиология към МБАЛ Национална кардиологична болница, който проследява състоянието на децата веднага след операция.

„Надежда и домове за децата - клон България“ – организацията работи по деинституционализация на домовете у нас и помага на семействата да отглеждат децата си у дома, а не в институции. Подпомагат материално семейства в криза, така че бедността да не е причина децата да растат разделени от своите семейства. Координират превантивна грижа в 13 териториални области и 128 общини в страната. Дарението от БОРИКА бе използвано за осигуряване на целенасочена подкрепа на семейства в риск от София град и София област.

Postbank Business Run

През месец юни, за трета поредна година, служители на БОРИКА бяха благотворително в инициатива Postbank Business Run. Състезанието представлява щафета по бягане за отбори от различни организации. Събраните от маратона средства подпомогнаха две каузи: „Дневен център – място за игри, мечти и развитие“ на Фондация „За Нашите Децата“ и „ПараКида“ - едnodневно събитие с участието на деца с различни увреждания.

УПРАВЛЕНИЕ НА ЧОВЕШКИТЕ РЕСУРСИ

Основен приоритет в работата на Човешки ресурси беше дигитализирането и оптимизирането на процеса по администриране на трудово-правните взаимоотношения. Съвместни вътрешни екипи от различни структурни звена, както и външния доставчик на използваната ЧР система разработиха и имплементираха проект „Електронно трудово досие“. Внедряване на Електронно трудово досие като система отговаряща напълно на изискванията на Наредбата за електронното трудово досие, приета в Република България през 2018 г., съответстваща и на Закона за електронния документ и електронните удостоверителни услуги, както и Европейския регламент за електронна идентификация и удостоверителни услуги. Основната цел на проекта е дигитализирането на процеса, свързан с трудово-правните отношения и оптимизирането му. Пандемията принуди масово служители да работят от дома си и това ще остане като трайна тенденция в организацията на работа в компаниите в България.

Все повече се усеща нуждата от дистанционно подписване на документи и поддържане на дигитални формати като особено в частта на трудово-правните отношения, дигитализацията на трудово досие трябва да отговаря напълно на изискванията на Наредбата, така че да са защитени интересите както на служителите, така и на работодателя. Като компания, която е лицензирана и е доставчик на удостоверителни услуги, друга цел, която беше поставена пред БОРИКА с внедряването на този проект, е реализиране на приходи от продажби на тези услуги.

Реализираният проект получи гласност и интерес от различни компании като беше представен пред Годишната конференция на Българската асоциация за управление на хора, както и Годишната конференция на Технологиика.

Заедно с представяне на проекта, участвайки в тези конференции, БОРИКА популяризира работодателската марка пред аудиторията на различни компании. В допълнение на това, БОРИКА участва и в инициативата на Bulgaria Wants You, със стремеж привличане на кандидати в компанията с добро образование и умения.

И през 2022 г. Дружеството продължи да полага целенасочена грижи за развитие, надграждане и поддържане квалификацията на своите служители. БОРИКА осигури 900 участия в над 100 различни обучения, тренинги, сертификационни курсове, семинари и конференции, по-голямата част от които бяха реализирани в онлайн формат.

Основен акцент при вътрешните обучения беше поставен върху тренингите за Контактния център и различни групи служители в търговските офиси на Дружеството, обучения, отнасящи се до Security Awareness Програмата на БОРИКА АД, индивидуалните специализирани въвеждащи обучения за новоназначени служители и on-boarding за нови мениджъри в Дружеството, както и други специализирани тренинги, отнасящи се до дейността на различни екипи.

Външните обучения бяха насочени към надграждане на специализирани ИТ и бизнес компетенции, придобиване на технически сертификации, различни soft skills умения (мениджърски компетенции и търговски преговори) както и семинари, отнасящи се до нормативни и регулаторни промени, засягащи пряко дейността на Дружеството.

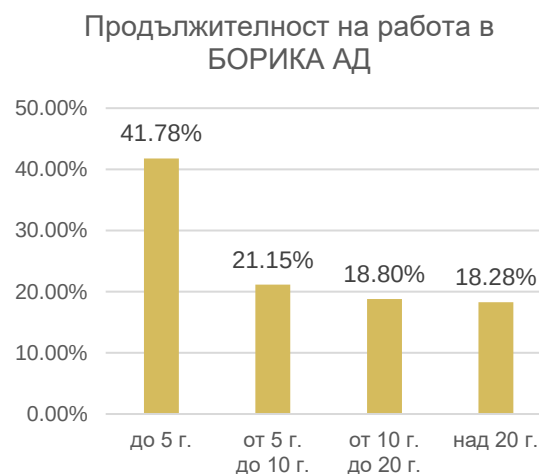
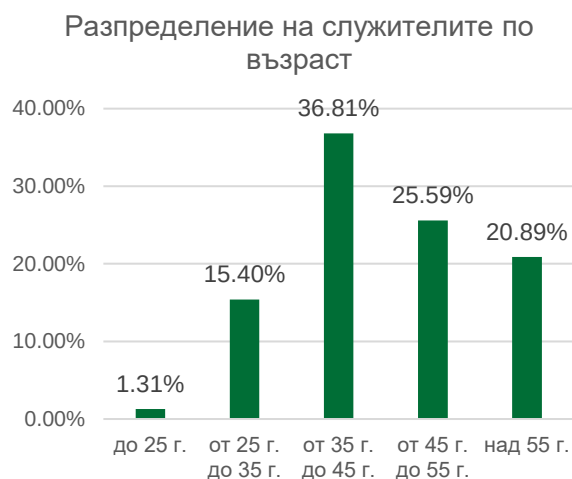
За мениджърския екип на Дружеството беше организирано обучение, съсредоточено върху разработване стратегията на компанията, фокус и бизнес инициативи в контекста на новите условия, в които вече функционира бизнесът като цяло.

През 2022 г. се проведоха и различни присъствени срещи за екипите на Дружеството, практика, която беше изцяло преустановена предходните две години, поради пандемията. Този тип вътрешни срещи е важна част от политиката на Дружеството от една страна, защото тя подпомага процеса по осигуряването на екипност и инкорпориране на новите служители, присъединили се в различните екипи и в същото време предоставя възможност посланието на мениджмънта да бъде подадено лично и едновременно към всички участници – практика, която винаги се отчита като важна и полезна за утвърждаването на единността в екипа.

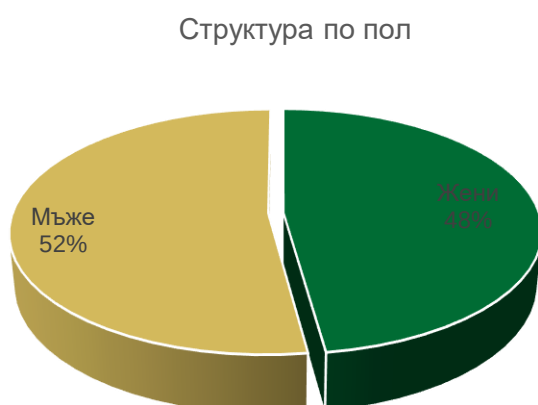
Към 31.12.2022 г. броят на служителите в БОРИКА достигна 383, при следното функционално разпределение:

Функционална структура на персонала	2022 г.	2021 г.
Управленски персонал	15	11
Развоен персонал	85	88
Оперативен персонал	134	125
Търговски персонал	81	85
Административни специалисти	36	37
Обслужващ и помощен персонал	32	31
Общо персонал (бр.)	383	377

Средната възраст на служителите е 44.8 години, а средната продължителност на работа в Дружеството – 10 години.

Разпределението на служителите в Дружеството по пол и образование е следното:

ИНФОРМАЦИОННА СИГУРНОСТ

Основен приоритет на Дружеството е да изпълнява задълженията си по развитие, поддръжка и опериране на платежни и информационни системи по най-ефективен начин, гарантирайки най-висока степен за тяхната сигурност и надеждност.

Усилията на БОРИКА са насочени към непрекъснато изследване, установяване и задоволяване на специфичните потребности и очаквания на клиентите, като наред с това се стреми да се адаптира към промените в бизнес средата и прилагайки най-добрите световни практики да осигури доверие и качествено обслужване според най-високите стандарти в индустрията.

По отношение на осигуряване на информационната сигурност БОРИКА е съсредоточена в изпълнението на цели, които включват:

- Гарантиране запазването на поверителност, цялостност и достъпност до информационните активи, които Дружеството създава, събира, обработва и комуникира;
- Последователно прилагане на процеси за управление на риска с цел гарантиране на навременно идентифициране на критични уязвимости и заплахи и тяхното намаляване чрез предприемане на ефикасни превантивни и коригиращи действия за постигане на необходимото ниво на сигурност;
- Надеждна защита на всички критични информационни системи и други активи на Дружеството, свързана с осигуряване сигурността на информацията, ефективно планиране на капацитета и използване на наличните ресурси;
- Недопускане на пробиви в сигурността на информационните системи;
- Спазване на законовите изисквания и подзаконовите разпоредби, техническите изисквания, индустриални и международни стандарти, касаещи пряко или косвено сигурността и обработката на информация;
- Поддържане на световно признати сертификати за системи за управление, в съответствие с ISO 27001, ISO 22301 и ISO 20000-1;
- Сертифициране на основни бизнес дейности към индустриални стандарти PCI Data Security Standard, PCI 3D Secure, PCI PIN Security, PCI CP Logical Security, PCI CP Physical Security;
- Поддържане на сертифицирани удостоверителни услуги, съответстващи на Европейски Регламент 910/2014 (eIDAS);
- Изпълнение изискванията на Регламент 2016/679 на ЕП относно защитата на физическите лица във връзка с обработването на лични данни (GDPR).

ВЪТРЕШЕН ОДИТ

Дирекция „Вътрешен одит“ е на пряко подчинение на Съвета на директорите на БОРИКА АД. Мястото и дейностите на функцията за вътрешен одит са регламентирани в „Статут на Вътрешния одит в БОРИКА АД“, а принципите и изпълнението на одитния процес са регламентирани с „Политика за Вътрешен одит“. Съгласно Политиката, функцията за Вътрешен одит е организирана в дирекция и изпълнява своята дейност при спазване на принципите за независимост и обективност, компетентност и професионална грижа, почтеност, поверителност и избягване на конфликт на интереси.

Одитните ангажименти се дефинират в Годишен план на базата на оценка на рисковете в основните бизнес процеси и информационни системи в БОРИКА, както и спрямо наличния ресурс от вътрешни одитори. Идентифицираните области за одит са свързани със стратегически проекти на БОРИКА, ключови промени в организационната структура, в бизнес процесите, ИТ инфраструктурата и в регулаторни изисквания за бизнеса.

През 2022 г. са изпълнени общо 16 одита - 12 планови и 4 тематични. Одитните ангажименти бяха изпълнени в обхват и подход, който осигурява разумна увереност, че са обхванати ключови рискове и контролни дейности в одитираните проекти, системи и процеси в БОРИКА. Дейността на функцията за „Вътрешен одит“ беше изпълнена без наличие на ограничения по отношение на обхвата и на докладваните резултати, както и по отношение на достъпа до информация и ресурси на дружеството. В резултат на извършените одити през годината не бяха установени индикатори или случаи на измами или злоупотреба с активи и информация на БОРИКА.

От общо 146 броя препоръки с падеж на изпълнение през 2022 г., 121 броя или 83% са изпълнени, 22 броя (15%) са неизпълнените в срок препоръки, за които има удължен срок за изпълнение през 2023 г., за 2 препоръки (1%) има приет риск от мениджмънта, и една препоръка не е приложима към датата на отчета (1%).

От изпълнените 121 препоръки от вътрешни одити през 2022 година, 27 препоръки са с Висок приоритет, 39 препоръки са със Среден приоритет и 55 препоръки са с Нисък приоритет. Чрез изпълнените препоръки са въведени оперативни и контролни подобрения в ключови бизнес процеси и ИТ системи от инфраструктура на БОРИКА. За сравнение през 2021 г. структурата на изпълнените препоръки е била от общо 148 препоръки, 34 са били с Висок приоритет, 54 са били със Среден приоритет и 60 са били с Нисък приоритет. През 2022 година е налице намаляване на броя на препоръките със съответните приоритети и като общ брой спрямо 2021 година.

През годината беше изпълнен ангажимент за вътрешната самооценка на качеството на работа на функцията за Вътрешен одит. Общото заключение е, че като цяло, функцията „Вътрешен одит“ в БОРИКА е установена, работи и се развива в съответствие с изискванията на Международните стандарти в Рамката за професионални практики по вътрешен одит (IPPF, издание от 2017 година - Стандартите). В резултат на ангажимента е изготвена „Програма за оценка и подобряване на качеството на одитната дейност“ (ПОПКОД), която включва всички области с установени пълни или частични несъответствия по отделните Стандарти, както и области за подобрения, за които са разписани конкретни действия за изпълнение.

През отчетната година в БОРИКА са проведени общо 12 външни одити - одит на годишния финансов отчет, регулаторен одит по Наредба №16 на БНБ, одити по индустриални стандарти от групата ISO (27001, 9001, 20000-1, 22301) и от групата PCI за картова платежна индустрия, в резултат на които са издадени нови или подновени сертификатите на БОРИКА за съответствие със стандартите. От общо 44 препоръки от външни одити с падеж на изпълнение през 2022 г., са изпълнени 42 препоръки (95%) и 2 препоръки са с удължен срок на изпълнение през 2023 г.

Посочените данни очертават тенденция на постоянно подобряване на вътрешната контролна среда в БОРИКА и в допълнение че, в резултат на извършените одити не са установени индикатори или случаи на измами или злоупотреба с активи и информация

на БОРИКА. В следствие на това с разумна увереност може да се твърди, че системата за вътрешен контрол в БОРИКА е надеждна.

ИНВЕСТИЦИОННА ПРОГРАМА НА БОРИКА АД ЗА 2022

Инвестиционната програма на БОРИКА за 2022 г. е приета от СД в съответствие с поставените цели в „Стратегия за развитие на бизнеса на БОРИКА АД за периода 2020 – 2024 г.“. Реализирани са инвестиционни средства по следните проекти:

Инвестиционни средства по проекти	Отчет 2022 г. (хил. лв.)
Програма „Технологично обновяване на картова система БОРИКА“	1 911
Технологично обновяване на съществуващата инфраструктура и общи услуги	3 014
Капитално строителство	492
Развитие на картовата система	3 059
Развитие на удостоверителни услуги	1 019
Развитие на електронни и платежни услуги	251
Незабавни разплащания	949
Развитие на вътрешните системи за управление и контрол	84
Информационна и физическа сигурност	102
Общо средства за развитие	10 881

ИНВЕСТИЦИОННА ПРОГРАМА НА БОРИКА АД ЗА 2023

Инвестиционната програма на БОРИКА е приета от СД в съответствие с поставените цели в „Стратегия за развитие на бизнеса на БОРИКА АД за периода 2020 – 2024 г.“

В Инвестиционната програма за следващия тригодишен период са включени средства за:

Инвестиционни средства по проекти	Инвестиции (хил. лв.)		
	2 023 г.	2 024 г.	2 025 г.
Програма „Технологично обновяване на картова система БОРИКА“	1 886	3 158	-
Технологично обновяване на съществуващата инфраструктура и общи услуги	7 450	1 436	2 663
Капитално строителство	2 247	815	1 047
Развитие на картовата система	5 360	8 149	8 072
Развитие на удостоверителни услуги	1022	949	595
Развитие на финтех и платежни услуги	1047	650	650
Незабавни разплащания	2 152	260	-
Развитие на вътрешните системи за управление и контрол	257	-	-
Информационна и физическа сигурност	236	210	165
Общо средства за развитие	21 657	15 627	13 192

УПРАВЛЕНИЕ НА ФИНАНСОВИЯ РИСК

В хода на обичайната си стопанска дейност Дружеството е изложено на различни финансови рискове, най-важните от които са: пазарен риск (включващ валутен риск, лихвен и ценови риск), кредитен риск, ликвиден риск и риск на лихвено-обвързани парични потоци. Общото управление на риска е фокусирано върху трудностите на прогнозиране на финансови пазари и достигане на потенциалните отрицателни ефекти, които биха могли да се отразят върху финансовите резултати и състояние на Дружеството.

Текущо, финансовите рискове се идентифицират, измерват и наблюдават с помощта на различни контролни механизми, въведени, за да се определят адекватни цени на услугите, предоставяни от Дружеството, да се оценят адекватно пазарните обстоятелства на извършваните от него инвестиции и формите на поддържане на свободните ликвидни средства, без да се допуска неоправдана концентрация на даден риск.

По-долу са описани различните видове рискове, на които е изложено Дружеството при осъществяване на търговските му операции, както и възприетият подход при управлението на тези рискове.

Пазарен риск

- **Валутен риск**

Дружеството не е изложено на значителен валутен риск, защото почти изцяло неговите операции и сделки са деноминирани в български лева и/или евро, доколкото последното е с фиксиран курс спрямо лева по закон. То поддържа и определени валутни експозиции, деноминирани в щатски долари под формата основно на банкови депозити и текущи сметки с парични средства, необходими предимно за осигуряване на бъдещи разплащания по доставки на активи за дейността, деноминирани в щатски долари.

За контролиране на валутния риск, в Дружеството има процедури за ежедневно наблюдение на движенията във валутния курс на щатския долар и контрол върху предстоящи плащания и начина на инвестирането на паричните средства в щатски долари. През 2022 г. и 2021 г., Дружеството е продало значителна част от щатските си долари, с което е минимизирало риска от евентуални бъдещи загуби в резултат на промяната в курса на долара спрямо лева.

Валутният риск спрямо промените на курса на българския лев спрямо щатския долар се наблюдава текущо, като Дружеството поддържа парични средства в щатски долари в рамките на прогнозните плащания в тази валута.

- **Ценови риск**

Дружеството не е изложено на ценови риск за негативни промени в цените на услугите и стоките, обект на неговите операции, защото те са специфични за определен кръг клиенти и доставчици и има установени процедури за периодично актуализиране спрямо промените на пазара. Също така, то няма практика да инвестира активно в ценни книжа. Инвестициите му в дългосрочни финансови активи са в затворени дружества, чиито акции не се търгуват.

- **Кредитен риск**

Основните финансови активи на Дружеството са под формата на парични средства, текущи и срочни депозитни банкови сметки, търговски и други краткосрочни вземания.

При осъществяване на своята дейност Дружеството е изложено на кредитен риск, който е свързан с риска някой от контрагентите му да не бъде в състояние да изпълни изцяло и в обичайно предвидените срокове задълженията си към него.

Финансовите активи на Дружеството са концентрирани в две групи: парични средства и вземания от клиенти. За ограничаване на риска относно паричните средства, политика на Дружеството е да оперира само с финансови институции в България с репутация и ликвидна стабилност. Едновременно, те се явяват и негови акционери.

По отношение на клиентите, които са основно банките в България, политиката на Дружеството е да извършва продажбите си при условията на незабавно плащане. Събираемостта и концентрацията на вземанията се контролират текущо и стриктно от финансово-счетоводния отдел, съгласно установената политика на Дружеството. За целта, ежедневно се прави преглед на откритите позиции по клиенти, както и получените постъпления, като се извършва равнение и анализ. Поради това е установен обичаен кредитен период и респ. събираемост в рамките на 15 дни.

Ликвиден риск

Ликвидният риск се изразява в негативната ситуация Дружеството да не бъде в състояние да посрещне безусловно всички свои задължения съгласно техния падеж. То провежда консервативна политика по управление на ликвидността, чрез която постоянно поддържа оптимален ликвиден запас парични средства и добра способност на финансиране на стопанската си дейност. Дружеството генерира и разполага с достатъчно собствени оборотни средства и не ползва привлечени кредитни ресурси. Текущо, матуритетът и своевременното осъществяване на плащанията се следи от финансовия отдел, като се поддържа ежедневна информация за наличните парични средства и предстоящите плащания. За свободните средства се обмисля временно инвестиране при най-добри лихвени равнища – основно в банкови депозити с матуритет от 6 до 12 месеца.

Риск на лихвоносните парични потоци

В структурата на активите и пасивите на Дружеството лихвоносните финансови инструменти имат изразен дял в паричните средства по текущи банкови сметки и предоставени срочни банкови депозити. Затова приходите и оперативните парични потоци са повлияни от промените в пазарните лихвени равнища на депозитите. Основната част от лихвоносните активи (парични средства и парични еквиваленти) са с плаващ лихвен процент. Ръководството текущо наблюдава и разпределя матуритетната структура на депозитите по начин, който да осигури минимизиране на ефекта от евентуална негативна за Дружеството промяна в пазарните лихвени равнища.

Към 31.12.2022 г. и към 31.12.2021 г., Дружеството не е изложено на лихвен риск от своите дългосрочни и краткосрочни задължения, защото те са обичайно търговски и не са лихвоносни.

Управление на капиталовия риск

С управлението на капитала, Дружеството цели да създава и поддържа възможности то да продължи да функционира като действащо предприятие и да осигурява съответната възвръщаемост на инвестираните средства на акционерите и стопански ползи на другите заинтересовани лица от и участници в неговия бизнес, както и да поддържа оптимална капиталова структура, за да се редуцират разходите за капитал.

Дружеството текущо наблюдава осигуреността и структурата на капитала си. Характерното за него е, че то традиционно финансира дейността си от собствените си генерирани печалби.

Справедлива стойност

Концепцията за справедливата стойност предполага реализиране на финансови инструменти чрез продажба. В повечето случаи, обаче, особено по отношение на търговските и други краткосрочни вземания и задължения, и банковите депозити. Дружеството очаква да реализира тези финансови активи чрез получаване на парични потоци, които представляват плащания по главници и лихви. Затова, те се представят по тяхната амортизирана стойност. Също така, голямата част от финансовите активи и пасиви са краткосрочни по своята същност (търговски вземания, банкови депозити и търговски задължения) и поради това тяхната справедлива стойност е приблизително равна на балансовата им стойност. Изключение от това правило са част от инвестициите в други дружества като малцинствено участие, за които няма пазар и обективни условия за определяне по достоверен начин на тяхната справедлива стойност, поради което е прието те да се представят по цена на придобиване (себестойност).

Доколкото все още не съществува достатъчно разработен пазар на финансови инструменти в България, със стабилност, достатъчни обеми и ликвидност за покупки и продажби на някои финансови активи и пасиви, за тях няма на разположение достатъчно и надеждни котировки на пазарни цени, поради което се използват други алтернативни оценъчни методи и техники.

Ръководството на Дружеството счита, че при съществуващите обстоятелства представените в отчета за финансово състояние оценки на финансовите активи и пасиви са възможно най-надеждни, адекватни и достоверни за целите на финансовата отчетност.

СЪБИТИЯ СЛЕД КРАЯ НА ОТЧЕТНИЯ ПЕРИОД

Не са настъпили събития след датата на отчета за финансовото състояние, които да налагат корекции и/или оповестявания във финансовия отчет на Дружеството за годината, приключваща на 31 декември 2022 г.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Приходите на БОРИКА АД за 2022 г. са в размер на 53 668 хил. лв. и ръст спрямо предходната година от 13%. Големият ръст на приходите от услуги е в резултат на отпадането на всички ограничения в началото на годината, последвалото бързо възстановяване от кризата, както и на притока на бежанци, който оказва влияние върху международните трансакции.

Разходите за годината са 45 420 хил. лв. и ръст спрямо 2021 г. от 17%. Това се дължи на променливи разходи, свързани с увеличаване на трансакции и клиенти по някои видове услуги, индексация на такси и увеличение на цени на горива, енергия и материали, разходи, свързани с реализация на проекти от Инвестиционната програма на Дружеството.

Реализирани са **инвестиционни проекти** на стойност 10 881 хил. лв.

Нетната печалба на Дружеството за 2022 г. е в размер 7 422 хил. лв., което е намаление спрямо предходната година от 7%. Общата рентабилност след данъци е 14%.

Докладът за дейността на БОРИКА АД за 2022 г. е приет от Съвета на директорите на 21.03.2023 г.

Главен изпълнителен директор:

Мирослав Вичев

ДОКЛАД НА НЕЗАВИСИМИЯ ОДИТОР

До акционерите на Борика АД

ДОКЛАД ОТНОСНО ОДИТА НА ФИНАНСОВИЯ ОТЧЕТ

Мнение

Ние извършихме одит на финансовия отчет на Борика АД („Дружеството“), съдържащ отчета за финансовото състояние към 31 декември 2022 и отчета за всеобхватния доход, отчета за промените в собствения капитал и отчета за паричните потоци за годината, завършваща на тази дата, както и пояснителните приложения към финансовия отчет, съдържащи оповестяване на съществените счетоводни политики и друга пояснителна информация.

По наше мнение, приложеният финансов отчет представя достоверно, във всички съществени аспекти, финансовото състояние на Дружеството към 31 декември 2022 и неговите финансови резултати от дейността и паричните му потоци за годината, завършваща на тази дата, в съответствие с Международните стандарти за финансово отчитане (МСФО), приети от Европейския съюз (ЕС).

База за изразяване на мнение

Ние извършихме нашия одит в съответствие с Международните одиторски стандарти (МОС). Нашите отговорности съгласно тези стандарти са описани допълнително в раздела от нашия доклад „Отговорности на одитора за одита на финансовия отчет“. Ние сме независими от Дружеството в съответствие с Международния етичен кодекс на професионалните счетоводители (включително Международни стандарти за независимост) на Съвета за международни стандарти по етика за счетоводители (Кодекса на СМСЕС), заедно с етичните изисквания на Закона за независимия финансов одит (ЗНФО), приложими по отношение на нашия одит на финансовия отчет в България, като ние изпълнихме и нашите други етични отговорности в съответствие с изискванията на ЗНФО и Кодекса на СМСЕС. Ние считаме, че одиторските доказателства, получени от нас, са достатъчни и уместни, за да осигурят база за нашето мнение.

Ключови одиторски въпроси

Ключови одиторски въпроси са тези въпроси, които съгласно нашата професионална преценка са били с най-голяма значимост при одита на финансовия отчет за текущия период. Тези въпроси са разгледани като част от нашия одит на финансовия отчет като цяло и формирането на нашето мнение относно него, като ние не предоставяме отделно мнение относно тези въпроси.

Делойт се отнася към едно или повече дружества - членове на Делойт Туш Томацу Лимитид („ДТТЛ“), както и към глобалната мрежа от дружества – членове и свързаните с тях дружества (заедно наричани „организацията на Делойт“). ДТТЛ (наричано също „Делойт Глобъл“) и всяко дружество – член и неговите свързани дружества са юридически самостоятелни и независими лица, които не могат да поемат задължения или да се обвързват взаимно по отношение на трети страни. ДТТЛ и всяко дружество член на ДТТЛ и свързаните с него дружества са отговорни единствено и само за своите собствени действия и бездействия, но не и за тези на останалите. ДТТЛ не предоставя услуги на клиенти. Моля, посетете www.deloitte.com/about, за да научите повече.

Deloitte refers to one or more of Deloitte Touche Tohmatsu Limited (“DTTL”), its global network of member firms, and their related entities (collectively, the “Deloitte organization”). DTTL (also referred to as “Deloitte Global”) and each of its member firms and related entities are legally separate and independent entities, which cannot obligate or bind each other in respect of third parties. DTTL and each DTTL member firm and related entity is liable only for its own acts and omissions, and not those of each other. DTTL does not provide services to clients. Please see www.deloitte.com/about to learn more.

Ключов одиторски въпрос	Как този ключов одиторски въпрос беше адресиран при проведения от нас одит
Приходи от договори с клиенти Оповестяванията на Дружеството по отношение на Приходите от договори с клиенти са включени в Пояснителни бележки 2.3, 2.6.1 и 3 към финансовия отчет.	
Във финансовия отчет за годината, приключваща на 31 декември 2022, Дружеството е признало приходи от договори с клиенти на стойност 52,829 хил. лева. Тези приходи се отчитат основно в резултат на автоматизирано обработване и обобщаване на множество транзакции и автоматизирани алгоритми за изчисление, прилагани от ИТ системите на Дружеството. При изготвянето на политика за признаване на приходи съгласно МСФО 15, Дружеството е приложило различни счетоводни преценки, най-значимите от които са свързани с определяне на естеството на отделните задължения за изпълнение в договорите с клиенти, и начина на удовлетворяване на идентифицираните задължения за изпълнение, който е инкорпориран в ИТ системите под формата на автоматизирани алгоритми за изчисление. Ръководството на Дружеството анализира договореностите с клиентите в сила през отчетния период като взема предвид модификации, нови договори, специфични факти и обстоятелства и оценява необходимостта от преразглеждане на преди това направените преценки. През 2022, преценката на Дружеството е, че не се налагат промени. Поради съществеността на приходите от договори с клиенти и приложените счетоводни преценки и автоматизирани алгоритми за изчисление при тяхното признаване съгласно МСФО 15, ние сме определили тази област като ключов одиторски въпрос.	В тази област, нашите одиторски процедури, наред с други, включиха: • Разбиране и обхождане на процеса по продажби, свързан с признаване на приходи от договори с клиенти, включително и свързаните автоматизирани аспекти на обработване и обобщаване на входящи транзакции и операции. • Проверка на оперативната ефективност на избрани ключови контроли, свързани с процесите, водещи до признаване на различни видове приходи. • Ние ангажирахме ИТ специалисти в получаване на разбиране и тестване на ИТ контроли на определени критични за изготвянето на финансовия отчет системи. Ние тествахме оперативната ефективност на процесите по управление на права за достъп и на промени за избрани ИТ системи. • Ние прегледахме за разумност и адекватност значителните преценки на ръководството, съгласно изискванията на МСФО за признаване и отчитане на приходи по договори с клиенти. • Ние оценихме направените от Дружеството заключения по съществени счетоводни преценки, чрез извършване на независима проверка за наличието на противоречащи одиторски доказателства и индикатори, и оценка на одиторските доказателства, получени при разбиране и тестване на ключови контроли на процесите, водещи до признаване на приходи и чрез процедури по същество. • Ние използвахме автоматизирани техники за детайлен анализ на приходите по договори с клиенти по видове и периоди. • Ние извършихме аналитични процедури и детайлни тестове по същество в зависимост от

	спецификите на конкретния източник на приходи, за да съберем достатъчни и подходящи одиторски доказателства, че приходите от договори с клиенти се представят достоверно, във всички съществени аспекти. Ние оценихме адекватността на оповестяванията по отношение на политиката за признаване на приходите и на значимите счетоводни преценки във финансовия отчет за 2022 година, за да определим дали те са в съответствие с МСФО 15 Приходи от договори с клиенти.
--	--

Друга информация, различна от финансовия отчет и одиторския доклад върху него

Съветът на Директорите на Дружеството („Ръководството“) носи отговорност за другата информация. Другата информация се състои от доклад за дейността, изготвен от ръководството съгласно Глава седма от Закона за счетоводството, но не включва финансовия отчет и нашия одиторски доклад върху него.

Нашето мнение относно финансовия отчет не обхваща другата информация и ние не изразяваме каквато и да е форма на заключение за сигурност относно нея, освен ако не е изрично посочено в доклада ни и до степента, до която е посочено.

Във връзка с нашия одит на финансовия отчет, нашата отговорност се състои в това да прочетем другата информация и по този начин да преценим дали тази друга информация е в съществено несъответствие с финансовия отчет или с нашите познания, придобити по време на одита, или по друг начин изглежда да съдържа съществено неправилно докладване.

В случай че на базата на работата, която сме извършили, ние достигнем до заключение, че е налице съществено неправилно докладване в тази друга информация, от нас се изисква да докладваме този факт.

Нямаме какво да докладваме в това отношение.

Отговорности на ръководството и лицата, натоварени с общо управление за финансовия отчет

Ръководството носи отговорност за изготвянето и достоверното представяне на този финансов отчет в съответствие с МСФО, приети от ЕС, и за такава система за вътрешен контрол, каквато ръководството определя като необходима за осигуряване изготвянето на финансови отчети, които не съдържат съществени неправилни отчитания, независимо дали дължащи се на измама или грешка.

При изготвяне на финансовия отчет ръководството носи отговорност за оценяване способността на Дружеството да продължи да функционира като действащо предприятие, оповестявайки, когато това е приложимо, въпроси, свързани с предположението за действащо предприятие и използвайки счетоводната база на основата на предположението за действащо предприятие, освен ако ръководството не възнамерява да ликвидира Дружеството или да преустанови дейността му, или ако ръководството на практика няма друга алтернатива, освен да постъпи по този начин.

Одитният комитет на Дружеството („Лицата, натоварени с общо управление“), носи отговорност за осъществяването на надзор над процеса по финансово отчитане на Дружеството.

Отговорности на одитора за одита на финансовия отчет

Нашите цели са да получим разумна степен на сигурност относно това дали финансовият отчет като цяло не съдържа съществени неправилни отчитания, независимо дали дължащи се на измама или грешка, и да издадем одиторски доклад, който да включва нашето одиторско мнение. Разумната степен на сигурност е висока степен на сигурност, но не е гаранция, че одит, извършен в съответствие с МОС, винаги ще разкрива съществено неправилно отчитане, когато такова съществува. Неправилни отчитания могат да възникнат в резултат на измама или грешка и се считат за съществени, ако би могло разумно да се очаква, че те, самостоятелно или като съвкупност, биха могли да окажат влияние върху икономическите решения на потребителите, вземани въз основа на този финансов отчет.

Като част от одита в съответствие с МОС, ние използваме професионална преценка и запазваме професионален скептицизъм по време на целия одит. Ние също така:

- идентифицираме и оценяваме рисковете от съществени неправилни отчитания във финансовия отчет, независимо дали дължащи се на измама или грешка, разработваме и изпълняваме одиторски процедури в отговор на тези рискове и получаваме одиторски доказателства, които да са достатъчни и уместни, за да осигурят база за нашето мнение. Рискът да не бъде разкрито съществено неправилно отчитане, което е резултат от измама, е по-висок, отколкото риска от съществено неправилно отчитане, което е резултат от грешка, тъй като измамата може да включва тайно споразумяване, фалшифициране, преднамерени пропуски, изявления за въвеждане на одитора в заблуждение, както и пренебрегване или заобикаляне на вътрешния контрол.
- получаваме разбиране за вътрешния контрол, имащ отношение към одита, за да разработим одиторски процедури, които да са подходящи при конкретните обстоятелства, но не с цел изразяване на мнение относно ефективността на вътрешния контрол на Дружеството.
- оценяваме уместността на използваните счетоводни политики и разумността на счетоводните приблизителни оценки и свързаните с тях оповестявания, направени от ръководството.
- достигаем до заключение относно уместността на използване от страна на ръководството на счетоводната база на основата на предположението за действащо предприятие и, на базата на получените одиторски доказателства, относно това дали е налице съществена несигурност, отнасяща се до събития или условия, които биха могли да породят значителни съмнения относно способността на Дружеството да продължи да функционира като действащо предприятие. Ако ние достигнем до заключение, че е налице съществена несигурност, от нас се изисква да привлечем внимание в одиторския си доклад към свързаните с тази несигурност оповестявания във финансовия отчет или в случай че тези оповестявания са неадекватни, да модифицираме мнението си. Нашите заключения се основават на одиторските доказателства, получени до датата на одиторския ни доклад. Бъдещи събития или условия обаче могат да станат причина Дружеството да преустанови функционирането си като действащо предприятие.
- оценяваме цялостното представяне, структура и съдържание на финансовия отчет, включително оповестяванията, и дали финансовият отчет представя основополагащите за него сделки и събития по начин, който постига достоверно представяне.

Ние комуникираме с лицата, натоварени с общо управление, наред с останалите въпроси, планирания обхват и време на изпълнение на одита и съществените констатации от одита, включително съществени недостатъци във вътрешния контрол, които идентифицираме по време на извършвания от нас одит.

Ние предоставяме също така на лицата, натоварени с общо управление, изявление, че сме изпълнили приложимите етични изисквания във връзка с независимостта и че ще комуникираме с тях всички взаимоотношения и други въпроси, които биха могли разумно да бъдат разглеждани като имащи отношение към независимостта ни, а когато е приложимо, и свързаните с това предпазни мерки.

Сред въпросите, комуникирани с лицата, натоварени с общо управление, ние определяме тези въпроси, които са били с най-голяма значимост при одита на финансовия отчет за текущия период и които следователно са ключови одиторски въпроси. Ние описваме тези въпроси в нашия одиторски доклад, освен в случаите, в които закон или нормативна уредба възпрепятства публичното оповестяване на информация за този въпрос или когато, в изключително редки случаи, ние решим, че даден въпрос не следва да бъде комуникиран в нашия доклад, тъй като би могло разумно да се очаква, че неблагоприятните последствия от това действие биха надвишили ползите от гледна точка на обществен интерес от тази комуникация.

ДОКЛАД ВЪВ ВРЪЗКА С ДРУГИ ЗАКОНОВИ И РЕГУЛАТОРНИ ИЗИСКВАНИЯ

Допълнителни въпроси, които поставя за докладване Законът за счетоводството

В допълнение на нашите отговорности и докладване съгласно МОС, описани по-горе в раздела „Друга информация, различна от финансовия отчет и одиторския доклад върху него“ по отношение на доклада за дейността, ние изпълнихме и процедурите, добавени към изискванията по МОС, съгласно "Указания относно нови разширени одиторски доклади и комуникация от страна на одитора" на професионалната организация на регистрираните одитори в България – Институт на дипломираните експерт счетоводители (ИДЕС). Тези процедури касаят проверки за наличието, както и проверки на формата и съдържанието на тази друга информация с цел да ни подпомогнат във формиране на становище относно това дали другата информация включва оповестяванията и докладванията, предвидени в Глава седма от Закона за счетоводството, приложим в България.

Становище във връзка с чл. 37, ал. 6 от Закона за счетоводството

На базата на извършените процедури, нашето становище е, че:

- Информацията, включена в доклада за дейността за финансовата година, за която е изготвен финансовият отчет, съответства на финансовия отчет.
- Докладът за дейността е изготвен в съответствие с изискванията на Глава седма от Закона за счетоводството.

Докладване съгласно чл. 10 от Регламент (ЕС) № 537/2014 във връзка с изискванията на чл. 59 от Закона за независимия финансов одит

Съгласно изискванията на Закона за независимия финансов одит във връзка с чл. 10 от Регламент (ЕС) № 537/2014, ние докладваме допълнително и изложената по-долу информация.

- Делойт Одит ООД е назначен за задължителен одитор на финансовия отчет за годината, завършваща на 31 декември 2022 на Дружеството от общото събрание на акционерите, проведено на 21 юни 2022, за период от една година.
- Одитът на финансовия отчет за годината, завършваща на 31 декември 2022 на Дружеството представлява трети пълен непрекъснат ангажимент за задължителен одит на това предприятие, извършен от нас.
- Потвърждаваме, че изразеното от нас одиторско мнение е в съответствие с допълнителния доклад, представен на одитния комитет на Дружеството на 31 март 2023, съгласно изискванията на чл. 60 от Закона за независимия финансов одит.
- Потвърждаваме, че не сме предоставяли посочените в чл. 64 от Закона за независимия финансов одит забранени услуги извън одита.
- Потвърждаваме, че при извършването на одита сме запазили своята независимост спрямо Дружеството.
- За периода, за който се отнася извършеният от нас задължителен одит, освен одита, ние сме предоставили следните услуги на Дружеството, които не са посочени в доклада за дейността или финансовия отчет на Дружеството.
 - Договорени процедури относно приложението на Наредба 16 на БНБ за периода 1 януари – 31 декември 2021 г. в съответствие с изискванията на Международен стандарт за свързани по съдържание услуги 4400 „Ангажменти за извършване на договорени процедури относно финансова информация“.
 - Преглед на финансова информация на Националната картова и платежна схема („Схемата“), собственост на Борика АД, съдържаща отделен отчет за приходите и разходите на Схемата за годината, приключваща на 31 декември 2021, както и приложения към тази финансова информация, изготвена в съответствие с изискванията на Делегиран Регламент (ЕС) 2018/72. Ние извършихме нашия преглед в съответствие с Международен стандарт за ангажменти за преглед (МСАП) 2400 (преработен) Ангажменти за преглед на исторически финансови отчети.

Делойт Одит ООД

Рег. № 033 от Регистъра на регистрираните одитори

по чл. 20 от Закона за независимия финансов одит

Росица Ботева

Регистриран одитор, отговорен за одита

Управител

Делойт Одит ООД

бул. Ал. Стамболийски 103

1303 София, България

ГОДИШЕН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ

за 2022 година

„БОРИКА“ АД

София, март 2023 г.

Председател на СД:

Калин Христов

Зам. Председател на СД:

Цветанка Минчева

Главен Изпълнителен директор:

Мирослав Вичев

Член на СД:

Георги Константинов

Член на СД:

Тамаш Хак-Ковач

Член на СД:

Никола Бакалов

Член на СД:

Татяна Иванова

Член на СД:

Петър Славов

Член на СД:

Николай Спасов

Главен счетоводител:

Ралица Георгиева

Адрес на управление:

София, бул. „Цар Борис III“ № 41

Обслужващи банки:

Уникредит Булбанк АД

Централна кооперативна банка АД

Одитор:

Делойт Одит ООД

СЪДЪРЖАНИЕ

ОТЧЕТ ЗА ВСЕОБХВАТНИЯ ДОХОД	1
ОТЧЕТ ЗА ФИНАНСОВОТО СЪСТОЯНИЕ	2
ОТЧЕТ ЗА ПАРИЧНИТЕ ПОТОЦИ	3
ОТЧЕТ ЗА ПРОМЕНите В СОБСТВЕНИЯ КАПИТАЛ	4

ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ ГОДИШНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ ЗА 2022 г.

1. ИНФОРМАЦИЯ ЗА ДРУЖЕСТВОТО	5
2. ОСНОВНИ ПОЛОЖЕНИЯ ОТ СЧЕТОВОДНАТА ПОЛИТИКА НА ДРУЖЕСТВОТО	8
3. ПРИХОДИ ОТ ДОГОВОРИ С КЛИЕНТИ	34
4. ДРУГИ ДОХОДИ ОТ ДЕЙНОСТТА, НЕТНО	36
5. РАЗХОДИ ЗА МАТЕРИАЛИ	36
6. РАЗХОДИ ЗА ВЪНШНИ УСЛУГИ	37
7. РАЗХОДИ ЗА ПЕРСОНАЛ	37
8. ДРУГИ РАЗХОДИ ЗА ДЕЙНОСТТА	38
9. ФИНАНСОВИ РАЗХОДИ	38
10. ПРИХОДИ ОТ ОБЕЗЧЕНКА	38
11. РАЗХОД ЗА ДАНЫК ВЪРХУ ПЕЧАЛБАТА	39
12. ДРУГ ВСЕОБХВАТЕН ДОХОД	39
13. ИМОТИ, МАШИНИ И ОБОРУДВАНЕ	40
14. НЕМАТЕРИАЛНИ АКТИВИ	41
15. ДЪЛГОСРОЧНИ ФИНАНСОВИ АКТИВИ	42
16. ДРУГИ НЕТЕКУЩИ АКТИВИ	42
17. АКТИВИ С ПРАВО НА ПОЛЗВАНЕ	42
18. МАТЕРИАЛНИ ЗАПАСИ	43
19. ТЪРГОВСКИ И ДРУГИ ВЗЕМАНЯ И АКТИВИ ПО ДОГОВОРИ С КЛИЕНТИ	43
20. ДРУГИ ТЕКУЩИ АКТИВИ	45
21. СРОЧНИ ДЕПОЗИТИ В БАНКИ	46
22. ПАРИЧНИ СРЕДСТВА И ПАРИЧНИ ЕКВИВАЛЕНТИ	46
23. КАПИТАЛ И РЕЗЕРВИ	47
24. АКТИВИ (ПАСИВИ) ПО ОТСРОЧЕНИ ДАНЫЦИ	49
25. ЗАДЪЛЖЕНИЯ КЪМ ПЕРСОНАЛА ПРИ ПЕНСИОНИРАНЕ	50
26. ТЪРГОВСКИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ	54
27. ПАСИВИ ПО ДОГОВОРИ С КЛИЕНТИ	54
28. ЗАДЪЛЖЕНИЯ ЗА ЛИЗИНГ	55
29. ЗАДЪЛЖЕНИЯ ЗА ДРУГИ ДАНЫЦИ	55
30. ЗАДЪЛЖЕНИЯ КЪМ ПЕРСОНАЛА И СОЦИАЛНОТО ОСИГУРЯВАНЕ	56
31. СВЪРЗАНИ ЛИЦА И СДЕЛКИ СЪС СВЪРЗАНИ ЛИЦА	57
32. УПРАВЛЕНИЕ НА ФИНАНСОВИЯ РИСК	58
33. СЪБИТИЯ СЛЕД КРАЯ НА ОТЧЕТНИЯ ПЕРИОД	64

ОТЧЕТ ЗА ВСЕОБХВАТНИЯ ДОХОД
за годината, завършваща на 31 декември 2022 година

		2022 хил. лв.	2021 хил. лв.
	Приложения		
Приходи от договори с клиенти	3	52,829	46,849
Други приходи от дейността, нетно	4	831	511
Разходи за материали	5	(2,126)	(1,268)
Разходи за външни услуги	6	(13,001)	(11,215)
Разходи за персонал	7	(22,789)	(20,181)
Разходи за амортизация	13, 14, 17	(6,741)	(5,524)
Други разходи за дейността	8	(507)	(272)
Печалба от оперативната дейност		8,496	8,900
Приходи от обезценка	10	8	258
Финансови разходи	9	(256)	(249)
(Загуба)/Печалба от финансова дейност		(248)	9
Печалба преди данък върху печалбата		8,248	8,909
Разход за данък върху печалбата	11	(826)	(892)
Нетна печалба за годината		7,422	8,017
Други компоненти на всеобхватния доход			
<i>Компоненти, които няма да бъдат рекласифицирани в печалбата или загубата:</i>			
Последващи оценки на пенсионни планове с дефинирани доходи		233	(86)
		233	(86)
<i>Компоненти, които могат да бъдат рекласифицирани в печалбата или загубата</i>			
		-	-
Друг всеобхватен доход за годината, нетно от данъци	12	233	(86)
ОБЩО ВСЕОБХВАТЕН ДОХОД ЗА ГОДИНАТА		7,655	7,931

Приложенията на страници от 5 до 64 са неразделна част от финансовия отчет.
Финансовият отчет на страници от 1 до 64 е одобрен за издаване от Съвета на директорите на 21 март 2023 година от:

Главен изпълнителен директор:

Главен счетоводител (съставител):

Мирослав Станимиров Вичев

Ралица Бисерова Георгиева

Росица Ботева
Регистриран одитор, отговорен за одита
Управител на Делойт Одит ООД
Рег. № 033 от Регистъра по чл. 20 от ЗНФО

ОТЧЕТ ЗА ФИНАНСОВОТО СЪСТОЯНИЕ
към 31 декември 2022 година

АКТИВИ	Приложения	2022 хил. лв.	2021 хил. лв.
Нетекущи активи			
Имоти, машини и оборудване	13	17,339	16,325
Нематериални активи	14	21,004	18,160
Дългосрочни финансови активи	15	103	103
Други нетекущи активи	16	1,039	1,096
Активи с право на ползване	17	1,407	1,331
Активи по отсрочени данъци	24	162	166
		41,054	37,181
Текущи активи			
Материални запаси	18	865	716
Търговски и други вземания	3,19	5,097	4,197
Активи по договори с клиенти	3,19	567	533
Други текущи активи	20	3,370	3,270
Срочни депозити в банки	21	1,062	1,062
Парични средства и парични еквиваленти	22	30,676	33,359
		41,637	43,137
ОБЩО АКТИВИ		82,691	80,318
СОБСТВЕН КАПИТАЛ И ПАСИВИ			
СОБСТВЕН КАПИТАЛ			
Основен акционерен капитал		15,958	15,958
Резерви		48,989	45,739
Текуща печалба		7,422	8,017
	23	72,369	69,714
ПАСИВИ			
Нетекущи пасиви			
Задължения към персонала при пенсиониране	25	1,033	1,264
Пасиви по договори с клиенти	3,27	785	774
Задължения за лизинг	28	1,089	1,022
		2,907	3,060
Текущи пасиви			
Търговски задължения	26	2,893	3,188
Пасиви по договори с клиенти	3,27	2,762	2,614
Задължения за лизинг	28	373	361
Задължения за други данъци	29	450	573
Задължения към персонала и социалното осигуряване	30	937	808
		7,415	7,544
ОБЩО ПАСИВИ		10,322	10,604
ОБЩО СОБСТВЕН КАПИТАЛ И ПАСИВИ		82,691	80,318

Приложенията на страници от 5 до 64 са неразделна част от финансовия отчет.

Финансовият отчет на страници от 1 до 64 е одобрен за издаване от Съвета на директорите на 21 март 2023 година от:

Главен изпълнителен директор:

Главен счетоводител (съставител):

Мирослав Станимиров Вичев

Ралица Бисерова Георгиева

Росица Ботева

Регистриран одитор, отговорен за одита

Управител на Делойт Одит ООД

Рег. № 033 от Регистъра по чл. 20 от ЗНФО

ОТЧЕТ ЗА ПАРИЧНИТЕ ПОТОЦИ
за годината, завършваща на 31 декември 2022 година

	Приложения	2022 хил. лв.	2021 хил. лв.
Парични потоци от оперативна дейност			
Постъпления от клиенти		65,098	57,535
Плащания на доставчици		(19,827)	(18,113)
Плащания на персонала и за социалното осигуряване		(21,798)	(19,503)
Платени данъци (без данъци върху печалбата)		(6,732)	(6,365)
Платени данъци върху печалбата, нетно		(797)	(1,073)
Платени лихви по договори за лизинг	28	(45)	(49)
Други плащания, нетно		(1,591)	(989)
Нетни парични потоци от оперативна дейност		14,308	11,443
Парични потоци от инвестиционна дейност			
Покупки на имоти, машини и оборудване		(4,967)	(2,182)
Постъпления от продажби на имоти, машини и оборудване		187	724
Покупки на нематериални активи		(6,866)	(5,675)
Постъпления от възстановени срочни депозити в банки с инвестиционна цел		-	183
Получени лихви по срочни депозити с инвестиционна цел		-	1
Постъпления от финансови активи по справедлива стойност в печалбата или загубата		5	1
Плащания за придобиване на финансови активи		-	(50)
Нетни парични потоци, използвани в инвестиционната дейност		(11,641)	(6,998)
Парични потоци от финансова дейност			
Изплатени главници по договори за лизинг	28	(326)	(314)
Изплатени дивиденди		(5,000)	(4,767)
Нетни парични потоци, използвани във финансовата дейност		(5,326)	(5,081)
Нетно намаление на паричните средства и паричните еквиваленти		(2,659)	(636)
Парични средства и парични еквиваленти на 1 януари		33,359	34,064
Обезценка на парични средства	22	(24)	(69)
Парични средства и парични еквиваленти на 31 декември	22	30,676	33,359

Приложенията на страници от 5 до 64 са неразделна част от финансовия отчет.

Финансовият отчет на страници от 1 до 64 е одобрен за издаване от Съвета на директорите на 21 март 2023 година от:

Главен изпълнителен директор:

Главен счетоводител (съставител):

Мирослав Станимиров Вичев

Ралица Бисерова Георгиева

Росица Ботева

Регистриран одитор, отговорен за одита

Управител на Делойт Одит ООД

Рег. № 033 от Регистъра по чл. 20 от ЗНФО

ОТЧЕТ ЗА ПРОМЕНИТЕ В СОБСТВЕНИЯ КАПИТАЛ
за годината, завършваща на 31 декември 2022 година

Приложения	Основен акционерен капитал	Резерви	Резерв МСС 19	Неразпределена печалба	Общо собствен капитал
	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.
Към 1 януари 2021 година	15,958	41,902	(286)	8,976	66,550
Промени в собствения капитал за 2021 година:					
Разпределение на печалбата за 2020 година	-	4,209	-	(8,976)	(4,767)
* резерви	-	4,209	-	(4,209)	-
* дивиденди				(4,767)	(4,767)
Общо всеобхватен доход за годината , в т.ч.	-	-	(86)	8,017	7,931
* нетна печалба за годината	-	-	-	8,017	8,017
* други компоненти на всеобхватния доход, нетно от данъци	-	-	(86)	-	(86)
Към 31 декември 2021 година	15,958	46,111	(372)	8,017	69,714
Промени в собствения капитал за 2022 година:					
Разпределение на печалбата за 2021 година	-	3,017	-	(8,017)	(5,000)
* резерви	-	3,017	-	(3,017)	-
* дивиденди	-	-	-	(5,000)	(5,000)
Общо всеобхватен доход за годината, в т.ч.	-	-	233	7,422	7,655
* нетна печалба за годината	-	-	-	7,422	7,422
* други компоненти на всеобхватния доход, нетно от данъци	-	-	233	-	233
Към 31 декември 2022 година	15,958	49,128	(139)	7,422	72,369

Приложенията на страници от 5 до 64 са неразделна част от финансовия отчет.

Финансовият отчет на страници от 1 до 64 е одобрен за издаване от Съвета на директорите на 21 март 2023 година от:

Главен изпълнителен директор:

Главен счетоводител (съставител):

Мирослав Станимиров Вичев

Ралица Бисерова Георгиева

Росица Ботева

Регистриран одитор, отговорен за одита

Управител на Делойт Одит ООД

Рег. № 033 от Регистъра по чл. 20 от ЗНФО

1. ИНФОРМАЦИЯ ЗА ДРУЖЕСТВОТО

БОРИКА АД („Дружеството“) е преименувано дружество през 2017 г. от БОРИКА – БАНКСЕРВИЗ АД. Дружеството е създадено през 2010 г. като акционерно дружество чрез сливането между двете дружества, БОРИКА АД и Банксервиз АД и е станало техен универсален правопреемник. То е с регистрация в България – със седалище и адрес на управление гр. София, район Красно село, бул. Цар Борис III № 41. Дружеството е вписано в Търговския регистър на 12 август 2010 година, ЕИК 201230426.

1.1. Собственост и управление

БОРИКА АД е непублично акционерно дружество.

Към 31.12.2022 г., записаният и внесен основен капитал на Дружеството възлиза на 15,958,410 лв. и е разпределен в 1,063,894 бр. обикновени поименни акции с право на глас всяка с номинална стойност 15 лева.

Към 31.12.2022 г., разпределението на акционерния капитал на Дружеството е както следва:

Акционер	% участие
1. “Българска народна банка“	36.11%
2. “УниКредит Булбанк” АД	13.84%
3. “Банка ДСК” АД	11.22%
4. “Обединена българска банка” АД	8.67%
5. “Юробанк България” АД	8.54%
6. “Първа инвестиционна банка” АД	5.77%
7. “Централна кооперативна банка” АД	4.17%
8. “Общинска банка” АД	3.80%
9. “Кей Би Си Банк България” ЕАД	2.62%
10. “Алианц Банк България” АД	1.13%
11. “Интернешънъл Асет Банк” АД	1.10%
12. “Инвестбанк” АД	1.09%
13. “ПроКредит Банк България” АД	0.84%
14. “Токуда Банк” АД	0.27%
15. “БНП Париба С.А., кл. София КЧТ”	0.24%
16. “Ситибанк Европа АД кл. България КЧТ”	0.20%
17. “Българска банка за развитие” ЕАД	0.17%
18. “ТЕКСИМ БАНК” АД	0.13%
19. “Ти Би Ай Банк” ЕАД	0.08%
20. “Те-Дже Зираат Банкасъ” А. Ш., клон София КЧТ	0.01%
Общо:	100.00%

1. ИНФОРМАЦИЯ ЗА ДРУЖЕСТВОТО (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

1.1. Собственост и управление (продължение)

Ръководството на Дружеството в лицето на Съвет на директорите има следния състав към 31.12.2022 г.:

- Калин Христов - председател;
- Цветанка Минчева – зам. председател;
- Мирослав Вичев – член;
- Тамаш Хак-Ковач – член;
- Никола Бакалов - член;
- Петър Славов - член;
- Татяна Иванова – член;
- Георги Константинов - член;
- Николай Спасов – член.

Лицата, натоварени с общо управление са представени от Одитния комитет на Дружеството както следва:

- Райка Онцова – председател;
- Петя Димитрова - член;
- Иван Искров – член.

Към 31.12.2022 г. и 31.12.2021 г., Дружеството се представлява и управлява от главния изпълнителния директор Мирослав Вичев.

Към 31.12.2022 г., общият брой на персонала в Дружеството е 383 служители (31.12.2021 г.: 377 служители).

1.2. Предмет на дейност

Предметът на дейност на Дружеството включва следните видове операции и сделки:

- Проектиране, стандартизиране, изграждане и опериране на платежни системи за обслужване на платежни операции в лева, евро и платежни операции, инициирани с платежни инструменти, свързани с карти;
- Проектиране, стандартизиране изграждане и опериране на авторизационни системи за картови разплащания;
- Обслужване на издаването и приемането на платежни инструменти, свързани с карта и авторизация на платежни операции;
- Осигуряване на достижимост между доставчици на платежни услуги със собствени авторизационни центрове и свързаните с това услуги, както и осигуряване на авторизация от издателя;
- Изграждане, обслужване и предоставяне на технологична инфраструктура за извършване на платежни операции, ИТ и инженерингови услуги;
- Извършване на платежни услуги по:
 - приемане на плащания с платежни инструменти;
 - услуги по инициране на плащане;
 - услуги по предоставяне на информация за сметка

1. ИНФОРМАЦИЯ ЗА ДРУЖЕСТВОТО (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

1.2. Предмет на дейност (продължение)

- Развитие и опериране на Национална платежна картва схема;
- Проектиране, стандартизация, изграждане и опериране на оперативна свързаност с местни и международни авторизационни центрове, картови оператори и оператори на платежни системи;
- Предоставяне на допълнителни услуги, свързани с платежни инструменти, свързани с карти като персонализиране, активиране, печат и промени на ПИН и др.;
- Поддържане на система за следене и управление на риска при изпълнение на платежни операции с платежни инструменти, свързани с карта, и предоставяне на информация за злоупотреби;
- Следене и информиране на доставчиците на платежни услуги за състоянието на техните терминални устройства и паричната наличност в тях и предоставяне на информация за извършваните операции с техни карти и на техни устройства;
- Изпитване и одобряване на технически и програмни средства за осигуряване на оперативна съвместимост на оборудването и необходимото ниво на защита срещу неоторизиран достъп;
- Изграждане и опериране на техническа и технологична инфраструктура за обслужване на плащания с платежни инструменти, свързани с карти;
- Разработване, поддържане и опериране на информационни системи и услуги;
- Разработване и поддръжка на софтуерни продукти и услуги;
- Изграждане и доставка на удостоверителни услуги;
- Сертифициране и инженерингови услуги, свързани с монтаж, поддръжка и сервиз на АТМ и ПОС устройства и друга ИТ инфраструктура;
- Обучение на потребители за обслужване и авторизация, и плащания чрез платежни инструменти, свързани с карти и други платежни инструменти;
- Разработване, поддържане и опериране на „Система за електронни бюджетни разплащания“ (СЕБРА);
- Предоставяне на услуги като SWIFT Сервизно бюро за осъществяване на връзка към мрежата на SWIFT, както и други услуги, свързани със SWIFT;
- Търговска и консултантска дейност;
- Други дейности, незабранени от закона, след получаване на изискуемите лицензи и разрешения, ако това е необходимо.

1. ИНФОРМАЦИЯ ЗА ДРУЖЕСТВОТО (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

1.2. Предмет на дейност (продължение)

Дружеството е лицензиран от БНБ оператор на платежни системи с окончателност на сетълмента за обслужване на клиентски преводи в лева, за обслужване на плащания с банкови карти и за обслужване на клиентски преводи в евро. В края на 2017 г., Дружеството е лицензирано от БНБ за извършване на дейност като платежна институция, предоставяща платежни услуги по чл. 4, т. 5, предложение второ от ЗПУПС - приемане на плащания с платежни инструменти, а през месец септември 2019 г. лицензът на Дружеството за извършване на дейност като платежна институция е допълнен с платежните услуги по чл. 4, т. 7 и т. 8 от ЗПУПС – услуги по инициране на плащане и услуги по предоставяне на информация за сметка.

1.3. Структура на Дружеството

Към 31.12.2022 г., БОРИКА АД има разкрити офиси извън гр. София и представителства в следните градове:

Регион Запад: гр. Видин, гр. Монтана, гр. Враца, гр. Благоевград, гр. Кюстендил и гр. Перник;

Регион Север: гр. Велико Търново, гр. Плевен, гр. Ловеч, гр. Търговище, гр. Разград, гр. Русе, гр. Силистра, гр. Габрово, гр. Варна, гр. Добрич, и гр. Шумен;

Регион Юг: гр. Пловдив, гр. Пазарджик, гр. Стара Загора, гр. Хасково, гр. Кърджали, гр. Смолян, гр. Бургас, гр. Сливен и гр. Ямбол.

2. ОСНОВНИ ПОЛОЖЕНИЯ ОТ СЧЕТОВОДНАТА ПОЛИТИКА НА ДРУЖЕСТВОТО

2.1. База за изготвяне на финансовия отчет

Финансовият отчет на БОРИКА АД е изготвен в съответствие с всички Международни стандарти за финансово отчитане (МСФО), които се състоят от: стандарти за финансово отчитане и от тълкувания на Комитета за разяснения на МСФО (КРМСФО), одобрени от Съвета по Международни счетоводни стандарти (СМСС), и Международните счетоводни стандарти и тълкуванията на Постоянния комитет за разясняване (ПКР), одобрени от Комитета по Международни счетоводни стандарти (КМСС), които ефективно са в сила на 1 януари 2022 г., и които са приети от Европейския съюз (ЕС). МСФО, приети от ЕС, е общоприетото наименование на рамката с общо предназначение - счетоводна база, еквивалентна на рамката, въведена с дефиницията съгласно § 1, т. 8 от Допълнителните разпоредби на Закона за счетоводството под наименованието „Международни счетоводни стандарти“ (МСС).

Действащо предприятие

Финансовият отчет е изготвен на принципа на действащо предприятие, който предполага, че ликвидността на Дружеството ще бъде достатъчна и то ще може да извършва нормална дейност в обозримо бъдеще. Ръководството счита, че принципът на действащото предприятие е подходяща база за изготвяне на финансовите отчети въз основа на следната информация:

2. ОСНОВНИ ПОЛОЖЕНИЯ ОТ СЧЕТОВОДНАТА ПОЛИТИКА НА ДРУЖЕСТВОТО (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

2.1. База за изготвяне на финансовия отчет (продължение)

- постигнато увеличение на приходите спрямо предходната година с 13%;
- продължение на успешната реализацията на инвестиционните проекти и приета инвестиционна програма за 2023 г.;
- липса на външно финансиране и просрочени търговски задължения;
- положителна стойност на собствения капитал.

С оглед посоченото по-горе, Дружеството не смята, че съществуват факти и обстоятелства, които биха довели до съществена несигурност относно способността на Дружеството да продължи дейност като действащо предприятие и възможността му да реализира своите активи и да изпълни задълженията си в обичайния ход на бизнеса.

2.2. Нови и изменени стандарти и разяснения

Първоначално прилагане на нови изменения към съществуващи стандарти, влезли в сила през текущия отчетен период

Следните изменения на съществуващи стандарти, издадени от СМСС и приети от ЕС, са влезли в сила за текущия отчетен период:

- **Изменение на МСС 16 Имоти, машини и съоръжения** – Постъпления преди предвижданата употреба, прието от ЕС на 28 юни 2021 (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2022);
- **Изменение на МСС 37 Провизии, условни пасиви и условни активи** – Обременяващи договори – Разходи за изпълнение на договор, прието от ЕС на 28 юни 2021 (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2022);
- **Изменение на МСФО 3 Бизнес комбинации** – Референция към Концептуалната рамка с изменения на МСФО 3, прието от ЕС на 28 юни 2021 (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2022);
- **Изменения на различни стандарти, дължащи се на „Подобрения на МСФО (цикъл 2018 -2020)“**, произтичащи от годишния проект за подобряване на МСФО (МСФО 1, МСФО 9, МСФО 16 и МСС 41), основно с цел премахване на несъответствията и изясняване на формулировката, приети от ЕС на 28 юни 2021 (Измененията на МСФО 1, МСФО 9 и МСС 41 влизат в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2022, Изменението на МСФО 16 е само с илюстративен характер и затова не е посочена дата на влизане в сила).

Приемането на тези изменения на съществуващите стандарти не е довело до съществени промени във финансовия отчет на Дружеството.

Стандарти и изменения на съществуващи стандарти, издадени от СМСС и приети от ЕС, които все още не са влезли в сила

Към датата на одобряване на настоящия финансов отчет следните нови стандарти, издадени от СМСС и приети от ЕС, все още не са влезли в сила:

- **МСФО 17 Застрахователни договори** - включително изменения на МСФО 17, публикувани от СМСС, приети от ЕС на 19 ноември 2021 (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2023);

2. ОСНОВНИ ПОЛОЖЕНИЯ ОТ СЧЕТОВОДНАТА ПОЛИТИКА НА ДРУЖЕСТВОТО (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

- **Изменение на МСФО 17 Застрахователни договори** – Първоначално прилагане на МСФО 17 и МСФО 9 - Сравнителна информация (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2023);
- **Изменение на МСС 1 Представяне на финансови отчети:** Оповестяване на счетоводната политика, прието от ЕС на 2 март 2022 (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2023);
- **Изменение на МСС 8 Счетоводна политика, промени в счетоводните приблизителни оценки и грешки:** Дефиниция за счетоводни приблизителни оценки, прието от ЕС на 2 март 2022 (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2023);
- **Изменение на МСС 12 Данъци върху дохода** - Отсрочен данък, свързан с активи и пасиви, произтичащи от **еднократна сделка**, прието от ЕС на 11 август 2022 (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2023).

Нови стандарти и изменения на съществуващи стандарти, издадени от СМСС, които все още не са приети от ЕС

Понастоящем, МСФО, приети от ЕС, не се различават съществено от тези, приети от СМСС, с изключение на следните нови стандарти, изменения на съществуващи стандарти и нови разяснения, които все още не са одобрени от ЕС към датата на одобряване на настоящия финансов отчет (датите на влизане в сила, посочени по-долу са за пълните МСФО):

- **Изменение на МСС 1 Представяне на финансови отчети:** Класификация за задълженията като текущи и нетекущи (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2023);
- **МСФО 14 Разчети за регулаторни отсрочени сметки** (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2016) – Европейската комисия е взела решение да не започва процеса по приемане на този междинен стандарт и да изчака окончателния стандарт;
- **Изменение на МСС 1 Представяне на финансови отчети:** - Нетекущи задължения по ковенанти (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2024);
- **Изменение на МСФО 16 “Лизинг”** – Задължения по лизинг при продажба и обратен лизинг (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2024);
- **МСФО 14 Отсрочени тарифни разлики** (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2016) - Европейската комисия е решила да не стартира процеса на одобрение на този междинен стандарт и да изчака окончателния стандарт;
- **Изменение на МСФО 10 Консолидирани финансови отчети и МСС 28 Инвестиции в асоциирани и съвместни предприятия** - Продажба или вноска на активи между инвеститор и негово асоциирано или съвместно предприятие и последващи изменения (датата на влизане в сила е отложена за неопределен период до приключване на проекта за оценка на метода на собствения капитал).

БОРИКА АД очаква приемането на тези нови стандарти, изменения на съществуващи стандарти и нови разяснения да не окаже съществен ефект върху финансовия отчет на Дружеството в периода на първоначалното им прилагане.

Отчитането на хеджирането, отнасящо се до портфейли от финансови активи и пасиви, чиито принципи не са приети от ЕС, е все още нерегулирано.

Според преценката на Дружеството прилагането на отчитане на хеджирането за портфейли от финансови активи и пасиви съгласно **МСС 39 Финансови инструменти** - Признаване и оценяване, няма да окаже съществен ефект върху финансовия отчет, ако се приложи към отчетната дата.

2. ОСНОВНИ ПОЛОЖЕНИЯ ОТ СЧЕТОВОДНАТА ПОЛИТИКА НА ДРУЖЕСТВОТО (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

2.3. Съществени счетоводни преценки, приблизителни оценки и предположения

Изготвянето на финансовия отчет налага ръководството да направи преценки, приблизителни оценки и предположения, които влияят върху стойността на отчетените активи и пасиви, и оповестяването на условни пасиви към отчетната дата, както и върху отчетените приходи и разходи за периода. Несигурностите, свързани с направените предположения и приблизителни оценки биха могли да доведат до фактически резултати, които да изискват съществени корекции в балансовите стойности на съответните активи или пасиви в следващи отчетни периоди.

Преценки

При прилагането на възприетите счетоводни политики, ръководството на Дружеството е направило следните преценки, които имат най-съществен ефект върху сумите, признати във финансовия отчет:

Определяне на срока на лизинга за договори с опции за подновяване и прекратяване - Дружеството като лизингополучател

Дружеството определя срока на лизинга като неотменимия срок на лизинга, заедно с каквито и да било периоди, обхванати от опция за удължаването му, ако е сигурно в разумна степен, че опцията ще бъде упражнена, или каквито и да било периоди, обхванати от опция за прекратяването на лизинга, ако е сигурно в разумна степен, че опцията няма да бъде упражнена.

Дружеството използва преценка, за да оцени дали е сигурно в разумна степен дали опцията за подновяване или прекратяване на лизинга ще бъде упражнена или не. Т.е. Дружеството разглежда всички съществени фактори, които създават икономически стимул за упражняването или на опцията за подновяване, или на опцията за прекратяване. След датата на влизане в сила на договора. Дружеството преоценява срока на лизинга, ако е налице съществено събитие или промяна в обстоятелствата, което е в неговия контрол и засяга способността му да упражни или да не упражни опцията за подновяване или прекратяване.

Лизинги – приблизителна оценка на вътрешно присъщ лихвен процент

Дружеството не може надеждно да определи лихвения процент, заложен в лизинговите договори, следователно, за оценка на задълженията си по лизингите то използва вътрешноприсъщ лихвен процент (ВЛП). Вътрешноприсъщ лихвен процент представлява лихвеният процент, който Дружеството трябва да плати, за да вземе назаем средствата, необходими за придобиването на актив със сходна стойност на актива с право на ползване, за сходен период и със сходно обезпечение в сходна икономическа среда. Следователно вътрешноприсъщият лихвен процент отразява онова, което Дружеството "би трябвало да плати", което изисква приблизителна оценка, когато не са на разположение подлежащи на наблюдение лихвени проценти или когато те трябва да бъдат коригирани за отразяване на условията на лизинга. Дружеството определя приблизително вътрешноприсъщ лихвен процент, използвайки подлежащи на наблюдение входящи данни (като например, пазарни лихвени проценти).

Приходи от договори с клиенти

Дружеството е приложило следните преценки, които оказват съществено влияние върху определянето на размера и момента на възникване на приходите от договори с клиенти:

2. ОСНОВНИ ПОЛОЖЕНИЯ ОТ СЧЕТОВОДНАТА ПОЛИТИКА НА ДРУЖЕСТВОТО (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

2.3. Съществени счетоводни преценки, приблизителни оценки и предположения (продължение)

Приходи от договори с клиенти (продължение)

Идентифициране на задължения за изпълнение при пакетна продажба

Дружеството предоставя пакетна продажба на удостоверителни услуги, в частност удостоверения за електронен подпис. Удостоверенията се продават самостоятелно или в пакет заедно с продажбата на стоки и/или материали (карта и/или карточетец). Услугата представлява обещание за прехвърляне на задължение в бъдеще и е част от договорената размяна между Дружеството и клиента. Дружеството е определило, че обещанията за прехвърляне на стоките и материалите и предоставянето на услугата са отделени и в контекста на договора, стоките и материалите се прехвърлят в определен момент и това е момента на признаване на приходите от тях. Дружеството е избрало да прилага и счита за най-подходящ при приблизителното оценяване на единичните цени в предлаганата комплектна услуга е метода на остатъчния подход.

Дружеството може да оцени приблизително единичната продажна цена на услугата, позовавайки се на сделката минус сбора от наблюдаваните единични продажни цени на картата и/или карточетец. Дружеството използва остатъчния подход за определяне на единичните продажни цени на стоките и услугата в комплектите предвид извършваните продажби на същите стоки и услуги на различни клиенти за широк диапазон от суми. Т.е. продажната цена на електронния сертификат е силно променлива, тъй като в резултат на минали сделки не може да бъде отчетливо разграничена представителната единична продажна цена.

Дружеството е заключило, че приходите от продажбата на удостоверенията за електронен подпис и последващата автентификация чрез тях, следва да се признават в течение на времето, тъй като клиентът едновременно получава и потребява ползите, предоставени от Дружеството, под формата на използване на електронни удостоверителни услуги (подписване, автентификация, проверка и други) за срока на сертификата.

Приблизителни оценки и предположения

Бързото възстановяване след пандемията и конфликтът в Украйна доведе до съществена промяна в макроикономическата среда в България, която се характеризира с по-високи разходи за енергия, затруднения във веригите на доставка и силно нарастване на цените. От февруари 2022 г. глобалните икономически перспективи се влошиха значително, като очакваният растеж през тази и следващата години е по-нисък, а несигурността - по-голяма.

Основните предположения, които са свързани с бъдещи и други основни източници на несигурности в приблизителните оценки към датата на отчета за финансовото състояние, и за които съществува значителен риск да доведат до съществени корекции в балансовите стойности на активите и пасивите през следващия отчетен период, са посочени по-долу:

Провизия за търговски отстъпки

Дружеството признава провизия за търговски отстъпки. Към 31 декември 2022 г., най-добрата приблизителна преценка за търговските отстъпки е в размер на 66 хил. лв. (2021 г.: 18 хил. лв.) (Приложение № 27). Определянето на провизията изисква ръководството да направи преценка относно достигнатите обеми на клиентите по поръчки за разработка на софтуер за текущата година. Търговските отстъпки важат в рамките на следващата календарна година.

2. ОСНОВНИ ПОЛОЖЕНИЯ ОТ СЧЕТОВОДНАТА ПОЛИТИКА НА ДРУЖЕСТВОТО (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

2.3. Съществени счетоводни преценки, приблизителни оценки и предположения (продължение)

Доходи на персонала при пенсиониране

Задължението за доходи на персонала при пенсиониране се определя чрез актюерска оценка. Тази оценка изисква да бъдат направени предположения за нормата на дисконтиране, бъдещото нарастване на заплатите, текучеството на персонала и нивата на смъртност. Поради дългосрочния характер на доходите на персонала при пенсиониране, тези предположения са обект на значителна несигурност. Към 31 декември 2022 г., задължението на Дружеството за доходи на персонала при пенсиониране е в размер на 1,033 хил. лв. (2021: 1,264 хил. лв.). Допълнителна информация за доходите на персонала при пенсиониране е представена в *Приложение № 25*.

Полезни животи на имоти, машини и оборудване, и нематериални активи

Финансовото отчитане на имотите, машините и оборудване, и нематериалните активи включва използването на приблизителни оценки за техните очаквани полезни животи и остатъчни стойности, които се базират на преценки от страна на ръководството на Дружеството. Информация за полезните животи на имоти, машини и оборудване и нематериални активи е представена в *Приложения № 13 и 14*.

Провизия за очаквани кредитни загуби за търговски вземания, активи по договори с клиенти, срочни депозити и парични средства и парични еквиваленти

За оценката на очакваните кредитни загуби (ОКЗ) от търговски вземания, активи по договори с клиенти, срочни депозити и парични еквиваленти Дружеството използва PD (Probability of Default) и LGD (Loss Given Default), публикувани от рейтингова агенция Fitch. За банките, не рейтинговани от тази агенция, Дружеството използва приближения към рейтингите на Fitch, като отчита риска на страната. Дружеството не отчита допълнителни ефекти от макро показателите, с изключение на заложените в PD.

Дружеството прави оценка на очакваната кредитна загуба от търговски вземания съгласно кредитния рейтинг на банките, изчислени от рейтингови компании към датата на изготвяне на финансовия отчет. Дружеството е преценило за най-удачен този подход, предвид обичайните търговски вземания, сформирани от банки и трансакции. За друга част от бизнеса си, ориентирана към крайни клиенти, Дружеството провизира 100% несъбраните си вземания от минал период. За същите прави анализ и на несъбрани вземания от текуща година и преценява дали да обезцени и тях (*Приложение № 19*). В резултат на направените прегледи и анализи към 31.12.2022 г. е отчетена обезценка на вземания и активи по договори с клиенти в размер на 10 хил. лв. (2021 г.: 6 хил. лв. отчетена обезценка на вземания и активи по договори с клиенти) (*Приложение № 10*).

Информация за ОКЗ по търговските вземания и активите по договори с клиенти на Дружеството е оповестена в Приложение № 19.

Информация за ОКЗ по срочните депозити е оповестена в Приложение № 21, а по паричните средства и паричните еквиваленти - в Приложение № 22.

2. ОСНОВНИ ПОЛОЖЕНИЯ ОТ СЧЕТОВОДНАТА ПОЛИТИКА НА ДРУЖЕСТВОТО (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

2.3. Съществени счетоводни преценки, приблизителни оценки и предположения (продължение)

Обезценка на материални запаси

В края на всяка финансова година Дружеството извършва преглед на състоянието и използваемостта на наличните материалните запаси. При установяване на запаси, които съдържат потенциална вероятност да не бъдат реализирани по съществуващата им балансова стойност в следващите отчетни периоди, Дружеството обезценява материалните запаси до нетна реализируема стойност.

В резултат на направените прегледи и анализи за 2022 г. е отчетена обезценка на материалните запаси в размер на 5 хил. лв. (2021 г.: няма).

Признаване на вътрешно-генерирани програмни продукти

От всички вътрешно-създадени програмни продукти и доработки на съществуващи версии се признават и капитализират в отчета за финансовото състояние само тези, за които на фазата на тяхното разработване е вероятно, че те ще бъдат включени за експлоатация в основната стопанска дейност на Дружеството съгласно утвърдените планове и ще генерират приходи. При тяхната оценка се включват разходите за персонала, пряко участващ в разработването им, преки разходи за материали и за амортизации на активи, и други преки разходи (ако има такива), използвани през периода на създаването на актива.

Капитализираните разходи за разработка на вътрешно-създадени програмни продукти се амортизират на база очакван полезен живот, но не повече от 7 години, защото историческият опит на Дружеството показва, че това е средният живот на повечето разработки, след което се налага нова преработка, подмяна или доработка (*Приложение № 14*).

2.4 Сравнителни данни

Дружеството обичайно представя сравнителна информация във финансовия отчет за една предходна година (период). Няма промени в основните счетоводни политики за периодите, представени в настоящия финансов отчет. В случаите, когато дадена информация е представена по различен начин в текущия отчетен период, за целите на постигане на по-достоверно и релевантно оповестяване на финансовото състояние на Дружеството, съответстващата сравнителна информация за предходен отчетен период също е преизчислена.

2. ОСНОВНИ ПОЛОЖЕНИЯ ОТ СЧЕТОВОДНАТА ПОЛИТИКА НА ДРУЖЕСТВОТО (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

2.5 Функционална валута и признаване на курсови разлики

Функционалната валута и отчетната валута на представяне на финансовия отчет на Дружеството е българският лев. Левът е фиксиран по Закона за БНБ към еврото в съотношение BGN 1.95583:EUR 1.

При първоначално признаване, сделка в чуждестранна валута се записва във функционалната валута, като към сумата в чуждестранна валута се прилага обменният курс към момента на сделката или операцията. Паричните средства, вземанията и задълженията, като монетарни отчетни обекти, деноминирани в чуждестранна валута се отчитат във функционалната валута като се прилага заключителния курс на БНБ към 31 декември.

Немонетарните отчетни обекти, които се оценяват по метода на историческата цена в отчета за финансовото състояние, първоначално деноминирани в чуждестранна валута, се отчитат във функционалната валута като се прилага историческият обменен курс към датата на операцията и последващо не се преоценяват по заключителен курс.

Ефектите от курсовите разлики, свързани с уреждането на сделки в чуждестранна валута, или отчитането на сделки в чуждестранна валута по курсове, които са различни от тези, по които първоначално са били признати, се третират в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината) като текущи приходи и разходи към "други доходи/(загуби) от дейността", нетно.

2.6. Приходи

2.6.1 Приходи и салда от договори с клиенти

Дейността на Дружеството е свързана с предоставянето основно на услуги. Разделението е направено на база приходни центрове както следва:

- Картови услуги;
- Регулирани и платежни услуги;
- Удостоверителни услуги;
- Софтуерни услуги;
- Платежна институция БОРИКА;
- Инфраструктурни услуги;
- Национална картова и платежна схема;
- Финтех услуги;
- Продажби и след продажбено обслужване.

Приходите от договори с клиенти се признават, когато контролът върху стоките или услугите бъде прехвърлен към клиента, срещу сума, която отразява възнаграждението, на което Дружеството очаква да има право в замяна на тези стоки или услуги. Като цяло Дружеството е достигнало до заключение, че то е принципал в договореностите си за приходи, тъй като обикновено Дружеството контролира стоките или услугите преди да ги прехвърли към клиента. Оповестявания за съществените счетоводни преценки, приблизителни оценки и предположения, свързани с приходите от договори с клиенти, са предоставени в (Приложение № 2.3).

2. ОСНОВНИ ПОЛОЖЕНИЯ ОТ СЧЕТОВОДНАТА ПОЛИТИКА НА ДРУЖЕСТВОТО (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

2.6. Приходи (продължение)

2.6.1 Приходи и салда от договори с клиенти (продължение)

Картови, регулирани и платежни услуги

Приходите от такси и трансакции в картови и регулирани и платежни услуги са обвързани помежду си като едно задължение, като таксите са фиксиран компонент, а броя трансакции са променлив. При този вид задължение за изпълнение Дружеството е преценило, че неговото естество е предоставяне на разположение на клиента на услуги, които той да използва и консумира, както и когато реши (услуга, свързана с готовност за предоставяне). Следователно, съгласно МСФО 15 Дружеството има задължение за изпълнение, което удовлетворява в течение на времето и затова признава приходите от тези дейности в течение на времето, а не в определен момент.

Удостоверителни услуги

При предоставянето на пакетни удостоверителни услуги са идентифицирани две задължения за изпълнение – предоставяне на удостоверителна услуга, която се удовлетворява в течение на времето, тъй като клиентът едновременно получава и консумира ползите и доставка на стоки, контролът върху които се прехвърля при предаване на клиента (в определен момент от времето).

Софтуерни услуги

Дружеството е определило, че лицензите, които предлага са право на ползване на интелектуална собственост. Софтуерният лиценз винаги е остойностен самостоятелно в договорите с клиенти. Клиентът не може да го ръководи и използва в момента на предоставянето му без допълнителните специфични доработки от страна на Дружеството. Дружеството е определило едно задължение за изпълнение, което се удовлетворява в определен момент от времето, т.е. моментът на признаване на приход е, когато се изпълнят всички задължения по договора, преди влизане в месечен съпорт на услугата. Тогава е моментът, в който за Дружеството възниква правото да получи възнаграждението по договора.

Когато не се предоставя лиценз, приходите от доработки и разработки на софтуер, се признават с течение на времето на база на напредъка към пълното удовлетворяване на задължението за изпълнение на предоставената услуга. Обичайно, Дружеството изпълнява задълженията си по договори, свързани с разработка на софтуер, в рамките на шест месеца и счита, че при получаване на авансово плащане от клиент, не съществува значителен финансиращ компонент. Дружеството измерва напредъка към пълното удовлетворяване на задължението за изпълнение на база изходящи резултати, т.е. на база достигнат етап на разработка в процентно отношение спрямо общата договореност, Приходът от месечен съпорт се признава в течение на времето.

Платежна институция БОРИКА

Приходите от такси и трансакции възникват при задължение за изпълнение, за което Дружеството е преценило, че неговото естество е предоставяне на разположение на клиента на услуги, които той да използва и консумира, както и когато реши (услуга, свързана с готовност за предоставяне). Следователно, съгласно МСФО 15 Дружеството има задължение за изпълнение, което удовлетворява в течение на времето и затова признава приходите от тези дейности в течение на времето, а не в определен момент.

2. ОСНОВНИ ПОЛОЖЕНИЯ ОТ СЧЕТОВОДНАТА ПОЛИТИКА НА ДРУЖЕСТВОТО (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

2.6. Приходи (продължение)

2.6.1 Приходи и салда от договори с клиенти (продължение)

Инфраструктурни услуги

Приходите от такси възникват при задължение за изпълнение, за което Дружеството е преценило, че неговото естество е предоставяне на разположение на клиента на услуги, които той да използва и потребява, както и когато реши (услуга, свързана с готовност за предоставяне). Следователно, съгласно МСФО 15 Дружеството има задължение за изпълнение, което удовлетворява в течение на времето и затова признава приходите от тези дейности в течение на времето, а не в определен момент.

Национална картова и платежна схема

Приходите от такси и трансакции възникват при задължение за изпълнение, за което Дружеството е преценило, че неговото естество е предоставяне на разположение на клиента на услуги, които той да използва и потребява, както и когато реши (услуга, свързана с готовност за предоставяне). Следователно, съгласно МСФО 15 Дружеството има задължение за изпълнение, което удовлетворява в течение на времето и затова признава приходите от тези дейности в течение на времето, а не в определен момент.

Финтех услуги

Приходите от тази дейност се формират основно от две популярни след бизнеса услуги – Е-фактура и Инфопей/Инфобанк. Приходите са от такси и трансакции и възникват при задължение за изпълнение, за което Дружеството е преценило, че неговото естество е предоставяне на разположение на клиента на услуги, които той да използва и потребява, както и когато реши (услуга, свързана с готовност за предоставяне). Следователно, съгласно МСФО 15 Дружеството има задължение за изпълнение, което удовлетворява в течение на времето и затова признава приходите от тези дейности в течение на времето, а не в определен момент.

Продажби и следпродажбено обслужване

Приходите на Дружеството от тази дейност се формират основно от обслужване на клиенти на търговски банки – Кол Център. В състава на тези приходи няма софтуерни или други услуги. Приходите се формират единствено от такси и брой обаждания, и за тях възниква задължение за изпълнение, за което Дружеството е преценило, че неговото естество е предоставяне на разположение на клиента на услуги, които той да използва и потребява, както и когато реши (услуга, свързана с готовност за предоставяне). Следователно, съгласно МСФО 15 Дружеството има задължение за изпълнение, което удовлетворява в течение на времето и затова признава приходите от тези дейности в течение на времето, а не в определен момент.

Трансакции

Приходите по трансакции се признават в месеца, в който са извършени трансакциите, а плащането обикновено се извършва в рамките на следващия месец. Приходът от тях не се начислява като променливо възнаграждение, тъй като зависи изцяло от броя трансакции за месеца.

Такси

Таксите са обичайно месечни, но има и тримесечни, и годишни. Дружеството признава приход на линейна база в зависимост от периода, за който се отнасят таксите. Месечните такси обичайно се плащат в месеца, следващ месеца на предоставяне на месечната такса. Годишните такси обичайно се предплащат в началото на годината, за която се отнасят.

2. ОСНОВНИ ПОЛОЖЕНИЯ ОТ СЧЕТОВОДНАТА ПОЛИТИКА НА ДРУЖЕСТВОТО (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

2.6. Приходи (продължение)

2.6.1 Приходи и салда от договори с клиенти (продължение)

Стоки

Задължението за изпълнение на предоставените стоки се удовлетворява и плащането става дължимо при получаване им.

Салда по договори

Активи по договори с клиенти

Активът по договора е правото да се получи възнаграждение в замяна на услугите, които са прехвърлени на клиента, като това право не е безусловно.

Ако чрез прехвърлянето на услугите към клиента Дружеството изпълни задължението си преди клиентът да заплати съответното възнаграждение или преди плащането да е станало дължимо, актив по договор се признава за заработеното възнаграждение, което е под условие.

Търговски вземания

Вземането представлява правото на Дружеството да получи възнаграждение в определен размер, което е безусловно (т.е. преди плащането на възнаграждението да стане дължимо е необходимо единствено да изтече определен период от време).

Пасиви по договори с клиенти

Пасивът по договора е задължението за прехвърлянето на услугите към клиента, за което Дружеството е получило възнаграждение (или възнаграждението е дължимо) от клиента. Ако клиентът заплати възнаграждението преди Дружеството да прехвърли услугите към него, когато бъде извършено плащането или когато плащането стане дължимо (което възникне по-рано), се признава пасив по договор. Пасивите по договори с клиенти се признават като приход, когато Дружеството изпълни задълженията си по договора.

Представяне

Активите и пасивите по договори с клиенти са представени в отчета за финансовото състояние на ниво договор. Където по един и същ договор съществуват и активи, и пасиви, в отчета за финансовото състояние е представена нетната позиция по договора, съответно като актив или пасив по договора.

2.6.2. Приходи от лихви

Приходите от лихви по предоставени депозити, както и приходите от дивиденди от инвестиции се представят в статията „финансови приходи“ от отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината).

2.7 Разходи

Разходите в Дружеството се признават в момента на тяхното възникване и на база принципите на начисляване и съпоставимост (до степента, до която това не би довело до признаване на обекти в отчета за финансовото състояние, които не отговарят на определенията за активи и пасиви).

2. ОСНОВНИ ПОЛОЖЕНИЯ ОТ СЧЕТОВОДНАТА ПОЛИТИКА НА ДРУЖЕСТВОТО (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

2.7 *Разходи (продължение)*

Предплатените разходи се отлагат за признаване като текущ разход за периода, през който договорите за които се отнасят, се изпълняват.

Финансовите разходи се включват в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината), когато възникнат, и се състоят от: лихвени разходи, вкл. банкови такси и други преки разходи по кредити и банкови гаранции, курсови разлики от валутни заеми (нетно), както и обезценки на финансови активи.

2.8. *Имоти, машини и оборудване*

Имотите, машините и оборудването (дълготрайни материални активи) са представени във финансовия отчет по историческа цена на придобиване (себестойност), намалена с натрупаната амортизация и загубите от обезценка.

Първоначално оценяване

При първоначалното си придобиване имотите, машините и оборудването се оценяват по себестойност, която включва покупната цена, вкл. митнически такси и всички преки разходи, необходими за привеждане на актива в работно състояние. Преките разходи са: разходи за подготовка на обекта, разходи за първоначална доставка и обработка, разходите за монтаж, разходи за хонорари на лица, свързани с проекта, невъзстановяеми данъци и др. Дружеството е определило стойностен праг от 700 лв., под който придобитите активи независимо, че притежават характеристиката на дълготраен актив, се изписват като текущ разход в момента на придобиването им. Този разход се представя към разходите за амортизация в отчета за всеобхватния доход.

Последващо оценяване

Избраният от Дружеството подход за последваща балансова оценка на имотите, машините и оборудването е модела на себестойността по МСС 16 – себестойност, намалена с начислените амортизации и натрупаните загуби от обезценка.

Последващи разходи

Разходите за ремонти и поддръжка се признават за текущи в периода, през който са направени. Извършени последващи разходи, свързани с имоти, машини и оборудване, които имат характер на подмяна на определени възлови части и агрегати, или на преустройство и реконструкция, се капитализират към балансовата стойност на съответния актив и се преразглежда остатъчният му полезен живот към датата на капитализация. Същевременно, неамортизираната част на заменените компоненти се изписва от балансовата стойност на активите и се признава в текущите разходи за периода на преустройството.

2. ОСНОВНИ ПОЛОЖЕНИЯ ОТ СЧЕТОВОДНАТА ПОЛИТИКА НА ДРУЖЕСТВОТО (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

2.8. Имоти, машини и оборудване (продължение)

Методи на амортизация

Дружеството използва линеен метод на амортизация на имоти, машини и оборудване. Амортизирането на активите започва, когато те са на разположение за употреба. Срокът на годност на отделните групи активи е определен от ръководството съобразно: физическото износване, спецификата на оборудването, предоставената информация от предприятието-производител на тези активи, бъдещите намерения за употреба и предполагаемото морално остаряване.

Полезният живот по групи активи е както следва:

- сгради – от 25 г. до 50 г.;
- съоръжения – от 10 г. до 25 г.;
- машини и оборудване – от 5 г. до 7 г.;
- сървъри – от 4 г. до 7г.;
- компютърна и офис техника– от 2 г. до 5 г.;
- транспортни средства – от 4 г. до 6 г.;
- стопански инвентар – 7 г.

Когато отделни части на определен актив имат различен полезен живот, те се обособяват като самостоятелни компоненти за целите на амортизирането.

Определеният срок на годност на дълготрайните активи се преглежда в края на всеки отчетен период и при установяване на значителни отклонения спрямо бъдещите очаквания за срока на използването на активите, същият се коригира перспективно.

Обезценка на имоти, машини и оборудване

Балансовите стойности на дълготрайните материални активи подлежат на преглед за обезценка, когато са налице събития или промени в обстоятелствата, които показват, че балансовата стойност би могла да се отличава трайно от възстановимата им стойност. Ако са налице такива индикатори, че приблизително определената възстановима стойност е по-ниска от тяхната балансова стойност, то последната се коригира до възстановимата стойност на активите. Възстановимата стойност на имотите, машините и оборудване е по-високата от двете: справедлива стойност без разходи за продажба или стойност при употреба. За определянето на стойността при употреба на активите бъдещите парични потоци се дисконтират до тяхната настояща стойност, като се прилага дисконтов фактор преди данъци, който отразява текущите пазарни условия и оценки на времевата стойност на парите и рисковете, специфични за съответния актив. Загубите от обезценка се отчитат като други разходи в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината).

Печалби и загуби от продажба

Имотите, машините и съоръженията се отписват от отчета за финансовото състояние, когато се извадят трайно от употреба и не се очакват от тях бъдещи стопански изгоди или се продадат. Печалбите или загубите от продажби на отделни активи от групата на “имоти, машини и оборудване” се определят чрез сравняването на приходите от продажбата и балансовата стойност на актива към датата на продажбата. Те се посочват нетно, към “други доходи/(загуби) от дейността” на лицевата страна на отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината).

2. ОСНОВНИ ПОЛОЖЕНИЯ ОТ СЧЕТОВОДНАТА ПОЛИТИКА НА ДРУЖЕСТВОТО (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

2.9 Нематериални активи

Нематериалните активи са представени във финансовия отчет по цена на придобиване (себестойност), намалена с натрупаната амортизация и загубите от обезценка. В техния състав са включени лицензи за ползване на програмни продукти и вътрешно-генерирани програмни продукти от самото Дружество, предназначени за търговска експлоатация.

Първоначално оценяване

Разходите, свързани с научноизследователска дейност (изследователската фаза по разработка на вътрешен проект) се отчитат като разходи за периода на неговото възникване. Нематериален актив, който възниква в резултат на развойна дейност (фаза “развитие/развойна” на вътрешен проект) се признава за актив, когато са спазени следните критерии, които Дружеството е в състояние да демонстрира:

- техническа способност за завършване на нематериалния актив, така че да бъде готов за употреба или продажба;
- намерение за завършване на нематериалния актив и за неговото използване или продажба;
- способност за използване или продажба на нематериалния актив;
- начините, по които нематериалния актив ще доведе до генерирането на бъдещи икономически ползи, както и на наличието на пазар за продуктите на нематериалния актив или на самия него или полезността му при вътрешна употреба;
- наличие на адекватни технически, финансови и други ресурси, необходими за финализиране развитието, използването или продажбата на нематериалния актив;
- способност за оценяване на разходите, произтичащи от нематериалния актив по време на неговото развитие.

При оценката на вътрешно-генерираните програмни продукти се включват само преките разходи, направени за тяхното разработване на фаза “развойна” и от момента, от който тези продукти започнат да отговарят едновременно на горепосочените критерии.

Методи на амортизация

В Дружеството се прилага линеен метод на амортизация на нематериалните активи при определен полезен живот от 2 до 10 години.

Полезният живот по групи активи е както следва:

- програмни продукти – от 2 г. до 10 г.;
- вътрешно генерирани програмни продукти – от 5 г. до 7 г.;

Обезценка на нематериални активи

Балансовата стойност на нематериалните активи подлежи на преглед за обезценка, когато са налице събития, или промени в обстоятелствата, които посочват, че балансовата стойност би могла да надвишава възстановимата им стойност. Тогава загубите от обезценката се включват в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината).

2. ОСНОВНИ ПОЛОЖЕНИЯ ОТ СЧЕТОВОДНАТА ПОЛИТИКА НА ДРУЖЕСТВОТО (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

2.9. Нематериални активи (продължение)

Печалби и загуби от продажба

Нематериалните активи се отписват от отчета за финансовото състояние, когато се извадят трайно от употреба и не се очакват от тях бъдещи стопански изгоди или се продадат.

Печалбите или загубите от продажби на отделни активи от групата на “нематериалните активи” се определят чрез сравняването на приходите от продажбата и балансовата стойност на актива към датата на продажбата. Те се посочват нетно, към “други доходи/(загуби) от дейността” на лицевата страна на отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината).

2.10. Материални запаси

Материалните запаси се оценяват по по-ниската от: доставната себестойност и нетна реализируема стойност.

Разходите, които се извършват, за да доведат материалите и стоките в тяхното настоящо състояние и местонахождение, се включват в цената на придобиване (себестойността) - това са всички доставни разходи, които включват: покупна цена, вносни мита и такси, транспортни разходи, невъзстановяеми данъци и други разходи, които допринасят за привеждане на материалните запаси в готов за тяхното използване вид. При употребата (продажбата) на материалните запаси се използва методът на средно претеглена стойност.

Нетната реализируема стойност представлява приблизително определената продажна цена на даден актив в нормалния ход на стопанска дейност, намалена с приблизително определените разходи по довършването в търговски вид на този актив и приблизително определените разходи за реализация. Тя се определя на база анализ от специалисти в Дружеството, като се използва информация за цени от последни доставки и/или офертни цени на материални запаси от същия вид.

2.11. Срочни депозити в банки

Депозити в банки представляват вземания от банки по инвестирани свободни парични ресурси под формата на срочни депозити с оригинален матуритет над 3 месеца и по които депозити има ограничителни договорни условия или високи санкции за предсрочно ползване, вкл. намеренията на Дружеството са депозитите да се държат до падеж, и са с инвестиционна цел. В случай, че и остатъчният срок на такива депозити е над 12 месеца и са трайно блокирани, вкл. с гаранционна цел, вземането се класифицира и представя в състава на нетекущите активи. Депозитите се оценяват и се представят в отчета за финансовото състояние по амортизирана стойност. В отчета за финансовото състояние те се представят към групата на финансови активи от вида “срочни или блокирани (гаранционни) депозити в банки”, с инвестиционна цел, а в отчета за паричните потоци – към паричните потоци, ангажирани в инвестиционната дейност на Дружеството.

2. ОСНОВНИ ПОЛОЖЕНИЯ ОТ СЧЕТОВОДНАТА ПОЛИТИКА НА ДРУЖЕСТВОТО (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

2.12 Парични средства и парични еквиваленти

Паричните средства включват касовите наличности и разплащателните сметки, а паричните еквиваленти - краткосрочните депозити в банки, чийто оригинален матуритет е по-малък от 3 (три) месеца. За целите на отчета за паричните потоци банковите депозити са анализирани и представени съгласно целите и намеренията на Дружеството за доходност от тях, както и фактическата обичайна продължителност на инвестирането в такъв тип депозити, вкл. ограничителни договорни условия или санкции за предсрочно ползване.

За целите на изготвянето на отчета за паричните потоци:

- паричните постъпления от клиенти и паричните плащания към доставчици са представени брутно, с включен ДДС (20%);
- получените лихви по разплащателни сметки са представени в оперативната дейност;
- получените лихви от инвестиции на Дружеството в постоянно продължавани парични депозити – като инвестиционна дейност, доколкото по съдържание и намерения тези операции представляват инвестиране на свободни ресурси на дружеството;
- платеният ДДС по покупки на дълготрайни активи се посочва като “плащания към доставчици” към паричните потоци от оперативна дейност, доколкото той участва и се възстановява заедно и в оперативните потоци на дружеството за съответния период (месец);
- при наличие на краткосрочно блокирани парични средства (депозити с оригинален матуритет до три месеца) същите са третирани като парични еквиваленти.

2.13. задължения към доставчици и други задължения

Задълженията към доставчици и другите текущи задължения се отчитат по стойността на оригиналните фактури (себестойност), която се приема за справедливата стойност на сделката и ще бъде изплатена в бъдеще срещу получените стоки и услуги.

В случаите на разсрочени плащания над обичайния кредитен срок, при който не е предвидено допълнително плащане на лихва или лихвата значително се различава от обичайния пазарен лихвен процент, задълженията се оценяват първоначално по тяхната справедлива стойност, а последващо – по амортизирана стойност, след приспадане на инкорпорираната в тяхната номинална стойност лихва, определена по метода на ефективната лихва.

2.14. Пенсионни и други задължения към персонала по социалното и трудово законодателство

Трудовите и осигурителни отношения с персонала в „БОРИКА“ АД се основават на разпоредбите на Кодекса на труда и на разпоредбите на действащото осигурително законодателство в Република България.

2. ОСНОВНИ ПОЛОЖЕНИЯ ОТ СЧЕТОВОДНАТА ПОЛИТИКА НА ДРУЖЕСТВОТО (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

2.14. Пенсионни и други задължения към персонала по социалното и трудово законодателство (продължение)

Краткосрочни доходи

Краткосрочните доходи за персонала под формата на възнаграждения, бонуси и социални доплащания и придобивки (изискуеми в рамките на 12 месеца след края на периода, в който персоналетът е положил труд за тях или е изпълнил необходимите условия) се признават като разход в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината) в периода, в който е положен трудът за тях или са изпълнени изискванията за тяхното получаване, и като текущо задължение (след приспадане на всички платени вече суми и полагащи се удържки) в размер на недисконтираната им сума.

Към датата на всеки финансов отчет Дружеството прави оценка на сумата на очакваните разходи по натрупващите се компенсируеми отпуски, която се очаква да бъде изплатена като резултат от неизползваното право на натрупан отпуск. В оценката се включват приблизителната преценка за разходите за самите възнаграждения и разходите за вноски по задължителното обществено и здравно осигуряване, които работодателят дължи върху тези суми.

Дългосрочни доходи при пенсиониране

Планове с дефинирани вноски

Основно задължение на Дружеството като работодател в България е да извършва задължително осигуряване на наетия си персонал за фонд "Пенсии", допълнително задължително пенсионно осигуряване (ДЗПО), фонд "Общо заболяване и майчинство" (ОЗМ), фонд "Безработица", фонд "Трудова злополука и професионална болест" (ТЗПБ), фонд "Гарантиране вземания на работниците и служителите" (ГВРС) и здравно осигуряване. Размерите на осигурителните вноски се утвърждават всяка година със Закона за бюджета на ДОО и Закона за бюджета на НЗОК за съответната година. Вноските се разпределят между работодателя и осигуреното лице в съответствие с правилата от Кодекса за социално осигуряване (КСО) в съотношение 60:40 (2021 г.: 60:40).

Тези осигурителни пенсионни планове, прилагани от Дружеството в качеството му на работодател, са планове с дефинирани вноски. При тях работодателят плаща месечно определени вноски в държавните фонд "Пенсии", фонд "ОЗМ", фонд "Безработица", фонд "ТЗПБ", както и в универсални и професионални пенсионни фондове - на база фиксирани по закон проценти и няма правно или конструктивно задължение да доплаща във фондовете бъдещи вноски в случаите, когато те нямат достатъчно средства да изплатят на съответните лица заработените от тях суми за периода на трудовия им стаж.

Аналогични са и задълженията по отношение на здравното осигуряване.

Към Дружеството няма създаден и функциониращ частен доброволен осигурителен фонд.

Дължимите от Дружеството вноски по планове с дефинирани вноски за социалното и здравно осигуряване се признават като текущ разход в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата), освен ако даден МСФО не изисква тази сума да се капитализира в себестойността на определен актив, и като текущо задължение в недисконтиран размер, заедно и в периода на полагане на труда и на начислението на съответните доходи на наетите лица, с които доходи вноските са свързани.

2. ОСНОВНИ ПОЛОЖЕНИЯ ОТ СЧЕТОВОДНАТА ПОЛИТИКА НА ДРУЖЕСТВОТО (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

2.14. Пенсионни и други задължения към персонала по социалното и трудово законодателство (продължение)

Дългосрочни доходи при пенсиониране (продължение)

Планове с дефинирани доходи

Съгласно Кодекса на труда Дружеството в качеството му на работодател в България е задължено да изплаща на персонала при настъпване на пенсионна възраст обезщетение, което в зависимост от трудовия стаж в предприятието може да варира между 2 и 6 брутни работни заплати към датата на прекратяване на трудовото правоотношение. По своите характеристики тези схеми представляват нефондирани планове с дефинирани доходи.

Изчислението на размера на тези задължения налага участието на квалифицирани актюери, за да може да се определи тяхната сегашна стойност към датата на финансовия отчет, по която те се представят в отчета за финансовото състояние, а респективно изменението в стойността им, се представя в отчета за всеобхватния доход като: а) разходите за текущ и минал стаж, разходите за лихва и ефектите от съкращенията и урежданията се признават веднага, в периода, в който възникнат, и представят в текущата печалба или загуба, по статия „разходи за персонал“, а б) ефектите от последващите оценки на задълженията, които по същество представляват актюерски печалби и загуби, се признават веднага, в периода, в който възникнат, и се представят към другите компоненти на всеобхватния доход, по статия „последващи оценки на пенсионни планове с дефинирани доходи“. Актюерските печалби и загуби произтичат от промени в актюерските предположения и опита.

Към датата на всеки годишен финансов отчет Дружеството назначава сертифицирани актюери, които издават доклад с техните изчисления относно дългосрочните му задължения към персонала за обезщетения при пенсиониране. За целта те прилагат кредитния метод на прогнозните единици. Сегашната стойност на задължението по дефинираните доходи се изчислява чрез дисконтиране на бъдещите парични потоци, които се очаква да бъдат изплатени в рамките на матуритета на това задължение и при използването на лихвените равнища на държавни дългосрочни облигации с подобен срок, котирувани в България, където функционира и самото Дружество.

Доходи при напускане

Съгласно разпоредбите на Кодекса на труда, Дружеството в качеството му на работодател има задължение да изплати при прекратяване на трудовия договор, преди пенсиониране, определени видове обезщетения.

Дружеството признава задълженията към персонала по доходи при напускане преди настъпване на пенсионна възраст, когато е демонстриран обвързващ ангажимент, на база анонсиран план, да се прекрати трудовият договор със съответните лица без да има възможност да се отмени, или при формалното издаване на документите за доброволно напускане. Доходи при напускане, платими след повече от 12 месеца от края на отчетния период, се дисконтират и представят в отчета за финансовото състояние по тяхната сегашна стойност.

2. ОСНОВНИ ПОЛОЖЕНИЯ ОТ СЧЕТОВОДНАТА ПОЛИТИКА НА ДРУЖЕСТВОТО (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

2.15 Акционерен капитал и резерви

БОРИКА е акционерно дружество. Като такова то е задължено да регистрира в Търговския регистър определен размер на акционерен капитал, който да служи като обезпечение на кредиторите на Дружеството за изпълнение на техните вземания към него. Акционерите отговарят за задълженията на Дружеството до размера на своето акционерно участие в капитала и могат да претендират връщане на това участие само в производство по ликвидация или несъстоятелност.

Дружеството отчита основния си капитал по номинална стойност на регистрираните в Търговския регистър и регистъра на юридическите лица с нестопанска цел акции.

Съгласно изискванията на Търговския закон и устава Дружеството е длъжно да формира и **фонд Резервен**, като източници на фонда могат да бъдат:

- най-малко една десета от печалбата, която се отделя, докато средствата във фонда достигнат една десета част от капитала или по-голяма част, по решение на Общото събрание;
- средствата, получени над номиналната стойност на акциите при издаването им (премиен резерв);
- други източници, предвидени по решение на Общото събрание.

Съгласно изискванията на Търговския закон средствата от фонда могат да се използват само за покриване на годишната загуба и на загуби от предходни години. Когато средствата във фонда достигнат определения минимален размер, средствата над тази сума могат да бъдат използвани за увеличаване на капитала.

2.16. Данъци върху печалбата

Текущите данъци върху печалбата се определят в съответствие с изискванията на българското данъчно законодателство – Закона за корпоративното подоходно облагане, Номиналната данъчната ставка за 2022 г. е 10% (2021 г.: 10%).

Отсрочените данъци върху печалбата се определят чрез прилагане на балансовия метод за определяне на задължението за всички временни разлики на Дружеството към датата на финансовия отчет, които съществуват между балансовите стойности и данъчните основи на отделните активи и пасиви.

Отсрочените данъчни пасиви се признават за всички облагаеми временни разлики, с изключение на тези, породили се от признаването на актив или пасив, който към датата на стопанската операция не е повлиял върху счетоводната и данъчната печалба/(загуба).

Отсрочените данъчни активи се признават за всички намаляеми временни разлики и за неизползваните данъчни загуби до степента, до която е вероятно те да се проявят обратно и да бъде генерирана в бъдеще достатъчна облагаема печалба или да се проявят облагаеми временни разлики, от които да могат да се приспадат тези намаляеми разлики, с изключение на разликите, породили се от признаването на актив или пасив, който към датата на стопанската операция не е повлиял върху счетоводната и данъчната печалба/(загуба).

2. ОСНОВНИ ПОЛОЖЕНИЯ ОТ СЧЕТОВОДНАТА ПОЛИТИКА НА ДРУЖЕСТВОТО (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

2.16. Данъци върху печалбата (продължение)

Балансовата стойност на всички отсрочени данъчни активи се преглежда на всяка дата на отчета за финансовото състояние и се редуцират до степента, до която е вероятно те да се проявят обратно и да се генерира достатъчно облагаема печалба или проявяващи се през същия период облагаеми временни разлики, с които те да могат да бъдат приспаднати или компенсирани.

Отсрочените данъци, свързани с обекти, които са отчетени като други компоненти на всеобхватния доход или капиталова позиция в отчета за финансовото състояние, също се отчитат директно към съответния компонент на всеобхватния доход или балансовата капиталова позиция.

Отсрочените данъчни активи и пасиви се оценяват на база данъчните ставки и основи, които се очаква да се прилагат за периода и типа операции, през които активите се очаква да се реализират, а пасивите - да се уредят (погасят), на база данъчните закони, които са в сила или с голяма степен на сигурност се очаква да са в сила, и по данъчни ставки на държавата (Република България), в чиято юрисдикция се очаква да се реализира съответният отсрочен актив или пасив.

Отсрочени данъчни активи на Дружеството се представят нетно срещу негови отсрочени данъчни пасиви, когато и доколкото то се явява за тях данъчния платец в съответната юрисдикция (Република България), и то тогава и само тогава, когато Дружеството има законно право да извършва или получава нетни плащания на текущи данъчни задължения или вземания по данъците върху печалбата.

Към 31.12.2022 г. отсрочените данъци върху печалбата на Дружеството са оценени при ставка, валидна за 2023 г., която е в размер на 10%.

2.17 Финансови инструменти – първоначално признаване и последващо оценяване

а) Финансови активи

Първоначално признаване и оценяване

При първоначалното им признаване финансовите активи се класифицират като такива, които впоследствие се оценяват по амортизирана стойност, по справедлива стойност в другия всеобхватен доход (ДВД) и като такива по справедлива стойност в печалбата или загубата.

2. ОСНОВНИ ПОЛОЖЕНИЯ ОТ СЧЕТОВОДНАТА ПОЛИТИКА НА ДРУЖЕСТВОТО (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

2.17 Финансови инструменти – първоначално признаване и последващо оценяване (продължение)

а) Финансови активи (продължение)

Първоначално признаване и оценяване (продължение)

Класификацията на финансовите активи при първоначалното им придобиване зависи от характеристиките на договорните парични потоци на финансовия актив и бизнес модела на Дружеството за тяхното управление. Дружеството първоначално оценява финансовия актив по справедлива стойност, плюс, в случай на финансови активи, които не се отчитат по справедлива стойност в печалбата или загубата, разходите по сделката. Търговските вземания, които не съдържат съществен компонент на финансиране, и за които Дружеството е приложило практически целесъобразна мярка, се оценяват по цената на сделката, определена съгласно МСФО 15. Дружеството рекласифицира финансови активи само при промяна на бизнес модела си.

За да бъде класифициран и оценяват по амортизирана стойност или по справедлива стойност в ДВД, финансовият актив трябва да поражда парични потоци, които представляват "само плащания по главницата и лихвата" (СПГЛ) по неиздължената сума на главницата. Тази оценка се нарича „СПГЛ тест“ и се извършва на нивото на съответния инструмент.

Бизнес моделът на Дружеството за управление на финансовите активи се позовава на начина, по който то управлява финансовите си активи с цел генериране на парични потоци, Бизнес моделът определя дали паричните потоци ще възникнат в резултат на събирането на договорни парични потоци, продажба на финансовите активи, или и двете.

Покупките или продажбите на финансови активи, чиито условия изискват доставка на активите в рамките на даден период от време, установен обикновено с нормативна разпоредба или действаща практика на съответния пазар (редовни покупки), се признават на датата на търгуване (сделката), т.е. на датата, на която Дружеството се е ангажирало да купи или продаде актива.

Последващо оценяване

За целите на последващото оценяване финансовите активи се класифицират в четири категории:

- Финансови активи по амортизирана стойност (дългови инструменти);
- Финансови активи по справедлива стойност в друг всеобхватен доход с "рециклиране" на кумулативните печалби или загуби (дългови инструменти);
- Финансови активи, определени като такива по справедлива стойност в друг всеобхватен доход без "рециклиране" на кумулативните печалби и загуби при тяхното отписване (капиталови инструменти);
- Финансови активи по справедлива стойност в печалбата или загубата.

2. ОСНОВНИ ПОЛОЖЕНИЯ ОТ СЧЕТОВОДНАТА ПОЛИТИКА НА ДРУЖЕСТВОТО (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

2.17 Финансови инструменти – първоначално признаване и последващо оценяване (продължение)

а) Финансови активи (продължение)

Финансови активи по амортизирана стойност (дългови инструменти)

Дружеството оценява финансовите активи по амортизирана стойност, ако са удовлетворени и двете условия, изложени по-долу:

- Финансовият актив се притежава в рамките на бизнес модел, имащ за цел неговото държане с оглед получаване на договорните парични потоци от него; и
- Условията на договора за финансовия актив пораждат парични потоци на конкретни дати, които представляват само плащания по главницата и лихвите върху неиздължената сума на главницата.

Финансовите активи по амортизирана стойност впоследствие се оценяват при прилагане на метода на ефективния лихвен процент (ЕЛП) и са предмет на обезценка. Печалбите и загубите се признават в печалбата или загубата, когато активът бъде отписан, модифициран или обезценен.

Финансовите активи по амортизирана стойност на Дружеството включват търговски и други вземания, срочни депозити и пари в банкови сметки.

Финансови активи по справедлива стойност в друг всеобхватен доход (дългови инструменти)

Дружеството оценява дълговите си инструменти по справедлива стойност в друг всеобхватен доход, ако са удовлетворени и двете условия, посочени по-долу:

- Финансовият актив се държи в рамките на бизнес модел с цел както неговото притежание с оглед събиране на договорните парични потоци, така и продажбата му; и
- На посочените дати договорните условия на финансовия актив пораждат парични потоци, които представляват единствено плащания по главницата и лихвата върху неиздължената сума на главницата.

По отношение на дълговите инструменти по справедлива стойност в друг всеобхватен доход, приходите от лихви, валутната преоценка и загубите от обезценка или тяхното възстановяване се признават в печалбата или загубата и се изчисляват по същия начин както тези за финансовите активи, оценявани по амортизирана стойност. Останалите промени в справедливата стойност се признават в друг всеобхватен доход. При отписване кумулативната промяна в справедливата стойност, призната в друг всеобхватен доход, се отнася в печалбата или загубата.

2. ОСНОВНИ ПОЛОЖЕНИЯ ОТ СЧЕТОВОДНАТА ПОЛИТИКА НА ДРУЖЕСТВОТО (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

2.17 Финансови инструменти – първоначално признаване и последващо оценяване (продължение)

а) Финансови активи (продължение)

Финансови активи, определени като такива по справедлива стойност в друг всеобхватен доход (капиталови инструменти)

При първоначалното им признаване Дружеството може да избере да класифицира неотменимо като капиталови инструменти, определени по справедлива стойност в друг всеобхватен доход, когато те отговарят на изискванията за собствен капитал съгласно МСС 32 Финансови инструменти: представяне и когато не се държат с цел търгуване, Класификацията се определя на база индивидуален инструмент.

Печалбите и загубите от тези финансови активи никога не се "рециклират" в печалбата или загубата. Дивидентите се признават като приходи в отчета за всеобхватния доход, когато правото върху плащането бъде установено, с изключение на случаите, когато Дружеството извлича ползи от тези постъпления като възстановяване на част от цената на придобиване на финансовия актив, в който случай печалбите се отчитат в друг всеобхватен доход. Капиталовите инструменти, определени като такива по справедлива стойност в друг всеобхватен доход, не са обект на тест за обезценка.

Финансови активи по справедлива стойност в печалбата или загубата

Финансовите активи по справедлива стойност в печалбата или загубата включват финансови активи, които не отговарят на изискванията за класификация по амортизирана стойност или по справедлива стойност през друг всеобхватен доход и финансови активи, определени при първоначалното им признаване като такива по справедлива стойност в печалбата или загубата, или финансови активи, които задължително се изисква да бъдат оценявани по справедлива стойност. Деривативите, включително отделените внедрени деривативи, се класифицират като държани за търгуване, освен ако не са определени като ефективни хеджингови инструменти. Финансови активи с парични потоци, които не представляват единствено плащания по главницата и лихвата, се класифицират и оценяват по справедлива стойност в печалбата или загубата, независимо от бизнес модела. Независимо от критериите за дълговите инструменти, които следва да бъдат класифицирани по амортизирана стойност или по справедлива стойност в друг всеобхватен доход, както е описано по-горе, дълговите инструменти могат да бъдат определени като такива по справедлива стойност в печалбата или загубата при първоначалното им признаване, ако така се елиминира или се намалява съществено счетоводното несъответствие.

Финансови активи по справедлива стойност в печалбата или загубата се отнасят в отчета за финансовото състояние по справедлива стойност, като нетните промени в справедливата стойност се признават в отчета за всеобхватния доход.

Отписване

Финансов актив (или, когато е приложимо, част от финансов актив или част от група от сходни финансови активи) се отписва (т.е. се премахва от отчета за финансовото състояние на Дружеството), когато:

2. ОСНОВНИ ПОЛОЖЕНИЯ ОТ СЧЕТОВОДНАТА ПОЛИТИКА НА ДРУЖЕСТВОТО (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

2.17 Финансови инструменти – първоначално признаване и последващо оценяване (продължение)

а) Финансови активи (продължение)

- правата за получаване на паричните потоци от актива са изтекли; или
- правата за получаване на парични потоци от актива са прехвърлени или Дружеството е поело задължението да плати напълно получените парични потоци, без съществена забава, към трета страна чрез споразумение за прехвърляне; при което или (а) Дружеството е прехвърлило в значителна степен всички рискове и ползи от собствеността върху актива; или (б) Дружеството нито е прехвърлило, нито е запазило в значителна степен всички рискове и ползи от собствеността върху актива, но не е запазило контрола върху него.

Когато Дружеството е прехвърлило правата си за получаване на парични потоци от актива или е встъпило в споразумение за прехвърляне, то прави оценка на това дали и до каква степен е запазило рисковете и ползите от собствеността. Когато то нито е прехвърлило, нито е запазило в значителна степен всички рискове и ползи от собствеността върху финансовия актив, нито е прехвърлило контрола върху него, то продължава да признава прехвърления актив, до степента на продължаващото си участие в него. В този случай Дружеството признава и свързаното задължение. Прехвърленият актив и свързаното задължение се оценяват на база, която отразява правата и задълженията, които Дружеството е запазило. Продължаващо участие, което е под формата на гаранция върху прехвърления актив, се оценява по по-ниската от първоначалната балансова стойност на актива и максималната сума на възнаграждението, което може да се изиска Дружеството да изплати. Дружеството прилага същите политики относно отписването и за обезценените финансови активи.

Обезценка на финансови активи

Допълнителни оповестявания, свързани с обезценката на финансовите активи, са предоставени и в следните приложения:

- Съществени счетоводни преценки, приблизителни оценки и предположения (Приложение № 2.3);
- Търговски и други вземания и активи по договори с клиенти (Приложение № 19).

Дружеството признава провизия за очаквани кредитни загуби (ОКЗ) за всички дългови инструменти, които не се отчитат по справедлива стойност в печалбата или загубата. ОКЗ се базират на разликата между договорните парични потоци, дължими съгласно условията на договора, и всички парични потоци, които Дружеството очаква да получи, дисконтирани с доближение до първоначалния ефективен лихвен процент. Очакваните парични потоци включват паричните потоци от продажбата на държаното обезпечение или други кредитни подобрения, които представляват неразделна част от условията на договора.

ОКЗ се признават на два етапа. За кредитни експозиции, за които не е налице значително повишение на кредитния риск от първоначалното признаване. ОКЗ се провизират за кредитни загуби, които възникват в резултат на събития по неизпълнение, които са възможни през следващите 12 месеца (12-месечни ОКЗ). За кредитни експозиции, за които е налице значително повишение на кредитния риск от първоначалното признаване, провизия за загуба се изисква по отношение на кредитните загуби, очаквани през оставащия срок на експозицията, независимо от момента на възникване на неизпълнението (ОКЗ за целия срок на инструмента). Значително повишаване на кредитния риск се наблюдава при понижаване на кредитния рейтинг над 25%.

2. ОСНОВНИ ПОЛОЖЕНИЯ ОТ СЧЕТОВОДНАТА ПОЛИТИКА НА ДРУЖЕСТВОТО (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

2.17 Финансови инструменти – първоначално признаване и последващо оценяване (продължение)

а) Финансови активи (продължение)

По отношение на търговските вземания и активите по договори с клиенти Дружеството прилага кредитните рейтинги на банките, предвид че основните клиенти в Дружеството са банкови институции. Дружеството счита даден финансов инструмент за такъв в неизпълнение, когато договорните плащания са в просрочие в продължение на 90 дни. В определени случаи обаче то може да разглежда даден финансов актив като такъв в неизпълнение, когато вътрешна или външна информация предоставя индикация, че е малко вероятно Дружеството да получи пълния размер на неиздължените суми по договора, преди да се вземат под внимание каквито и да било кредитни подобрения, държани от него. Финансови активи се отписват, когато не съществува разумно очакване за събиране на паричните потоци по договора. Всички финансови активи, оценявани по амортизирана стойност, подлежат на колективна обезценка, с изключение на тези, който са в неизпълнение (фаза 3).

б) Финансови пасиви

Първоначално признаване и оценяване

При първоначално признаване финансовите пасиви се класифицират като такива по справедлива стойност в печалбата или загубата, вкл. деривативи или като финансови пасиви по амортизирана стойност, вкл. заеми и други привлечени средства и търговски и други задължения, както е уместно. Първоначално всички финансови пасиви се признават по справедлива стойност, а в случая на заеми и привлечени средства и задължения, нетно от пряко свързаните разходи по сделката.

Финансовите пасиви на Дружеството включват търговски и други задължения и задължения по лизинг.

Последващо оценяване

Оценяването на финансовите пасиви зависи от тяхната класификация както е описано по-долу:

Финансови пасиви, отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата

Финансовите пасиви по справедлива стойност в печалбата или загубата включват финансови пасиви, държани за търгуване, и финансови пасиви, определени при първоначалното признаване като такива по справедлива стойност в печалбата или загубата. Финансовите пасиви се класифицират като държани за търгуване, ако са придобити с цел повторна покупка в близко бъдеще. Печалбите или загубите по пасиви, държани за търгуване, се признават в отчета за всеобхватния доход. Финансови пасиви, определени при първоначално признаване като такива по справедлива стойност в печалбата или загубата, се определят като такива към датата на първоначално признаване, само ако са изпълнени критериите на МСФО 9. Дружеството не е определило никакви финансови пасиви като такива по справедлива стойност в печалбата или загубата.

2. ОСНОВНИ ПОЛОЖЕНИЯ ОТ СЧЕТОВОДНАТА ПОЛИТИКА НА ДРУЖЕСТВОТО (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

2.17 Финансови инструменти – първоначално признаване и последващо оценяване (продължение)

б) Финансови пасиви (продължение)

Финансови пасиви, отчитани по амортизирана стойност

Финансовите пасиви по амортизирана стойност на Дружеството се отчитат по амортизирана стойност след прилагане на метода на ефективния лихвен процент.

Отписване

Финансов пасив се отписва, когато задължението бъде погасено, или прекратено, или изтече. Когато съществуващ финансов пасив бъде заменен с друг от същия кредитодател при свършено различни условия, или условията на съществуващ пасив бъдат съществено променени, тази размяна или модификация се третира като отписване на първоначалния пасив и признаване на нов. Разликата в съответните балансови суми се признава в отчета за всеобхватния доход.

2.18 Оценяване по справедлива стойност

За определени активи и пасиви на Дружеството се изисква съгласно МСФО те да се оценяват и представят и/или само оповестяват по справедлива стойност за целите на финансовото отчитане. Такива са финансови активи по справедлива стойност в печалбата или загубата и търговски и други вземания и задължения, които се оценяват на повторяема база.

Справедливата стойност е цената, която би била получена при продажбата на даден актив или платена при прехвърлянето на пасив в обичайна сделка между независими пазарни участници на датата на оценяването. Справедливата стойност е изходяща цена и се базира на предположението, че операцията по продажбата ще се реализира или на основния пазар за този актив или пасив, или в случай на липса на основен пазар – на най-изгодния пазар за актива или пасива. Като определеният като основен, така и най-изгодният пазар са такива пазари, до които Дружеството задължително има достъп.

Измерването на справедливата стойност се прави от позицията на предположенията и преценките, които биха направили потенциалните пазарни участници, когато те биха определяли цената на съответния актив или пасив, като се допуска, че те биха действали за постигане на най-добра стопанска изгода от него за тях.

При измерването на справедливата стойност на нефинансови активи винаги изходната точка е предположението какво би било за пазарните участници най-доброто и най-ефективно възможно използване на дадения актив.

3. ПРИХОДИ ОТ ДОГОВОРИ С КЛИЕНТИ

Приходите от договори с клиенти, разпределени по видове дейности са:

	2022	2021
	<u>хил. лв.</u>	<u>хил. лв.</u>
Картови услуги	22,491	19,350
Регулирани и платежни услуги	17,077	15,017
Удостоверителни услуги	6,026	5,877
Платежна институция БОРИКА	2,515	2,064
Софтуерни услуги	1,812	1,837
Финтех услуги	1,648	1,671
Инфраструктурни услуги	587	594
Национална картова и платежна схема	339	197
Продажби и следпродажбено обслужване	334	242
	<u>52,829</u>	<u>46,849</u>

Приходите от договори с клиенти за 2022 г. са на стойност 52,829 хил. лв. По-долу е представена разбивка на приходите от договори с клиенти по видове приходи и момент на признаването им според съответното задължение за изпълнение.

						2022 хил. лв.
Приходни центрове	Трансакции	Такси	Софтуер	Стоки	Други	Общо
Картови услуги	15,504	6,320	39	341	287	22,491
Регулирани и платежни услуги	13,901	3,034	142	-	-	17,077
Удостоверителни услуги	119	5,297	8	602	-	6,026
Платежна институция БОРИКА	-	2,515	-	-	-	2,515
Софтуерни услуги	-	1,130	672	-	10	1,812
Финтех услуги	699	941	-	-	8	1,648
Инфраструктурни услуги	-	587	-	-	-	587
Национална картова и платежна схема	61	278	-	-	-	339
Продажби и следпродажбено обслужване	-	334	-	-	-	334
	<u>30,284</u>	<u>20,436</u>	<u>861</u>	<u>943</u>	<u>305</u>	<u>52,829</u>
Момент на признаване на приходи						
Прехвърляне на стоки и услуги в определен момент	-	-	-	943	305	1,248
Прехвърляне на услуги в течение на времето	30,284	20,436	861	-	-	51,581
	<u>30,284</u>	<u>20,436</u>	<u>861</u>	<u>943</u>	<u>305</u>	<u>52,829</u>

3. ПРИХОДИ ОТ ДОГОВОРИ С КЛИЕНТИ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Приходни центрове	Трансакции	Такси	Софтуер	Стоки	Други	2021
						хил. лв. Общо
Картови услуги	12,628	5,823	19	270	610	19,350
Регулирани и платежни услуги	12,190	2,710	117	-	-	15,017
Удостоверителни услуги	78	5,148	20	631	-	5,877
Платежна институция БОРИКА	-	2,064	-	-	-	2,064
Софтуерни услуги	-	1,123	714	-	-	1,837
Финтех услуги	763	903	-	-	5	1,671
Инфраструктурни услуги	-	586	-	-	8	594
Национална картова и платежна схема	32	145	-	-	20	197
Продажби и следпродажбено обслужване	-	242	-	-	-	242
	25,691	18,744	870	901	643	46,849
Момент на признаване на приходи						
Прехвърляне на стоки и услуги в определен момент	-	-	-	901	643	1,544
Прехвърляне на услуги в течение на времето	25,691	18,744	870	-	-	45,305
	25,691	18,744	870	901	643	46,849

Концентрацията по клиенти на приходите от предоставяне на услуги и от продажба на стоки, които съставляват 10% или повече процента от общите приходи за съответните отчетни периоди се състои от един и същи клиент, както следва:

Приходи	2022	Отн. дял %	Приходи	2021	Отн. дял %
	хил. лв.			хил. лв.	
Клиент 1	13,620	25.78%	Клиент 1	11,422	24.38%

Дружеството не оповестява стойността на поетите задълженията за изпълнение, които към 31 декември 2022 предстои да бъдат изпълнени, тъй като договорите на Дружеството в зависимост от вида услуга имат фиксиран срок, който е по-малък от една година, или имат неограничен срок с период на предизвестие при прекратяване по-малък от една година или позволяват Дружеството да признае приходи до размера, до който има право да фактурира.

Салда по договори с клиенти:

	2022	2021
	хил. лв.	хил. лв.
Търговски вземания (Приложение № 19)	4,843	3,980
Активи по договори с клиенти (Приложение № 19)	567	533
Пасиви по договори с клиенти (Приложение № 27)	3,547	3,388

Търговските вземания не са лихвоносни и обичайно се уреждат в рамките на 30 дни.

Активите по договори с клиенти са изчислени на база изходящи резултати. През 2022 г. е призната провизия за очаквани кредитни загуби по активи по договори с клиенти в размер на 8 хил. лв. (2021 г.: 8 хил. лв.).

3. ПРИХОДИ ОТ ДОГОВОРИ С КЛИЕНТИ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Пасивите по договори с клиенти включват предплатени суми от клиенти, свързани с квалифицирани електронни подписи, както и годишни отстъпки върху обем софтуерни разработки, които могат да бъдат оползотворени от клиентите занапред в рамките на следващите 12 месеца. Отстъпките се изчисляват на база разработена методика в Дружеството, изчислени на база оборот от текуща година и се ползват в рамките на следващата отчетна година.

По-долу е представена сумата на признатите приходи от:

	<i>2022</i>	<i>2021</i>
	<i>хил. лв.</i>	<i>хил. лв.</i>
Суми, включени в пасивите по договори с клиенти (Приложение № 27)	2,401	2,191
Търговски отстъпки (Приложение № 27)	18	54
	2,419	2,245

4. ДРУГИ ДОХОДИ ОТ ДЕЙНОСТТА, НЕТНО

	<i>2022</i>	<i>2021</i>
	<i>хил. лв.</i>	<i>хил. лв.</i>
Разлики от промяна на валутни курсове, нетно	-	(9)
Приходи от продажби на дълготрайни активи	190	726
Балансова стойност на продадени дълготрайни активи	(41)	(278)
Печалба от продажба на дълготрайни активи	149	448
Наеми	92	6
Други	590	66
	831	511

5. РАЗХОДИ ЗА МАТЕРИАЛИ

	<i>2022</i>	<i>2021</i>
	<i>хил. лв.</i>	<i>хил. лв.</i>
Горива и енергия	1,262	452
Основни материали	513	454
Офис и канцеларски материали	130	138
Рекламни материали	109	85
Активи до праг на същественост	100	136
Други	12	3
	2,126	1,268

Увеличението на разходите за горива, електроенергия и топлоенергия е следствие от сложната икономическа обстановка, дължаща се на увеличението на цените на енергийните ресурси, както в резултат на бързото следпандемично възстановяване, така и от конфликта в Украйна.

Разходите за **основни материали** включват: ленти, използвани при персонализация на банкови карти, тонер касети и залепващи флуиди за персонализиращи машини, стикери и тагове за банкови карти, пликове за отпечатване на ПИН писма, материали, използвани при сервизирането на банкомати, смарт карти и консумативи за удостоверявателни услуги.

6. РАЗХОДИ ЗА ВЪНШНИ УСЛУГИ

	2022 хил. лв.	2021 хил. лв.
Сервизни и лицензни такси	8,494	7,535
Консултантски услуги	1,532	1,382
Телекомуникационни услуги	803	718
Реклама	733	456
Текущи ремонти	327	238
Обучения	223	44
Одити и сертифициране	212	212
Данъци и такси	199	192
Поддръжка на офиси	113	106
Застраховки	72	68
Наеми и охрана	69	59
Транспорт	61	61
Други услуги	163	144
	13,001	11,215

В перо Разходи за одит и сертифициране се включват начислени суми на стойност 82 хил. лв. (2021 г.: 57 хил. лв.), за предоставени услуги от регистриран одитор, в т.ч.: независим финансов одит: 39 хил. лв. (2021 г.: 26 хил. лв.) и други услуги, несвързани с одита 43 хил. лв. (2021 г.: 31 хил. лв.).

7. РАЗХОДИ ЗА ПЕРСОНАЛ

	2022 хил. лв.	2021 хил. лв.
Възнаграждения и заплати	18,267	16,074
Вноски по социалното осигуряване	2,219	1,964
Социални придобивки и плащания	2,022	1,715
Начислени суми за неизползвани платени отпуски	133	108
Начислени суми за осигуровки върху отпуски	20	15
Начислени суми по планове с дефинирани доходи (Приложение № 25)	128	305
	22,789	20,181

8. ДРУГИ РАЗХОДИ ЗА ДЕЙНОСТТА

	<i>2022</i>	<i>2021</i>
	<i>хил. лв.</i>	<i>хил. лв.</i>
Командировки	136	16
Брак на дълготрайни активи	122	-
Дарения и награди	91	64
Представителни мероприятия	59	22
Други	99	170
	507	272

9. ФИНАНСОВИ РАЗХОДИ

	<i>2022</i>	<i>2021</i>
	<i>хил. лв.</i>	<i>хил. лв.</i>
Приходи от финансови активи по справедлива стойност в печалбата или загубата	5	1
Приходи от лихви по предоставени депозити	-	1
Разходи за лихви по задължения за лизинг	(45)	(49)
Разходи за банкови такси	(216)	(202)
	(256)	(249)

10. ПРИХОДИ ОТ ОБЕЗЦЕНКА

	<i>2022</i>	<i>2021</i>
	<i>хил. лв.</i>	<i>хил. лв.</i>
Реинтегрирана обезценка на финансови активи – срочни депозити	-	183
Реинтегрирана обезценка на финансови активи – пари и парични еквиваленти	23	69
(Провизия за очаквани кредитни загуби от обезценка на вземания)/Реинтегрирана обезценка на вземания	(10)	6
(Провизия за очаквани кредитни загуби от обезценка на материални запаси)	(5)	-
	8	258

11. РАЗХОД ЗА ДАНЪК ВЪРХУ ПЕЧАЛБАТА

Основните компоненти на разхода за данък за периодите, завършващи на 31 декември са:

	2022	2021
	хил. лв.	хил. лв.
<u>Отчет за всеобхватния доход</u>		
Данъчна печалба за годината по данъчна декларация	8,224	9,281
Текущ разход за данък върху печалбата за годината 10% (2021 г.: 10 %)	822	928
Свързани с възникване и обратно проявление на временни разлики	4	(36)
Общо разход за данък върху печалбата, отчетен в отчета за всеобхватния доход	826	892
Равнение на разхода за данък върху печалбата, определен спрямо счетоводния резултат	2022	2021
	хил. лв.	хил. лв.
Счетоводна печалба за годината	8,248	8,909
Данък върху печалбата - 10 %	825	891
От непризнати суми по данъчни декларации, свързани с:		
увеличения – 400 хил. лв. (2021 г. : 379 хил. лв.), с намаления - 386 хил. лв. (2021 г.: 370 хил. лв.)	1	1
	826	892

12. ДРУГ ВСЕОБХВАТЕН ДОХОД

Към 31 декември *Другият всеобхватен доход* включва само компоненти, които няма да бъдат рекласифицирани в печалбата или загубата. Те са свързани с актюерски печалби и загуби по дългосрочното задължение на Дружеството към персонала по пенсионни планове с дефинирани доходи.

13. ИМОТИ, МАШИНИ И ОБОРУДВАНЕ

	Земи и сгради	Машини, съоръжения и оборудване	Транспортни средства	Други	Разходи за придобиване на дълготрайни активи	Общо
	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.
Отчетна стойност:						
На 1 януари 2021 г.	13,528	33,461	1,018	914	532	49,453
Придобити	37	1,694	35	177	167	2,110
Трансфери	384	80	36	32	(532)	-
Отписани	(653)	(3,004)	-	(10)	-	(3,667)
На 31 декември 2021 г.	13,296	32,231	1,089	1,113	167	47,896
Придобити	913	2,773	131	426	81	4,324
Трансфери	-	114	40	13	(167)	-
Отписани	(93)	(116)	(238)	(54)	-	(501)
На 31 декември 2022 г.	14,116	35,002	1,022	1,498	81	51,719
Амортизация:						
На 1 януари 2021 г.	3,998	26,883	643	462	-	31,986
Начислена амортизация за годината	348	2,331	172	122	-	2,973
Отписана	(380)	(2,999)	-	(9)	-	(3,388)
На 31 декември 2021 г.	3,966	26,215	815	575	-	31,571
Начислена амортизация за годината	426	2,531	129	168	-	3,254
Отписана	(56)	(112)	(237)	(40)	-	(445)
На 31 декември 2022 г.	4,336	28,634	707	703	-	34,380
Балансова стойност:						
На 1 януари 2021 г.	9,530	6,578	375	452	532	17,467
На 31 декември 2021 г.	9,330	6,016	274	538	167	16,325
На 31 декември 2022 г.	9,780	6,368	315	795	81	17,339

Към 31.12.2022 г., дълготрайните материални активи на Дружеството включват земи и сгради с балансова стойност 9,780 хил. лв. от които, земи с балансова стойност 1,908 хил. лв. (31.12.2021 г.: земи и сгради с балансова стойност 9,330 хил. лв., от които земи с балансова стойност 1,573 хил. лв.).

Разходите за придобиване на дълготрайни материални активи към 31 декември 2022 г. в размер на 81 хил. лв. са аванс за проектиране на ремонт на сграда на Дружеството.

Към 31.12.2022 г. в състава на имотите, машините и оборудване са включени активи с отчетна стойност в размер на 20,782 хил. лв. (31.12.2021 г.: 18,659 хил. лв.), които са напълно амортизирани, но продължават да се използват в стопанската дейност.

Към 31.12.2022 г. и 31.12.2021 г. няма учредени тежести (ипотеки, залози) върху имотите, машините и оборудването на Дружеството.

14. НЕМАТЕРИАЛНИ АКТИВИ

	Програмни продукти	Вътрешно- генерирани продукти от развойна дейност	Вътрешно- генерирани програмни продукти в процес на разработване по развойна дейност	Разходи за придобиване на нематериални активи	Общо
	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.
Отчетна стойност:					
На 1 януари 2021 г.	16,466	2,948	822	3,620	23,856
Придобити	1,183	-	1,313	4,264	6,760
Трансфери	3,620	1,928	(1,928)	(3,620)	-
Отписани	-	-	-	-	-
На 31 декември 2021 г.	21,269	4,876	207	4,264	30,616
Придобити	2,394	-	1,400	2,298	6,092
Трансфери	4,264	101	(101)	(4,264)	-
Отписани	(3,479)	-	-	-	(3,479)
На 31 декември 2022 г.	24,448	4,977	1,506	2,298	33,229
Амортизация:					
На 1 януари 2021 г.	9,037	1,195	-	-	10,232
Начислена амортизация за годината	1,850	374	-	-	2,224
Отписана	-	-	-	-	-
На 31 декември 2021 г.	10,887	1,569	-	-	12,456
Начислена амортизация за годината	2,467	689	-	-	3,156
Отписана	(3,387)	-	-	-	(3,387)
На 31 декември 2022 г.	9,967	2,258	-	-	12,225
Балансова стойност:					
На 1 януари 2021 г.	7,429	1,753	822	3,620	13,624
На 31 декември 2021 г.	10,382	3,307	207	4,264	18,160
На 31 декември 2022 г.	14,481	2,719	1,506	2,298	21,004

Разходите за придобиване на нематериални активи към 31.12.2022 г. в размер на 2,298 хил. лв. се състоят основно от предоставен аванс в размер на 1,797 хил. лв. по дългосрочен договор, сключен през 2017 г. с чуждестранна фирма, наета да достави и внедри нова авторизационна система в Дружеството.

15. ДЪЛГОСРОЧНИ ФИНАНСОВИ АКТИВИ

Дългосрочните финансови активи включват участия в следните дружества:

<i>Дружество</i>	<i>страна</i>	<i>2022</i> <i>хил. лв.</i>	<i>%</i> <i>участие</i>	<i>2021</i> <i>хил. лв.</i>	<i>%</i> <i>участие</i>
Централен депозитар АД	България	53	2.20	53	2.20
ЕСРС	Белгия	39	16.67	39	16.67
Свободна безмитна зона Бургас АД	България	11	2.17	11	2.17
		103		103	

16. ДРУГИ НЕТЕКУЩИ АКТИВИ

Като други нетекущи активи в отчета за финансовото състояние към 31.12.2022 г. е представена сумата в размер на 1,039 хил. лв., основно представляваща дългосрочно предплатени разходи за сервизно обслужване на сървъри (31.12.2021 г.: 1,096 хил. лв.).

17. АКТИВИ С ПРАВО НА ПОЛЗВАНЕ

	Наеми	Тъмни влакна	Общо
	<i>хил. лв.</i>	<i>хил. лв.</i>	<i>хил. лв.</i>
Отчетна стойност:			
На 1 януари 2021 г.	1,645	466	2,111
Придобити	141	-	141
Отписани	(164)	-	(164)
На 31 декември 2021 г.	1,622	466	2,088
Придобити	455	-	455
Отписани	(212)	-	(212)
На 31 декември 2022 г.	1,865	466	2,331
Амортизация:			
На 1 януари 2021 г.	399	96	495
Начислена амортизация	270	57	327
Отписана	(65)	-	(65)
На 31 декември 2021 г.	604	153	757
Начислена амортизация	280	51	331
Отписана	(164)	-	(164)
На 31 декември 2022 г.	720	204	924
Балансова стойност:			
На 1 януари 2021 г.	1,246	370	1,616
На 31 декември 2021 г.	1,018	313	1,331
На 31 декември 2022 г.	1,145	262	1,407
	<i>2022</i> <i>хил. лв.</i>	<i>2021</i> <i>хил. лв.</i>	
Разходи за амортизация на активи с право на ползване	(331)	(327)	
Разходи за лихви за задължения по лизинги	(45)	(46)	
Приход от отписване на актив с право на ползване	3	3	
Обща стойност, призната в печалбата и загубата	(373)	(370)	

Информация за задълженията за лизинг е представена в Приложение № 28.

18. МАТЕРИАЛНИ ЗАПАСИ

	2022 хил. лв.	2021 хил. лв.
Стоки	461	337
Материали	404	379
	<u>865</u>	<u>716</u>

Наличните към 31 декември **материали** включват: смарт-карти, пликосе за отпечатване на ПИН писма и др.

Наличните **стоки** се състоят от захранващи кабели, батерии за ПОС терминали, карточетци, използвани за предоставяне на удостоверителни услуги и други. Част от тях са обезценени на 100%.

В наличните материални запаси към 31 декември 2022 г. са включени обезценени запаси с цена на придобиване 9 хил. лв. (31.12.2021 г.: 4 хил. лв.).

19. ТЪРГОВСКИ И ДРУГИ ВЗЕМАНИЯ И АКТИВИ ПО ДОГОВОРИ С КЛИЕНТИ

Търговски и други вземания

	2022 хил. лв.	2021 хил. лв.
<i>Вземания от клиенти</i>	4,891	4,024
<i>Провизия на очаквани кредитни загуби</i>	(48)	(44)
	<u>4,843</u>	<u>3,980</u>
Предоставени аванси на доставчици за услуги	254	217
	<u>5,097</u>	<u>4,197</u>

Вземанията от клиенти към 31.12.2022 г. са предимно текущи, непросрочени и се отнасят за услуги, предоставени през месец декември 2022 г. По-голямата част от тях са събрани в началото на 2023 г. Вземанията са в български левове и са безлихвени, Основната част от вземанията са от банки с падеж 15 дни от датата на получаване на фактурата.

Към всяка отчетна дата се прави анализ на необходимостта от обезценка при използване на кредитни рейтинги на банките, а за останалата част Дружеството обезценява всички вземания над 365 дни и прекратените в текущата година договори с клиенти.

Активи по договори с клиенти

Към 31 декември 2022 г., Дружеството има активи по договори с клиенти с брутна балансова стойност 575 хил. лв. (31.12.2021 г.: 541), които нетно от провизия за очаквани кредитни загуби са с балансова стойност 567 хил. лв. (31.12.2021 г.: 533 хил. лв.).

Към 31 декември 2022 г., възрастовият анализ на търговските вземания и активите по договори с клиенти е представен в таблицата по-долу:

19. ТЪРГОВСКИ И ДРУГИ ВЗЕМАНИЯ И АКТИВИ ПО ДОГОВОРИ С КЛИЕНТИ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

		Търговски вземания					
		Дни в просрочие					
	Активи по договори с клиенти	<15	16-30	31-90	91-180	181-365	Общо
Очакван процент на кредитни загуби	1.39%	0.38%	0.00%	0.00%	0.00%	17.46%	
	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.
Прогнозна обща брутна балансова стойност в неизпълнение	575	3,970	629	71	32	189	5,466
Очаквана кредитна загуба	(8)	(15)	-	-	-	(33)	(56)
% на обезценка, среден от вземанията и активите по договори по дни	14%	27%	-	-	-	59%	100%

Към 31 декември 2021 г., възрастовият анализ на търговските вземания и активите по договори с клиенти е представен в таблицата по-долу:

		Търговски вземания					
		Дни в просрочие					
	Активи по договори с клиенти	<15	16-30	31-90	91-180	181-365	Общо
Очакван процент на кредитни загуби	1.48%	0.51%	0.00%	0.00%	0.00%	25.25%	
	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.
Прогнозна обща брутна балансова стойност в неизпълнение	541	3,701	113	98	13	99	4,565
Очаквана кредитна загуба	(8)	(19)	-	-	-	(25)	(52)
% на обезценка, среден от вземанията и активите по договори по дни	15%	37%	-	-	-	48%	100%

Към всяка отчетна дата се прави анализ на необходимостта от обезценка при използването кредитния рейтинг на банките за целите на оценяването на очакваните кредитни загуби. Процентите на провизиите се базират на съответните рейтинги. Същественията част от вземанията в Дружеството предвид дейността му, са от банки и изчисленията са базирани на база кредитния рейтинг на банките. Търговските вземания се провизират, ако са просрочени за повече от една година и не са вземания от банки на 100%.

19. ТЪРГОВСКИ И ДРУГИ ВЗЕМАНИЯ И АКТИВИ ПО ДОГОВОРИ С КЛИЕНТИ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

По-долу е описано движението в провизията за очакваните кредитни загуби на търговските вземания и активите по договори с клиенти:

	2022 хил. лв.	2021 хил. лв.
Салдо в началото на годината	52	62
Начислена провизия на очаквани кредитни загуби	14	17
Намалена провизия на очаквани кредитни загуби	(5)	(23)
Отписана обезценка	(5)	(4)
Салдо в края на годината	56	52

20. ДРУГИ ТЕКУЩИ АКТИВИ

Другите текущи активи към 31 декември включват:

	2022 хил. лв.	2021 хил. лв.
Предплатени разходи	2,701	2,723
Вземания, свързани с гаранции	388	372
Вземане, данък добавена стойност	68	-
Вземане, корпоративен данък	18	78
Други	195	97
	3,370	3,270

В стойността на вземанията, свързани с гаранции, е включена предоставена гаранция по договор за добро изпълнение в размер на 220 хил. лв. (31.12.2021 г.: 220 хил. лв. за добро изпълнение).

Предплатени разходи за бъдещи периоди към 31 декември включват:

	2022 хил. лв.	2021 хил. лв.
Предплатени сервизни и лицензни такси	2,453	2,485
Застраховки	137	132
Предплатени годишни такси	100	100
Абонамент	11	6
	2,701	2,723

Тези разходи ще бъдат признати като текущи в отчета за всеобхватния доход през следващите 12 месеца.

21. СРОЧНИ ДЕПОЗИТИ В БАНКИ

	2022 хил. лв.	2021 хил. лв.
Срочни депозити с оригинален матуритет от 3 до 6 месеца	2,561	2,562
<i>Провизия за очаквани кредитни загуби от обезценка на срочни депозити с оригинален матуритет от 3 до 6 месеца</i>	(2,508)	(2,508)
	53	54
Срочни депозити в лева, с оригинален матуритет от 6 до 12 месеца	1,009	1,008
	1,062	1,062

Провизията за очакваните кредитни загуби от обезценка са изчислени на база кредитните рейтинги на банките, в които Дружеството е предоставило депозити. В това число се включва и корективът на обезценена на 100% сума по предоставен депозит в банка, обявена в несъстоятелност през м. април 2015 г.

През 2022 г. няма отписана обезценка, но през 2021 г. на Дружеството е изплатена част от предоставените и обезценени на 100% срочни депозити в обявената в несъстоятелност през 2015 г. банка в размер на 183 хил. лв. Дружеството отписва направената през 2015 г. обезценка до размера на получените средства в размер на 183 хил. лв. (*Приложение № 10*).

	2022 хил. лв.	2021 хил. лв.
Салдо в началото на годината	2,508	2,691
Отписана обезценка	-	(183)
Салдо в края на годината	2,508	2,508

Предоставените депозити са в лева. Към 31.12.2022 г. договорените лихвени равнища са в рамките от 0.10% до 0.15% (31.12.2021 г.: от 0.00% до 0.05%).

22. ПАРИЧНИ СРЕДСТВА И ПАРИЧНИ ЕКВИВАЛЕНТИ

	2022 хил. лв.	2021 хил. лв.
Разплащателни сметки в лева	29,572	32,628
<i>Провизия за очаквани кредитни загуби от обезценка на разплащателни сметки в банки</i>	(295)	(319)
	29,277	32,309
Разплащателни сметки във валута	1,399	1,050
	30,676	33,359

22. ПАРИЧНИ СРЕДСТВА И ПАРИЧНИ ЕКВИВАЛЕНТИ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Корективът за обезценка на паричните средства и парични еквиваленти представлява начислени суми в предходни периоди по предоставени парични средства в банка, обявена в несъстоятелност през м. април 2015 г.

	2022 хил. лв.	2021 хил. лв.
Салдо в началото на годината	319	388
(Освободена)/Начислена провизия на очаквани кредитни загуби	(24)	(69)
Салдо в края на годината	295	319

Паричните средства по разплащателни сметки във валута са в евро – 715 хил. евро и щатски долари – несъществена сума (31.12.2021 г.: 537 хил. евро и щатски долари – несъществена сума).

Лихвените равнища по разплащателните сметки в евро и лева за 2022 г. са в размер от 0% до 0.005% (2021 г.: от 0% до 0.005%). Разплащателните сметки в щатски долари не се олихвяват.

23. КАПИТАЛ И РЕЗЕРВИ

Структурата на собствения капитал на Дружеството към 31 декември включва:

	2022 хил. лв.	2021 хил. лв.
Основен акционерен капитал	15,958	15,958
Резерви	48,989	45,739
Нетна печалба за годината	7,422	8,017
	72,369	69,714

Основен акционерен капитал

Към 31.12.2022 г., регистрираният акционерен капитал на БОРИКА АД е разпределен в 1,063,894 броя напълно платени обикновени поименни акции с право на глас с номинална стойност 15 лв. всяка една (31.12.2021 г.: 1,063,894 броя напълно платени обикновени поименни акции с право на глас с номинална стойност 15 лв. всяка една).

Резервите на Дружеството, включително неразпределената печалба са обобщено представени в таблицата по-долу:

23. КАПИТАЛ И РЕЗЕРВИ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

	2022 хил. лв.	2021 хил. лв.
Законови резерви	1,596	1,596
Допълнителни резерви	47,532	44,515
Резерв по МСС 19	(139)	(372)
Неразпределена печалба от текуща година	7,422	8,017
	56,411	53,756

Законовите резерви в размер на 1,596 хил. лв. (31.12.2021 г.: 1,596 хил. лв.) включват изцяло суми за фонд „Резервен”, съгласно изискванията на Търговския закон.

Допълнителните резерви в размер на 47,532 хил. лв. (31.12.2021 г. : 44,515 хил. лв.) са формирани от разпределение на печалбите на Дружеството по решение на акционерите, и могат да бъдат използвани за разпределение на дивиденди, за увеличение на основния капитал и за покриване на загуби.

	2022 хил. лв.	2021 хил. лв.
Салдо на 1 януари	44,515	40,306
Разпределение на печалбата за резерви	3,017	4,209
Салдо на 31 декември	47,532	44,515

През 2022 г. Дружеството е изплатило дивидент на акционерите в размер на 5,000 хил. лв. (31.12.2021 г.: 4,767 хил. лв.).

Към 31 декември, **резервите** в размер на 56,411 хил. лв. (31.12.2021 г.: 53,756 хил. лв.), включват и признатата натрупана актюерска загуба в размер на 139 хил. лв. (31.12.2021 г.: 372 хил. лв.), отчетена при последващи оценки на планове с дефинирани пенсионни доходи съгласно *МСС 19 Пенсионни и други доходи на наети лица*. Частта от резервите, която представлява натрупана актюерска загуба не подлежи на разпределение към собствениците.

Движението на **неразпределената печалба** включва:

	2022 хил. лв.	2021 хил. лв.
Салдо на 1 януари	8,017	8,976
Разпределение на печалбата за резерви	(3,017)	(4,209)
Изплатени дивиденди	(5,000)	(4,767)
Нетна печалба за годината	7,422	8,017
Салдо на 31 декември	7,422	8,017

24. АКТИВИ/(ПАСИВИ) ПО ОТСРОЧЕНИ ДАНЪЦИ

Отсрочените данъци върху печалбата към 31 декември са свързани със следните обекти в отчета за финансовото състояние:

Описание на обектите	временна разлика	данък	временна разлика	данък
	2022 хил. лв.	2022 хил. лв.	2021 хил. лв.	2021 хил. лв.
Имоти, машини и оборудване	2,498	(250)	2,392	(239)
Общо пасиви по отсрочени данъци	2,498	(250)	2,392	(239)
Обезценка на предоставени депозити в банки и парични средства	(2,689)	269	(2,689)	269
Начисления за дългосрочни задължения към персонала при пенсиониране	(893)	90	(892)	89
Начисления за неползвани отпуски	(361)	36	(311)	31
Неизплатени възнаграждения на физически лица	(166)	16	(150)	15
Обезценка на материални запаси	(4)	-	(4)	-
Обезценка на вземания	(10)	1	(10)	1
Общо активи по отсрочени данъци	(4,123)	412	(4,056)	405
Нетно салдо на отсрочени данъци върху печалбата	(1,625)	162	(1,664)	166

При признаването на отсрочените данъчни активи е взета предвид вероятността, отделните разлики да имат обратно проявление в бъдеще и възможностите на Дружеството да генерира достатъчна данъчна печалба през следващите отчетни периоди.

Изменението в салдото на отсрочените данъци за годината е както следва:

Отсрочени данъчни (пасиви)/активи	Салдо на 1 януари 2022 г.	Признати в отчета за всеобхватния доход икономия/ (разход)	Салдо на 31 декември 2022 г.
	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.
Имоти, машини и оборудване	(239)	(11)	(250)
Обезценка на предоставени депозити в банки и парични средства	269	-	269
Начисления за дългосрочни задължения към персонала при пенсиониране	89	1	90
Начисления за неползвани отпуски	31	5	36
Неизплатени възнаграждения на физически лица	15	1	16
Обезценка на вземания	1	-	1
	166	(4)	162

24. АКТИВИ/(ПАСИВИ) ПО ОТСРОЧЕНИ ДАНЪЦИ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

<i>Отсрочени данъчни (пасиви)/активи</i>	<i>Салдо на 1 януари 2021 г.</i>	<i>Признати в отчета за всеобхватния доход икономия/ (разход)</i>	<i>Салдо на 31 декември 2021 г.</i>
	<i>хил. лв.</i>	<i>хил. лв.</i>	<i>хил. лв.</i>
Имоти, машини и оборудване	(270)	31	(239)
Обезценка на предоставени депозити в банки и парични средства	287	(18)	269
Начисления за дългосрочни задължения към персонала при пенсиониране	72	17	89
Начисления за неползвани отпуски	24	7	31
Неизплатени възнаграждения на физически лица	15	-	15
Обезценка на вземания	2	(1)	1
	130	36	166

25. ЗАДЪЛЖЕНИЯ КЪМ ПЕРСОНАЛА ПРИ ПЕНСИОНИРАНЕ

Дългосрочните задължения към персонала при пенсиониране включват сегашната стойност на задължението на Дружеството за изплащане на обезщетения на лица от наетия персонал към датата на отчета за финансово състояние при настъпване на пенсионна възраст (Приложения № 2.3 и 2.14).

Съгласно Кодекса на труда в България, всеки служител има право на обезщетение в размер на две brutни заплати при пенсиониране, а ако е работил при същия работодател през последните 10 години от трудовия му стаж, обезщетението е в размер на шест brutни заплати към момента на пенсиониране. Това е план с дефинирани доходи.

За определяне на тези задължения Дружеството е направило актюерска оценка, като е ползвало услугите на сертифициран актюер.

25. ЗАДЪЛЖЕНИЯ КЪМ ПЕРСОНАЛА ПРИ ПЕНСИОНИРАНЕ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Изменението в сегашната стойност на задълженията към персонала при пенсиониране е както следва:

	2022 хил. лв.	2021 хил. лв.
Сегашна стойност на задълженията на 1 януари	1,264	1,008
Разход за лихви за годината	8	5
Разход за текущ стаж за годината	134	132
Плащания през годината	(126)	(135)
Разход за (приход от) минал стаж за периода	-	168
Ефекти от последващи оценки за годината, в т.ч.:	(247)	86
<i>Актюерски загуби от корекции, дължащи са на минал опит</i>	60	64
<i>Актюерска печалба от промени в демографските предположения</i>	(15)	(31)
<i>Актюерски (печалби)/загуби от промени във финансовите предположения</i>	(292)	53
Сегашна стойност на задължението на 31 декември	1,033	1,264

Начислени суми в отчета за всеобхватния доход по дългосрочни доходи на персонала при пенсиониране са:

	2022 хил. лв.	2021 хил. лв.
Разход за текущ стаж	134	132
Разход за лихви	8	5
Призната актюерска загуба	(14)	-
Разход за (приход от) минал стаж за периода	-	168
Компоненти на разходите по планове с дефинирани доходи, признати в печалбата или загубата (Приложение № 7)	128	305
Ефекти от последващи оценки на задълженията към персонала при пенсиониране:		
<i>Актюерски загуби от корекции, дължащи се на минал опит</i>	54	64
<i>Актюерска печалба от промени в демографските предположения</i>	(14)	(31)
<i>Актюерски (печалби)/загуби от промени във финансовите предположения</i>	(273)	53
Компоненти на разходите по планове с дефинирани доходи, признати в други компоненти на всеобхватния доход (Приложение № 12)	(233)	86

25. ЗАДЪЛЖЕНИЯ КЪМ ПЕРСОНАЛА ПРИ ПЕНСИОНИРАНЕ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

При определяне на настоящата стойност към 31.12.2022 г. са направени следните актюерски предположения:

- за определяне на дисконтиращия фактор е използвана норма на база годишен лихвен процент в размер на 6% (2021 г.: 0.6%). Направеното предположение се базира на данните за доходността на дългосрочните ДЦК;
- предположението за бъдещото ниво на работните заплати се базира на предоставената информация от ръководството на Дружеството и по години е както следва:
 - 2023 г. – 15.0% спрямо нивото от 2022 г.;
 - 2024 г. – 5.0% спрямо нивото от 2023 г.;
 - 2025 г. – 3.0% спрямо нивото от 2024 г.;
 - 2026 г. – 3.0% спрямо нивото от 2025 г.;
 - 2027 г. и всяка следваща година – 3.0% спрямо нивото от предшестващата я година;
- смъртност – по таблицата за смъртност на НСИ за общата смъртност на населението на България за периода 2019 г. - 2021 г. (2021 г.: 2018 г. - 2020 г.);
- темп на текучество – между 2% и 12% в зависимост от пет обособени възрастови групи (2021 г.: между 2% и 12%).

Този план с дефинирани доходи създава експозиция на Дружеството към следните рискове: инвестиционен, лихвен, риск, свързан с дълголетие и риск, свързан с нарастването на работните заплати. Ръководството на Дружеството ги определя по следния начин:

- за инвестиционния – доколкото това е нефинансиран план. Дружеството следва да наблюдава и текущо балансира предстоящите плащания по него с осигуряването на достатъчен паричен ресурс. Историческият опит, а и структурата на задължението, показват, че необходимият по години ресурс не е съществен спрямо обичайно поддържаните ликвидни средства;
- за лихвения - всяко намаление на доходността на ДЦК с подобна срочност води до увеличение на задължението по плана;
- за риска, свързан с дълголетие - сегашната стойност на задължението към персонала при пенсиониране се изчислява прилагайки най-добрата преценка и актуална информация за смъртността на участниците в плана. Увеличението на продължителността на живота би повлияло за евентуално увеличение на задължението. През последните години се наблюдава относителна устойчивост на този показател; и
- за риска, свързан с нарастването на работните заплати - сегашната стойност на задължението към персонала при пенсиониране се изчислява, прилагайки най-добрата преценка за бъдещото нарастване на работните заплати на участниците в плана. Такова увеличение би довело до увеличение на задължението на плана.

Анализът на чувствителността на основните актюерски предположения се основава на разумно възможните промени в тези предположения към края на отчетния период като се приема, че останалите остават непроменени.

25. ЗАДЪЛЖЕНИЯ КЪМ ПЕРСОНАЛА ПРИ ПЕНСИОНИРАНЕ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Ефектите от изменението (увеличение или намаление) с 0.5% на:

- а. ръста на заплатите*
- б. дисконтовата норма*
- в. текучество*

върху общата сума на разходите за текущ стаж и лихви и върху сегашната стойност на задължението за изплащане на дефинирани доходи при пенсиониране, са оценени както следва:

Ефекти върху размера на разходите за 2022 г. от промяна на основните предположения:

	Увеличение	Намаление
	<i>хил. лв.</i>	<i>хил. лв.</i>
Изменение на ръста на заплатите	35	(33)
Изменение на дисконтовата норма	(33)	35
Изменение на текуеството	(37)	39

Ефекти върху размера на отчетеното задължение към 31.12.2022 г. от промяна на основните предположения:

	Увеличение	Намаление
	<i>хил. лв.</i>	<i>хил. лв.</i>
Изменение на ръста на заплатите	7	(7)
Изменение на дисконтовата норма	(2)	2
Изменение на текуеството	(8)	8

Средната продължителност на дългосрочното задължение към персонала по плана с дефинирани доходи към 31.12.2022 г. е 6.9 години (31.12.2021 г.: 8 години).

Очакваните плащания на обезщетения при пенсиониране по плана с дефинирани доходи за следващите три години е както следва:

	<i>суми при пенсиониране по възраст и стаж</i>	<i>суми при пенсиониране по болест</i>
	<i>хил. лв.</i>	<i>хил. лв.</i>
Плащания през 2023 г.	163	6
Плащания през 2024 г.	111	7
Плащания през 2025 г.	99	7
	<u>373</u>	<u>20</u>

26. ТЪРГОВСКИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ

	2022 хил. лв.	2021 хил. лв.
Задължения към доставчици	2,871	3,172
Получени гаранции	22	16
	2,893	3,188

Задълженията към доставчици са безлихвени и по-голямата част от тях са погасени в началото на 2023 г., респ. в началото на 2022 г.

Таблицата по-долу представя **задълженията към доставчици** по вид валута:

	2022 хил. лв.	2021 хил. лв.
лева	1,609	938
евро	934	1,898
щатски долар	328	336
	2,871	3,172

Всички задължения са обичайно с кредитен период от 15 дни от датата на получаване на фактурата.

27. ПАСИВИ ПО ДОГОВОРИ С КЛИЕНТИ

Пасивите по договори с клиенти основно са от оставащи задължения за изпълнение на Дружеството, свързани с предоставяне на услугата по издаване на удостоверения за квалифициран електронен подпис (КЕП).

	2022 хил. лв.	2021 хил. лв.
Дългосрочна част, в т.ч.:	785	774
Дългосрочна част на използване на КЕП	696	697
Друга предплатена дългосрочна част	89	77
Краткосрочна част, в т.ч.:	2,762	2,614
Краткосрочна част на използване на КЕП	2,585	2,401
Клиенти по аванси	111	195
Търговски отстъпки	66	18
Пасиви по договори с клиенти (Приложение № 3)	3,547	3,388

28. ЗАДЪЛЖЕНИЯ ЗА ЛИЗИНГ

В състава на задълженията за лизинг попадат два вида лизинги. Лизинг за наеми на помещения, които Дружеството е наело за търговски обекти, свързани с дейността му, както и наети линии от мобилни оператори и други.

По-долу са представени балансовите стойности на задължения по лизинги и движенията през годината:

	<i>2022</i> <i>хил. лв.</i>	<i>2021</i> <i>хил. лв.</i>
Към 1 януари	1,383	1,658
Придобити	525	153
Отписани	(75)	(65)
Плащания	<u>(371)</u>	<u>(363)</u>
Към 31 декември	<u>1,462</u>	<u>1,383</u>
Текущи	373	361
Нетекущи	1,089	1,022

По-долу е представена информация за матуритетната структура на задълженията за лизинг:

31 декември 2022	Общо	по-малко от 1 година	1-2 години	2-3 години	3-4 години	4-5 години	5-7 години	7-10 години	Повече от 10 години
	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.
Наеми	1,217	316	34	117	39	-	89	622	-
Тъмно влакно	245	57	9	-	-	-	-	179	-
31 декември 2021	Общо	по-малко от 1 година	1-2 години	2-3 години	3-4 години	4-5 години	5-7 години	7-10 години	Повече от 10 години
	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.
Наеми	1,079	302	80	90	157	60	390	-	-
Тъмно влакно	304	59	-	30	-	-	-	215	-

Информация за активите с право на ползване е представена в Приложение № 17.

29. ЗАДЪЛЖЕНИЯ ЗА ДРУГИ ДАНЪЦИ

	<i>2022</i> <i>хил. лв.</i>	<i>2021</i> <i>хил. лв.</i>
Данък върху доходите на физически лица	419	369
Данъци при източника и други данъци	31	37
Данък добавена стойност	-	167
	<u>450</u>	<u>573</u>

29. ЗАДЪЛЖЕНИЯ ЗА ДРУГИ ДАНЪЦИ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Данъчните задължения на Дружеството към 31.12.2022 г. са текущи. До датата на издаване на отчета на Дружеството не са извършени ревизии и проверки.

За двете предишни слели се дружества, извършените проверки и ревизии са както следва:

а) БОРИКА АД:

- Данъчна проверка по Закона за корпоративното подоходно облагане – до 31.12.2005 г.
- Данъчна проверка по ЗДДС – до 31.12.2005 г.
- Национален осигурителен институт – до 30.06.2004 г.

б) Банксервиз АД:

- Данъчна проверка по Закона за корпоративното подоходно облагане – до 31.12.2002 г.
- Данъчна проверка по ЗДДС – до 31.12.2002 г.
- Национален осигурителен институт – до 11.08.2010 г.

Данъчна ревизия се извършва в петгодишен срок от изтичане на годината, през която е подадена данъчната декларация за съответното задължение. Ревизията потвърждава окончателно данъчното задължение на съответното дружество-данъчно задължено лице, освен в изрично предвидените от законодателството случаи.

30. ЗАДЪЛЖЕНИЯ КЪМ ПЕРСОНАЛА И СОЦИАЛНОТО ОСИГУРЯВАНЕ

	<i>2022</i> <i>хил. лв.</i>	<i>2021</i> <i>хил. лв.</i>
Задължения за социално осигуряване върху текущи задължения	411	347
Задължения по неизползвани компенсиреми отпуски	317	273
Текущи задължения за възнаграждения	166	150
Задължения за социално осигуряване върху неизползван отпуск	43	38
	937	808

31. СВЪРЗАНИ ЛИЦА И СДЕЛКИ СЪС СВЪРЗАНИ ЛИЦА

Свързани лица и вид свързаност

Българска народна банка (БНБ) притежава 36.11% (31.12.2021 г.: 36.11%) от капитала на Дружеството, като се явява основен акционер-инвеститор, а Дружеството - нейно асоциирано предприятие.

Сделки със свързани лица

Осъществените през 2022 г. и 2021 г. сделки с Българска народна банка са, както следва:

	<i>2022</i>	<i>2021</i>
	<i>хил. лв.</i>	<i>хил. лв.</i>
Доставки, в т.ч.:	218	240
Предплатени разходи	100	130
Доставка на услуги	118	110
Продажби, в т.ч.:	596	608
Разработване и поддръжка на софтуер	442	462
Обработка и пренос на информация	74	82
Услуги по БИСЕРА	54	48
Други	26	16

По решение на Общото събрание на Борика АД към 31.12.2022 г. е изплатен дивидент на БНБ в размер на 1,805 хил. лв. (31.12.2021 г.: 1,721 хил. лв.).

Условията на сделките със свързани лица са по договорени цени.

Открити разчети със свързани лица

Към 31.12.2022 г., вземанията от свързани лица са в размер на 149 хил. лв. (31.12.2021 г.: 94 хил. лв.)

Към 31.12.2022 г., задълженията към свързани лица са в размер на 40 хил. лв. (31.12.2021 г.: 97 хил. лв.).

Възнаграждения на ключов управленски персонал

Възнагражденията на ключовия управленски персонал включват заплати и други краткосрочни доходи в размер на 1,192 хил. лв. през 2022 г. (2021 г.: 1,090 хил. лв.).

32. УПРАВЛЕНИЕ НА ФИНАНСОВИЯ РИСК

В хода на обичайната си стопанска дейност Дружеството е изложено на различни финансови рискове, най-важните от които са: пазарен риск (включващ валутен риск, лихвен и ценови риск), кредитен риск, ликвиден риск и риск на лихвено-обвързани парични потоци, Общото управление на риска е фокусирано върху трудностите на прогнозиране на финансови пазари и достигане минимизиране на потенциалните отрицателни ефекти, които биха могли да се отразят върху финансовите резултати и състояние на Дружеството.

Текущо, финансовите рискове се идентифицират, измерват и наблюдават с помощта на различни контролни механизми, въведени, за да се определят адекватни цени на услугите, предоставяни от Дружеството, да се оценят адекватно пазарните обстоятелства на извършваните от него инвестиции и формите на поддържане на свободните ликвидни средства, без да се допуска неоправдана концентрация на даден риск.

Категории финансови инструменти:

	<i>2022</i> <i>хил. лв.</i>	<i>2021</i> <i>хил. лв.</i>
Финансови активи		
Дългосрочни финансови активи	103	103
Финансови активи, отчитани по амортизирана стойност, в т.ч.:	36,793	38,497
Търговски вземания и други вземания	5,055	4,076
Срочни и гаранционни депозити в банки	1,062	1,062
Парични средства и парични еквиваленти	30,676	33,359
Общо финансови активи	36,896	38,600
Финансови пасиви		
Финансови пасиви, отчитани по амортизирана стойност, в т.ч.:		
Задължения към доставчици	2,871	3,172
Общо финансови пасиви	2,871	3,172

По-долу са описани различните видове рискове, на които е изложено Дружеството при осъществяване на търговските му операции, както и възприетият подход при управлението на тези рискове.

Пазарен риск

а) Валутен риск

Дружеството не е изложено на значителен валутен риск, защото почти изцяло неговите операции и сделки са деноминирани в български лева и/или евро, доколкото последното е с фиксиран курс спрямо лева по закон. То поддържа и определени валутни експозиции, деноминирани в щатски долари под формата основно на банкови депозити и текущи сметки с парични средства, необходими предимно за осигуряване на бъдещи разплащания по доставки на активи за дейността, деноминирани в щатски долари.

32. УПРАВЛЕНИЕ НА ФИНАНСОВИЯ РИСК (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Пазарен риск (продължение)

а) Валутен риск (продължение)

За контролиране на валутния риск, в Дружеството има процедури за ежедневно наблюдение на движенията във валутния курс на щатския долар и контрол върху предстоящи плащания и начина на инвестирането на паричните средства в щатски долари. През 2022 г. и 2021 г. Дружеството е продало значителна част от щатските си долари, с което е минимизирало риска от евентуални бъдещи загуби в резултат на промяната в курса на долара спрямо лева.

Таблиците по-долу обобщават експозицията на Дружеството към валутния риск

31 декември 2022 г.

	USD	EUR	български лева	Общо
	<i>хил. лв.</i>	<i>хил. лв.</i>	<i>хил. лв.</i>	<i>хил. лв.</i>
Финансови активи				
Дългосрочни финансови активи	-	39	64	103
Финансови активи, отчитани по амортизирана стойност, в т.ч.:	64	1,617	35,112	36,793
Търговски вземания и други вземания	64	218	4,773	5,055
Срочни и гаранционни депозити в банки	-	-	1,062	1,062
Парични средства и парични еквиваленти	-	1,399	29,277	30,676
Общо финансови активи	64	1,656	35,176	36,896
Финансови пасиви				
Финансови пасиви, отчитани по амортизирана стойност, в т.ч.:				
Задължения към доставчици	328	934	1,609	2,871
Общо финансови пасиви	328	934	1,609	2,871

31 декември 2021 г.

	USD	EUR	български лева	Общо
	<i>хил. лв.</i>	<i>хил. лв.</i>	<i>хил. лв.</i>	<i>хил. лв.</i>
Финансови активи				
Дългосрочни финансови активи	-	39	64	103
Финансови активи, отчитани по амортизирана стойност, в т.ч.:	70	1,178	37,249	38,497
Търговски вземания и други вземания	70	128	3,878	4,076
Срочни и гаранционни депозити в банки	-	-	1,062	1,062
Парични средства и парични еквиваленти	-	1,050	32,309	33,359
Общо финансови активи	70	1,217	37,313	38,600
Финансови пасиви				
Финансови пасиви, отчитани по амортизирана стойност, в т.ч.:				
Задължения към доставчици	336	1,898	938	3,172
Общо финансови пасиви	336	1,898	938	3,172

32. УПРАВЛЕНИЕ НА ФИНАНСОВИЯ РИСК (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Пазарен риск (продължение)

а) Валутен риск (продължение)

Валутният риск спрямо промените на курса на българския лев спрямо щатския долар се наблюдава текущо, като Дружеството поддържа парични средства в щатски долари в рамките на прогнозните плащания в тази валута.

Анализ на валутната чувствителност

В таблицата по-долу е представена валутната чувствителност на валутната експозиция на Дружеството спрямо щатския долар при 10% увеличение/намаление на текущите обменни курсове на българския лев спрямо щатския долар на база структурата на валутните активи и пасиви към 31 декември и при предположение, че се игнорира влиянието на останалите променливи величини. Ефектът е измерен и представен като влияние върху финансовия резултат след облагане с данъци и върху собствения капитал.

	USD	
	2022	2021
	хил. лв.	хил. лв.
Финансов резултат (печалба или загуба) +	(24)	(24)
Собствен капитал (натрупани печалби) +	(24)	(24)
Финансов резултат (печалба или загуба) -	24	24
Собствен капитал (натрупани печалби) -	24	24

При увеличение с 10% на курса на щатския долар спрямо българския лев крайният ефект върху печалбата на Дружеството (след облагане) би бил 24 хил. лв. за 2022 г. (за 2021 г.: 24 хил. лв.). Съответно същият ефект би имало и върху собствения капитал.

При намаление с 10% на курса на щатския долар спрямо българския лев крайният ефект върху печалбата на Дружеството (след облагане) би бил равен и реципрочен на посочения по-горе при увеличението.

Ръководството е на мнение, че посоченият по-горе анализ на валутната чувствителност на база балансовата структура на валутните активи и пасиви отразява и валутната чувствителност на Дружеството за съответния период (отчетна година).

б) Ценови риск

Дружеството не е изложено на ценови риск за негативни промени в цените на услугите и стоките, обект на неговите операции, защото те са специфични за определен кръг клиенти и доставчици и има установени процедури за периодично актуализиране спрямо промените на пазара. Също така, то няма практика да инвестира активно в ценни книжа, Инвестициите му в дългосрочни финансови активи са в затворени дружества, чиито акции не се търгуват.

в) Ликвиден риск

Ликвидният риск се изразява в негативната ситуация Дружеството да не бъде в състояние да посрещне безусловно всички свои задължения съгласно техния падеж. То провежда консервативна политика по управление на ликвидността, чрез която постоянно поддържа оптимален ликвиден запас парични средства и добра способност на финансиране на стопанската си дейност. Дружеството генерира и разполага с достатъчно собствени оборотни средства и не ползва привлечени кредитни ресурси. Текущо, матуритетът и своевременното осъществяване на плащанията се следи от финансовия отдел, като се поддържа ежедневна информация за наличните парични средства и предстоящите плащания. За свободните средства се обмисля временно инвестиране при най-добри лихвени равнища – основно в банкови депозити с матуритет от 6 до 12 месеца.

32. УПРАВЛЕНИЕ НА ФИНАНСОВИЯ РИСК (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

в) Ликвиден риск (продължение)

Матуритетен анализ

По-долу са представени финансовите недеривативни активи и пасиви на Дружеството към датата на отчета за финансовото състояние, групирани по остатъчен матуритет, определен спрямо договорения матуритет и парични потоци. Таблицата е изготвена на база недисконтирани парични потоци и най-ранна дата, на която вземането, респ. задължението е изискуемо.

31 декември 2022 г.	>15 дни	16-30 дни	31-90 дни	91-180 дни	181-365 дни	>365 дни	Общо
	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.
Финансови активи							
Дългосрочни финансови активи	-	-	-	-	-	103	103
Финансови активи, отчитани по амортизирана стойност, в т.ч.:	34,642	812	1,098	85	156	-	36,793
Търговски вземания и други вземания	3,966	812	89	32	156	-	5,055
Срочни и гаранционни депозити в банки	-	-	1,009	53	-	-	1,062
Парични средства и парични еквиваленти	30,676	-	-	-	-	-	30,676
Общо финансови активи	34,642	812	1,098	85	156	103-	36,896
Финансови пасиви							
Финансови пасиви, отчитани по амортизирана стойност, в т.ч.:							
Задължения към доставчици	-	2,871	-	-	-	-	2,871
Общо финансови пасиви	-	2,871	-	-	-	-	2,871
31 декември 2021 г.	>15 дни	16-30 дни	31-90 дни	91-180 дни	181-365 дни	>365 дни	Общо
	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.
Финансови активи							
Дългосрочни финансови активи	-	-	-	-	-	103	103
Финансови активи, отчитани по амортизирана стойност, в т.ч.:	37,041	209	1,107	66	74	-	38,497
Търговски вземания и други вземания	3,682	209	98	13	74	-	4,076
Срочни и гаранционни депозити в банки	-	-	1,009	53	-	-	1,062
Парични средства и парични еквиваленти	33,359	-	-	-	-	-	33,359
Общо финансови активи	37,041	209	1,107	66	74	103	38,600
Финансови пасиви							
Финансови пасиви, отчитани по амортизирана стойност, в т.ч.:							
Задължения към доставчици	-	3,172	-	-	-	-	3,172
Общо финансови пасиви	-	3,172	-	-	-	-	3,172

32. УПРАВЛЕНИЕ НА ФИНАНСОВИЯ РИСК (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

г) Риск на лихвоносните парични потоци

В структурата на активите и пасивите на Дружеството лихвоносните финансови инструменти имат изразен дял в паричните средства по текущи банкови сметки и предоставени срочни банкови депозити. Затова приходите и оперативните парични потоци са повлияни от промените в пазарните лихвени равнища на депозитите. Основната част от лихвоносните активи (парични средства и парични еквиваленти) са с плаващ лихвен процент. Ръководството текущо наблюдава и разпределя матуритетната структура на депозитите по начин, който да осигури минимизиране на ефекта от евентуална негативна за Дружеството промяна в пазарните лихвени равнища.

Към 31.12.2022 г. и към 31.12.2021 г., Дружеството не е изложено на лихвен риск от своите дългосрочни и краткосрочни задължения, защото те са обичайно търговски и не са лихвоносни (и за двете представени години).

31 декември 2022 г.	с плаващ лихвен % хил. лв.	с фиксиран лихвен % хил. лв.	безлихвени хил. лв.	Общо хил. лв.
Финансови активи				
Дългосрочни финансови активи	-	-	103	103
Финансови активи, отчитани по амортизирана стойност, в т.ч.:	30,675	1,062	5,056	36,793
Търговски вземания и други вземания	-	-	5,055	5,055
Срочни и гаранционни депозити в банки	-	1,062	-	1,062
Парични средства и парични еквиваленти	30,675	-	1	30,676
Общо финансови активи	30,675	1,062	5,159	36,896
Финансови пасиви				
Финансови пасиви, отчитани по амортизирана стойност, в т.ч.:				
Задължения към доставчици	-	-	2,871	2,871
Общо финансови пасиви	-	-	2,871	2,871
31 декември 2021 г.	с плаващ лихвен % хил. лв.	с фиксиран лихвен % хил. лв.	безлихвени хил. лв.	Общо хил. лв.
Финансови активи				
Дългосрочни финансови активи	-	-	103	103
Финансови активи, отчитани по амортизирана стойност, в т.ч.:	33,358	1,062	4,077	38,497
Търговски вземания и други вземания	-	-	4,076	4,076
Срочни и гаранционни депозити в банки	-	1,062	-	1,062
Парични средства и парични еквиваленти	33,358	-	1	33,359
Общо финансови активи	33,358	1,062	4,180	38,600
Финансови пасиви				
Финансови пасиви, отчитани по амортизирана стойност, в т.ч.:				
Задължения към доставчици	-	-	3,172	3,172
Общо финансови пасиви	-	-	3,172	3,172

32. УПРАВЛЕНИЕ НА ФИНАНСОВИЯ РИСК (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

д) Кредитен риск

Основните финансови активи на Дружеството са под формата на парични средства, текущи и срочни депозитни банкови сметки, търговски и други краткосрочни вземания.

При осъществяване на своята дейност Дружеството е изложено на кредитен риск, който е свързан с риска някой от контрагентите му да не бъде в състояние да изпълни изцяло и в обичайно предвидените срокове задълженията си към него.

Финансовите активи на Дружеството са концентрирани в две групи: парични средства и вземания от клиенти. За ограничаване на риска относно паричните средства, политика на Дружеството е да оперира само с финансови институции в България с репутация и ликвидна стабилност. Едновременно, те се явяват и негови акционери.

По отношение на клиентите, които са основно банките в България, политиката на Дружеството е да извършва продажбите си при условията на незабавно плащане. Събираемостта и концентрацията на вземанията се контролират текущо и стриктно от финансово счетоводния отдел, съгласно установената политика на Дружеството. За целта, ежедневно се прави преглед на откритите позиции по клиенти, както и получените постъпления, като се извършва равнение и анализ. Поради това е установен обичаен кредитен период и респ. събираемост в рамките на 15 дни.

Най-голяма концентрация на вземания към 31.12.2022 г. и към 31.12.2021 г., изчислена като относителен дял спрямо балансовата стойност на търговските вземания, Дружеството има към следните клиенти:

2022			2021		
Клиент	хил. лв.	Отн. дял %	Клиент	хил. лв.	Отн. дял %
клиент 1	1,224	24.01%	клиент 1	994	23.68%
клиент 2	402	7.89%	клиент 2	375	8.93%
клиент 3	344	6.75%	клиент 4	279	6.65%
клиент 4	267	5.25%	клиент 5	238	5.66%

Концентрацията на вземанията от търговски банки по предоставени парични средства в разплащателни сметки и срочни депозити към 31.12.2022 г. и към 31.12.2021 г., изчислена като относителен дял спрямо балансовата стойност на паричните средства и парични еквиваленти и депозити в банки е както следва:

2022			2021		
Клиент	хил. лв.	Отн. дял %	Клиент	хил. лв.	Отн. дял %
банка 1	5,582	17.59%	банка 5	6,637	19.28%
банка 2	4,974	15.67%	банка 1	5,654	16.43%
банка 3	4,416	13.91%	банка 2	5,648	16.40%
банка 4	4,180	13.17%	банка 4	5,279	15.34%

32. УПРАВЛЕНИЕ НА ФИНАНСОВИЯ РИСК (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Управление на капиталовия риск

С управлението на капитала, Дружеството цели да създава и поддържа възможности то да продължи да функционира като действащо предприятие и да осигурява съответната възвръщаемост на инвестираните средства на акционерите и стопански ползи на другите заинтересовани лица от и участници в неговия бизнес, както и да поддържа оптимална капиталова структура, за да се редуцират разходите за капитал.

Дружеството текущо наблюдава осигуреността и структурата на капитала си. Характерното за него е, че то традиционно финансира дейността си от собствените си генерирани печалби.

Справедлива стойност

Концепцията за справедливата стойност предполага реализиране на финансови инструменти чрез продажба. В повечето случаи, обаче, особено по отношение на търговските и други краткосрочни вземания и задължения, и банковите депозити. Дружеството очаква да реализира тези финансови активи чрез получаване на парични потоци, които представляват плащания по главници и лихви. Затова, те се представят по тяхната амортизирана стойност. Също така, голямата част от финансовите активи и пасиви са краткосрочни по своята същност (търговски вземания, банкови депозити и търговски задължения) и поради това тяхната справедлива стойност е приблизително равна на балансовата им стойност. Изключение от това правило са част от инвестициите в други дружества като малцинствено участие, за които няма пазар и обективни условия за определяне по достоверен начин на тяхната справедлива стойност, поради което е прието те да се представят по цена на придобиване (себестойност).

Доколкото все още не съществува достатъчно разработен пазар на финансови инструменти в България, със стабилност, достатъчни обеми и ликвидност за покупки и продажби на някои финансови активи и пасиви, за тях няма на разположение достатъчно и надеждни котировки на пазарни цени, поради което се използват други алтернативни оценъчни методи и техники.

Ръководството на Дружеството счита, че при съществуващите обстоятелства представените в отчета за финансово състояние оценки на финансовите активи и пасиви са възможно най-надеждни, адекватни и достоверни за целите на финансовата отчетност.

33. СЪБИТИЯ СЛЕД КРАЯ НА ОТЧЕТНИЯ ПЕРИОД

Не са настъпили събития след датата на отчета за финансовото състояние, които да налагат корекции и/или оповестявания във финансовия отчет на Дружеството за годината, приключваща на 31 декември 2022 г.